

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. liepos 10 d.
(OR. en)

11502/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0227 (COD)

AGRI 379
AGRILEG 122
SEMENCES 28
PHYTOSAN 40
FORETS 81
CODEC 1299

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. liepos 6 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 414 final
Dalykas:	Pasiūlymas – EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS dėl augalų dauginamosios medžiagos gamybos ir prekybos Sąjungoje, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) 2016/2031, 2017/625 ir 2018/848 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 66/401/EEB, 66/402/EEB, 68/193/EEB, 2002/53/EB, 2002/54/EB, 2002/55/EB, 2002/56/EB, 2002/57/EB, 2008/72/EB ir 2008/90/EB (Augalų dauginamosios medžiagos reglamentas)

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 414 final.

Pridedama: COM(2023) 414 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 07 05
COM(2023) 414 final

2023/0227 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl augalų dauginamosios medžiagos gamybos ir prekybos Sąjungoje, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) 2016/2031, 2017/625 ir 2018/848 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 66/401/EEB, 66/402/EEB, 68/193/EEB, 2002/53/EB, 2002/54/EB, 2002/55/EB, 2002/56/EB, 2002/57/EB, 2008/72/EB ir 2008/90/EB (Augalų dauginamosios medžiagos reglamentas)

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2023) 414 final} - {SWD(2023) 410 final} - {SWD(2023) 414 final} -
{SWD(2023) 415 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Žemės ūkio augalų, daržovių, vynuodžių ir sodo augalų dauginamosios medžiagos (toliau – ADM) gamybos ir prekybos taisyklės Sąjungos lygmeniu taikomos nuo XX a. septintojo dešimtmečio. Tai šios direktyvos (bendrai žinomos kaip „ADM prekybos direktyvos“):

- Tarybos direktyva 66/401/EEB dėl prekybos pašarinių augalų sėkla¹,
- Tarybos direktyva 66/402/EEB dėl prekybos javų sėkla²,
- Tarybos direktyva 68/193/EEB dėl prekybos vynuodžių dauginimo medžiaga³,
- Tarybos direktyva 2002/53/EB dėl bendrojo žemės ūkio augalų veislių katalogo⁴,
- Tarybos direktyva 2002/54/EB dėl prekybos runkelių sėkla⁵,
- Tarybos direktyva 2002/55/EB dėl prekybos daržovių sėkla⁶,
- Tarybos direktyva 2002/56/EB dėl prekybos sėklinėmis bulvėmis⁷,
- Tarybos direktyva 2002/57/EB dėl prekybos aliejinių ir pluoštinių augalų sėkla⁸,
- Tarybos direktyva 2008/72/EB dėl prekybos daržovių dauginamąja ir sodinamąja medžiaga, išskyrus sėklą⁹ ir
- Tarybos direktyva 2008/90/EB dėl prekybos vaisinių augalų dauginamąja medžiaga ir sodininkystei skirtais vaisiniais augalais¹⁰.

Be to, Tarybos direktyva 98/56/EB¹¹ reglamentuoja prekybą dekoratyvinių augalų dauginamąja medžiaga.

¹ 1966 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 66/401/EEB dėl prekybos pašarinių augalų sėkla (OL 125, 1966 7 11, p. 2298).

² 1966 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 66/402/EEB dėl prekybos javų sėkla (OL 125, 1966 7 11, p. 2309).

³ 1968 m. balandžio 9 d. Tarybos direktyva 68/193/EEB dėl prekybos vynuodžių dauginimo medžiaga (OL L 93, 1968 4 17, p. 15).

⁴ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/53/EB dėl bendrojo žemės ūkio augalų veislių katalogo (OL L 193, 2002 7 20, p. 1).

⁵ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/54/EB dėl prekybos runkelių sėkla (OL L 193, 2002 7 20, p. 12).

⁶ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/55/EB dėl prekybos daržovių sėkla (OL L 193, 2002 7 20, p. 33).

⁷ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/56/EB dėl prekybos sėklinėmis bulvėmis (OL L 193, 2002 7 20, p. 60).

⁸ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/57/EB dėl prekybos aliejinių ir pluoštinių augalų sėkla (OL L 193, 2002 7 20, p. 74).

⁹ 2008 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 2008/72/EB dėl prekybos daržovių dauginamąja ir sodinamąja medžiaga, išskyrus sėklą (OL L 205, 2008 8 1, p. 28).

¹⁰ 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos direktyva 2008/90/EB dėl prekybos vaisinių augalų dauginamąja medžiaga ir sodininkystei skirtais vaisiniais augalais (OL L 267, 2008 10 8, p. 8).

¹¹ 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/56/EB dėl prekybos dekoratyvinių augalų dauginamąja medžiaga (OL L 226, 1998 8 13, p. 16).

ADM rinkodaros direktyvos pirmą kartą įvertintos 2008 m. Šis vertinimas ir tolesni 2013 ir 2022 m. atlikti tyrimai, atitinkamai susiję su ankstesniu pasiūlymu peržiūrėti teisės aktus ir su šiuo pasiūlymu, patvirtino, kad direktyvos turėjo didelį poveikį laisvam ADM judėjimui, prieinamumui ir kokybei ES rinkoje. Todėl šie teisės aktai buvo labai svarbūs kuriant bendrą ADM rinką Europos Sąjungoje. Tačiau šiais tyrimais taip pat nustatyta, kad teisinė sistema yra sudėtinga ir suskaidyta, todėl tikėtina, kad dėl to valstybėse narėse išliks neaiškumų ir neatitikimų ją įgyvendinant. Taip sukuriama nevienodos prekybos galimybių profesionaliesiems veiklos vykdytojams ir ADM prekybai visoje Sąjungoje. Teisės aktų sistemą taip pat reikia suderinti su naujausiais mokslo ir technologijų pokyčiais bei naujais politikos tikslais, susijusiais su tvarumu, klimato kaitos ir biologinės įvairovės iššūkiais.

Šiuo pasiūlymu nustatomas naujas požiūris – vienu reglamentu pakeičiamos visos ADM prekybos direktyvos. Siūlomu reglamentu dėl augalų dauginamosios medžiagos siekiama suderinti įgyvendinimą, padidinti veiksmingumą, sumažinti administracinę naštą ir remti inovacijas. Visų pirma jame atsižvelgiama į poreikį užtikrinti, kad ADM gamybą būtų galima pritaikyti prie kintančių žemės ūkio, sodininkystės ir aplinkos sąlygų, spręsti klimato kaitos problemas, geriau apsaugoti biologinę įvairovę ir patenkinti didėjančius ūkininkų ir vartotojų lūkesčius, susijusius su ADM kokybe ir tvarumu.

Pasiūlymu taip pat siekiama palengvinti ADM gamybos ir selekcijos techninę pažangą, atsižvelgiant į sparčią Europos ir pasaulinių standartų raidą. Juo sukuriami skaitmeninių technologijų diegimo ir naujų technologijų, pavyzdžiui, biomolekulinio metodo naudojimo veislių tapatumui nustatyti, diegimo sistema.

Bendrasis šios iniciatyvos tikslas – užtikrinti, kad visų tipų naudotojams būtų užtikrinta prie dabartinių ir būsimų klimato sąlygų pritaikyta aukštos kokybės ADM ir pasirinkimo įvairovė, – tai savo ruožtu padės užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą, apsaugoti biologinę įvairovę ir atkurti miškų ekosistemas. Siekiant padidinti tvarumą užtikrinant žemės ūkio produkcijos derlingumą ir miškų ekosistemų produktyvumo stabilumą, labai svarbu užtikrinti galimybę gauti veislių ir elitinės medžiagos, turinčių geresnes tvarumo savybes, ir jų prieinamumą. O konkrečiau:

- pagerinti teisinės sistemos aiškumą ir nuoseklumą nustatant paprastesnes, aiškesnes ir suderintas pagrindines taisykles dėl esminių principų, pateikiant jas šiuolaikine teisine forma;
- sudaryti sąlygas pasinaudoti naujais mokslo ir technikos pokyčiais;
- užtikrinti, kad ADM būtų tinkama būsimiems uždaviniams;
- remti augalų ir miško genetinių išteklių išsaugojimą ir tvarų naudojimą;
- suderinti ADM oficialios kontrolės sistemą;
- pagerinti ADM teisės aktų suderinamumą su augalų sveikatos teisės aktais.

Siūlomas reglamentas yra Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programos (REFIT) dalis.

Pasikonsultavus su valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis padaryta išvada, kad Tarybos direktyva 98/56/EB vis dar yra tinkama dekoratyvinių augalų dauginamosios medžiagos sektoriaus poreikiams, todėl ji nėra įtraukta į siūlomo reglamento taikymo sritį.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pastaraisiais metais Sąjungos žemės ūkio politika tapo strategiškai svarbi savarankiškam apsirūpinimui maistu, apsirūpinimo žemės ūkio maisto produktais saugumui ir saugai.

Siūlomas reglamentas pateikiamas atsižvelgiant į minėtus veiksnius. Jis taip pat yra bendros Europos žaliojo kurso¹² politikos ir susijusių strategijų – strategijos „Nuo ūkio iki stalo“¹³, Biologinės įvairovės strategijos¹⁴ ir ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos¹⁵ – dalis.

Pasiūlymas dera su strategija „Nuo ūkio iki stalo“, kuria siekiama užtikrinti, kad maisto sistemos būtų sąžiningos, sveikos ir ekologiškos, taigi ir tvaresnės, kartu užtikrinant ADM prieinamumą ir žemės ūkio gamybos bei apsirūpinimo maistu saugumą. Ja siekiama prisidėti prie tvarios maisto gamybos ir prisitaikymo prie klimato kaitos skatinant tvaresnę augalų selekciją. Tai daroma nustatant taisykles dėl tvarumo aspektu ūkiškai vertingų veislių tyrimų ir prekybos.

Pasiūlymu taip pat siekiama remti augalų genetinių išteklių išsaugojimą ir tausų naudojimą ir prisidėti prie žemės ūkio biologinės įvairovės nustatant švelnesnes ir pritaikytas taisykles dėl ekologiškų veislių, saugotinių veislių, sėklos išsaugojimo tinklų ir natūriniams ūkininkų sėklos mainams. Juo taip pat palengvinama ADM iš heterogeninės medžiagos, kuri nepriklauso jokiai veislei, gamyba ir prekyba.

Galiausiai pasiūlymu sukuriama sistema, pagal kurią diegiamos skaitmeninės technologijos visai sertifikavimo veiklai registruoti, valstybių narių įvairovės duomenims teikti elektroniniu būdu per vieną bendrą portalą (ES augalų veislių portalą) ir sudaroma galimybė vėliau išduoti elektronines oficialias etiketes, laikantis Europos skaitmeninės strategijos¹⁶.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šiuo pasiūlymu nustatomos augalų dauginamosios medžiagos gamybos ir prekybos ES taisyklės, kurios yra būtinos siekiant bendros žemės ūkio politikos tikslų. Todėl šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 43 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatytas teisinis pagrindas priimti nuostatas, būtinas bendros žemės ūkio politikos tikslams siekti.

¹² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019) 640 *final*).

¹³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Vadovų Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ (COM(2020) 381 *final*).

¹⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“, (COM(2020) 380 *final*).

¹⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Klimato kaitai atsparios Europos kūrimas. Naujoji ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“ (COM(2021) 82 *final*).

¹⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“ (COM(2021) 118 *final*).

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pagal SESV 4 straipsnio 2 dalies d punktą ES ir valstybių narių pasidalijamajai kompetencijai priskiriama žemės ūkio ir žuvininkystės sritis, išskyrus jūrų biologinių išteklių išsaugojimą.

Nuo tada, kai buvo priimtos ADM prekybos direktyvos, visos ADM prekybos sritys buvo labai išsamiai reglamentuojamos Sąjungos lygmeniu. Direktyvos buvo pagrindinis ADM vidaus rinkos kūrimo veiksnys. 2013 ir 2023 m. atliktais poveikio vertinimais patvirtinta, kad galiojančios ES taisyklės dėl ADM prekybos iš esmės daro teigiamą poveikį laisvam ADM judėjimui, prieinamumui ir kokybei Sąjungos rinkoje ir taip palengvino ES vidaus prekybą. Dėl ADM rinkos susiskaidymo į 27 skirtingas nacionalines sistemas atsirastų didelių kliūčių ADM judėjimui vidaus rinkoje ir padidėtų finansinė našta, susijusi su veislės registravimu ir būtina jos kokybės ir tapatumo nustatymo kontrole. Todėl atitinkamų politikos tikslų būtų geriau siekti reguliuojant tik Sąjungos lygiu.

- **Proporcingumo principas**

Kaip aptarta prie šio pasiūlymo pridedamo poveikio vertinimo 7.4 skyriuje, siūlomos priemonės apima tik tuos veiksmus, kurių reikia imtis Sąjungos lygmeniu, kad jos būtų veiksmingos ir efektyvios. Siekiant patenkinti šiuos poreikius ir atsižvelgti į svarbius tam tikroms rūšims ir įvairiems tipams priklausančios ADM skirtumus, ADM prekybos direktyvos bus pakeistos vienu reglamentu dėl ADM, kurio tikslas – atsižvelgti į visus elementus, būtinus labai įvairios ADM – sėklų, poskiepių, šakų, gumbų, mažų augalų, sveikų medžių, žemės ūkio augalų, bulvių, daržovių, vynmedžių, sodo ir kt. augalų – gamybai ir prekybai.

Šio tipo priemonė laikoma tinkamiausia, atsižvelgiant į tai, kad pagrindinis pasiūlymo elementas – nustatyti suderintas ADM gamybos ir prekybos taisykles. Vienodi ADM reikalavimai yra tinkamiausias būdas užtikrinti i) aukštą jos kokybės lygį naudotojams, ii) tinkamą vidaus rinkos veikimą ir vienodas sąlygas veiklos vykdytojams ir iii) tvarią žemės ūkio ir maisto produktų gamybą.

Būtina užtikrinti, kad visos valstybės narės taikytų tuos pačius aukštus standartus, dėl kurių daugelis jų susitarė tarptautiniu lygmeniu, ir taip sumažinti galimybes nuo jų nukrypus taikyti žemesnius standartus, nebent siūlomu reglamentu būtų leidžiama tai daryti. Tokiais standartais taip pat apsaugomi profesionalių veiklos vykdytojų interesai ir konkurencija, nes valstybėse narėse nebelieka skirtingų ir diskriminacinių taisyklių.

Siekdamos pritaikyti techninius reikalavimus prie savo konkrečių agroekologinių sąlygų, valstybės narės, gavusios Komisijos leidimą, tam tikromis sąlygomis, laikinai ir tinkamai pagrįstais atvejais gali nustatyti griežtesnius nacionalinius ADM kokybės reikalavimus. Valstybėms narėms taip pat suteikiama galimybė lanksčiai įgyvendinti taisykles dėl veislių ūkinio vertingumo tvarumo aspektu tikrinimo, kad jos būtų pritaikytos prie vietos agroekologinių sąlygų.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pasiūlymas parengtas kaip Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas. Kitos priemonės būtų netinkamos, nes priemonės tikslą veiksmingiausiai galima pasiekti visoje Sąjungoje taikant visiškai suderintus reikalavimus ir užtikrinant laisvą ADM judėjimą.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

• **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

2019 m. Taryba¹⁷ paprašė Komisijos pateikti tyrimą apie Sąjungos galimybes atnaujinti galiojančius teisės aktus dėl augalų dauginamosios medžiagos gamybos ir prekybos ja¹⁸. Tyrimas buvo paremtas išorės duomenų rinkimo tyrimu¹⁹. Atliekant tyrimą nustatytos penkios pagrindinės problemos, susijusios su galiojančiais teisės aktais. Problemos:

1. teisės aktai įgyvendinami nedarniai, todėl veiklos vykdytojams sudaromos nevienodos sąlygos;
2. sudėtingos ir nelanksčios procedūros, dėl kurių sprendimų priėmimo procesas tampa sudėtingas;
3. teisinės sistemos yra nelanksčios, todėl kyla sunkumų sprendžiant Europos žaliajame kurse ir su juo susijusiose strategijose nustatytas politikos problemas;
4. nėra suderintos ir rizika grindžiamos oficialios kontrolės sistemos, o tai lemia nevienodas oficialios kontrolės sąlygas, ir
5. teisinėje sistemoje nėra nuostatų, kuriomis būtų atsižvelgiama į mokslo ir technologijų pažangą.

Į 2019 m. Tarybos prašymą įtraukta nuostata dėl peržiūros. Ši nuostata leido Komisijai pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, jei dėl pirmiau minėto tyrimo rezultatų tai būtų tinkama priemonė.

• **Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais**

Atliekant prie siūlomo ADM reglamento pridėtą poveikio vertinimą buvo plačiai konsultuojamasi su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais. Konsultacijos vyko taip: buvo atliktas įžanginis poveikio vertinimas, vyko viešos konsultacijos, darbo grupių su kompetentingomis institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais posėdžiai bei dvišaliai susitikimai su suinteresuotųjų subjektų organizacijomis.

- Per konsultacijas dėl įžanginio poveikio vertinimo gauti 66 atsakymai iš 16 šalių, o per viešas konsultacijas sulaukta 2449 atsakymų iš 29 šalių.
- 39 respondentai, dalyvavę įžanginiame poveikio vertinime, ir 181 viešų konsultacijų respondentas pateikė pozicijos dokumentus.
- Buvo surengtos tikslinės konsultacijos siekiant iš kompetentingų nacionalinių institucijų ir MVĮ gauti labiau specializuotų atsiliepimų, ir buvo atitinkamai gauti 25 ir 251 atsakymas.

¹⁷ 2019 m. lapkričio 8 d. Tarybos sprendimas (ES) 2019/1905, kuriuo Komisijos prašoma pateikti tyrimą apie Sąjungos galimybes atnaujinti galiojančius teisės aktus dėl augalų dauginamosios medžiagos gamybos ir pardavimo ir pasiūlymą, jei tikslinga atsižvelgiant į tyrimo rezultatus (OL L 293, 2019 11 14, p. 105).

¹⁸ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Tyrimas apie Sąjungos galimybes atnaujinti galiojančius teisės aktus dėl augalų dauginamosios medžiagos gamybos ir pardavimo“ (SWD(2021) 90 final).

¹⁹ ICF (2021 m.) *Data gathering and analysis to support a Commission study on the Union's options to update the existing legislation on the production and marketing of plant reproductive material*. <https://doi.org/10.2875/406165>.

- Per tikslinę apklausą, kurią atliko Komisijos poveikio vertinimą palaikiusi išorės konsultacinė bendrovė, buvo gauti 99 atsakymai.
- Be to, konsultacinė bendrovė surengė 43 išsamius pokalbius ir subūrė tikslinę grupę, kurią sudarė 10 dalyvių.

Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais parodė, kad ADM sektoriuje iš esmės pritariama tam, kad būtų išlaikyta dabartinė reglamentavimo sistema ir jos du pagrindiniai elementai: veislių registravimas (remiantis išskirtinumo, vienodumo, stabilumo ir, kai taikoma, ūkinio vertingumo tvarumo aspektu principais) bei ADM sertifikavimas. Kompetentingos nacionalinės institucijos ir visi sėklų pramonei atstovaujantys suinteresuotieji subjektai pabrėžė, kad dabartinė sistema veikia gerai ir kad Sąjungos ADM pramonė susilaukia tarptautinio pripažinimo dėl sėklos, kuri pagaminta ir kuria prekiaujama, aukštos kokybės.

Vienas iš pagrindinių peržiūros tikslų – išplėsti ADM savybių, kuriomis prisidedama prie tvartos gamybos, vertinimą. Augalų selekcininkai ir dauguma kompetentingų nacionalinių institucijų pripažino, kad dabartiniai ūkinio vertingumo tvarumo aspektu reikalavimai, taikomi žemės ūkio augalų rūšims, jau padeda siekti šio tikslo, nes jie leidžia patvirtinti veisles, pasižyminčias tokiais savybėmis kaip atsparumas ligoms, maistingųjų medžiagų veiksmingumas, tolerancija sausroms ir didesnis derlingumas. Suinteresuotieji subjektai pritarė tam, kad būtų nustatyti reikalavimai dėl tokiomis savybėmis pasižyminčių naujų daržovių, sodo augalų ir vynuogių veislių tikrinimo, nors ir netaikant dabartinio ūkinio vertingumo tvarumo aspektu principo žemės ūkio augalų rūšims, nes ypač daržovių ADM naudojama labai įvairiai. Beveik visi respondentai pabrėžė, kad reikia lankstumo siekiant atsižvelgti į visoje Europoje taikomas skirtingas sąlygas.

Visi suinteresuotieji subjektai pritarė, jog tam, kad būtų pasiekti tikslai, susiję su augalų genetinių išteklių išsaugojimu ir tvoriu naudojimu, ekologine gamyba ir gamyba nederlinguose regionuose, reikalingos nukrypti nuo pagrindinės veislių registravimo ir ADM sertifikavimo sistemos leidžiančios nuostatos. Tačiau nuomonės dėl tokių nukrypti leidžiančių nuostatų masto skyrėsi: kai kurie ragino reikalavimų visiškai netaikyti natūriniam mainams, išsaugojimo veiklai ir pardavimui sodininkams mėgėjams, kiti laikėsi nuomonės, kad esamų nukrypti leidžiančių nuostatų pakanka ir jų plėsti nereikia. Kelios NVO paragino naujuose teisės aktuose aiškiai įgyvendinti ūkininkų teises, kaip apibrėžta Tarptautinėje sutartyje dėl augalų genetinių išteklių maisto pramonei ir žemės ūkiui ir Jungtinių Tautų deklaracijoje dėl valstiečių teisių. Pagrindiniai argumentai prieš visišką reikalavimų netaikymą yra susiję su susirūpinimu dėl augalų sveikatos, augalų veislių teisinės apsaugos paisymu ir nevienodų konkurencijos sąlygų vengimu, taip pat su poreikiu užtikrinti minimalią augalų dauginamosios medžiagos kokybę ir atsekamumą.

Dauguma veiklos vykdytojų sutiko, kad pageidautina suderinti oficialios kontrolės reikalavimus. Nuomonės išsiskyrė dėl to, ar pagal ADM teisės aktus vykdomą oficialią kontrolę reikia įtraukti į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/625²⁰ taikymo sritį, nes kilo susirūpinimas, kad gali padidėti administracinė

²⁰

2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB)

našta. Beveik visos kompetentingos nacionalinės institucijos ir veiklos vykdytojai prieštaravo tam, kad ADM sertifikavimo sistema būtų įtraukta į Oficialios kontrolės reglamentą. Dauguma kompetentingų nacionalinių institucijų ir veiklos vykdytojų manė, kad įtraukimas būtų naudingas, nes prekybos ir importo kontrolė taptų veiksmingesnė. Dauguma visų kategorijų suinteresuotųjų subjektų ragino išlaikyti tam tikrą lankstumą organizuojant oficialią kontrolę, kad išlaidos būtų kuo mažesnės.

Dauguma suinteresuotųjų subjektų sutiko, kad biomolekulinį metodų ir skaitmeninių sprendimų naudojimas galėtų būti naudingas, ir išreiškė pageidavimą, kad pagal teisinę sistemą būtų galima taikyti naujausias technologijas, atsižvelgiant į tarptautinių standartų pokyčius.

Išsami informacija apie konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis pateikiama siūlomo ADM reglamento poveikio vertinimo 5.2.5 skyriuje ir 2 priede.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Komisijos pasamdyta išorės konsultacinė bendrovė atliko poveikio vertinimą pagrindžiantį tyrimą²¹. Konsultacinė bendrovė ir jos ekspertai įvairiais tyrimo etapais glaudžiai bendradarbiavo su atitinkamais Komisijos padaliniais.

Ji, atlikdama dokumentų tyrimą, tikslinę apklausą, dirbdama su tiksline grupe ir per išsamius pokalbius su suinteresuotaisiais subjektais, atlikdama natūrinių ūkininkų sėklos mainų atvejo tyrimą ir kokybinę lyginamąją valstybių narių patirties, susijusios su sodo augalų ir vynmedžių saugotinomis veislėmis, analizę, surinko papildomų duomenų ir pastabų. Pagrindžiamajame tyrime nagrinėtas problemos apibrėžimas, ES veiksmų pagrįstumas, politinės intervencijos tikslai ir pagrindinis scenarijus. Jame įvertintas galimas trijų Komisijos pasiūlytų galimybių, įskaitant jų variantus, numatančius iki 19 konkrečių priemonių, poveikis.

Pagrindžiamasis tyrimas padėjo patobulinti politikos galimybes ir pasirinkti tinkamiausią.

- **Poveikio vertinimas**

Pasiūlymas grindžiamas poveikio vertinimu, dėl kurio 2023 m. vasario 17 d. Reglamentavimo patikros valdyba išreiškė teigiamą nuomonę su išlygomis.

Nustatytos dvi pagrindinės dabartinės ADM teisinės sistemos problemos, kurias siekiama spręsti šiuo pasiūlymu:

1. Nesuderinta vidaus rinka, kuriai būdingos skirtingos sąlygos, taikomos veiklos vykdytojams ir augalų dauginamajai medžiagai, kuria prekiaujama valstybės narėse. Įvairūs teisės aktų aspektai valstybės narės įgyvendinami skirtingai, nes i) teisės aktai palieka galimybę juos aiškinti, ii) valstybės narės bando rasti praktinius sprendimus, kaip taikyti nelanksčias nuostatas, ir iii) teisės aktuose laiku nebuvo atsižvelgta į naujus mokslo ir technologijų pokyčius.

Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas) (OL L 95, 2017 4 7, p. 1).

²¹ ICF (2022 m.) *Study supporting the Impact Assessment for the revision of the plant and forest reproductive material legislation*. <https://data.europa.eu/doi/10.2875/4381>.

2. Teisės aktai nesuderinti su Europos žaliajo kurso ir susijusių strategijų tikslais. Visų pirma, pagal dabartinius teisės aktus genetiškai įvairioms veislėms, ADM, dėl kurių vykdoma sėklos išsaugojimo tinklų veikla, ir sėkloms, kuriomis keičiasi ūkininkai, vis dar taikomi veislių registravimo reikalavimai. Tai gana neproporcinga, nes tokios veislės, sėkla ir medžiaga ne visada atitinka šiuos reikalavimus. Be to, vis dažniau susidarant ekstremalioms meteorologinėms sąlygoms ir registruojant naujas veisles nepakankamai įvertinus tvarumo savybes, daromas spaudimas derlingumo stabilumui, taigi ir žemės ūkio maisto produktų gamybos atsparumui.

Bendrasis šios iniciatyvos tikslas – užtikrinti, kad visų tipų naudotojams būtų prieinama aukštos kokybės ADM ir kad jie turėtų pasirinkimo galimybių, pritaikytų prie dabartinių ir numatomų būsimų klimato sąlygų.

Poveikio vertinime apibendrintos visos galimos analizės priemonės, remiantis: i) išorės duomenų rinkimo tyrimu, kuriuo remiamas Komisijos tyrimas apie ES galimybes atnaujinti teisės aktus dėl augalų dauginamosios medžiagos, ii) išorės konsultacinės bendrovės atliktu poveikio vertinimą pagrindžiančiu tyrimu, iii) įvairiomis konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais, iv) viešomis konsultacijomis internetu ir v) išsamiais pokalbiais.

Įvairios kompleksinės ir dažnai tarpusavyje susijusios priemonės sugrupuotos pagal tris politikos galimybes, kurios palygintos su nesikeičiančios politikos scenarijumi. Įvertintos trys galimybės. Pagal 1 galimybę suteikiama lankstumo, o pagal 3 galimybę – reikalavimai suderinami labiausiai, kad teisės aktų įgyvendinimo skirtumai būtų kuo mažesni. Pagal 2 galimybę kartu atsižvelgiama į lankstumo poreikį ir geresnį suderinamumą, kad būtų išspręstos dėl skirtingo aiškinimo kylančios problemos.

Visos galimybės apėmė keletą bendrų elementų: i) supaprastintas administracines procedūras ir lankstesnį sprendimų priėmimo procesą; ii) taisyklių dėl ekologiškų ir saugotinių veislių supaprastinimą ir iii) suderinimą su augalų sveikatos teisės aktais.

1. **1 galimybė. Didžiausias lankstumo laipsnis.** Pagal 1 galimybę būtų nustatyti minimalieji augalų dauginamosios medžiagos oficialios kontrolės reikalavimai, tačiau jie nebūtų susieti su Oficialios kontrolės reglamentu. Pagal ją būtų priimtos inovatyvių gamybos procesų, biomolekulinių metodų ir skaitmeninių sprendimų naudojimo gairės. Būtų sustiprintas dabartinis naujų žemės ūkio augalų rūšių veislių vertinimas pagal savybes, kuriomis prisidedama prie tvarios gamybos. Būtų nustatytas savanoriškas daržovių ir sodo augalų vertinimas. Teisės aktai nebūtų taikomi sėklos išsaugojimo tinklų veiklai, parduodant ADM sodininkams mėgėjams ir natūriniais ūkininkų sėklos mainams.
2. **2 galimybė. Lankstumo ir suderinimo pusiausvyra (tinkamiausia galimybė).** Pagal 2 galimybę oficiali augalinės dauginamosios medžiagos kontrolė būtų įtraukta į Oficialios kontrolės reglamento taikymo sritį, tačiau kartu būtų supaprastinta importo kontrolė atitinkamose Sąjungos vietose, kad būtų užtikrintas tikslingesnis ir veiksmingesnis galiojančių taisyklių vykdymas. Į teisės aktus būtų įtraukti inovatyvių gamybos procesų, biomolekulinių metodų ir skaitmeninių sprendimų naudojimo principai. Reikalavimas vertinti naujas veisles pagal savybes, kuriomis prisidedama prie tvarios gamybos, būtų taikomas visoms kultūrinių augalų grupėms, tačiau valstybėms narėms būtų suteikta galimybė jį taikyti lanksčiai, pagal savo pačių agroekologines sąlygas.

Sėklos išsaugojimo tinklų veiklai, parduodant ADM sodininkams mėgėjams ir natūriniais ūkininkų sėklos mainams būtų taikomos mažiau griežtos taisyklės, siekiant skatinti didesnę ADM genetinę įvairovę ir užtikrinti būtiniausią kokybę.

3. **3 galimybė. Didžiausias suderinimo laipsnis.** Pagal 3 galimybę oficiali ADM ir (arba) MDM kontrolė būtų įtraukta į Oficialios kontrolės reglamento taikymo sritį, sugriežtinant importo kontrolę pasienio kontrolės postuose ir reikalaujant specialių importo dokumentų, kad būtų sustiprintas ir visiškai suderintas vykdymo užtikrinimas. Į teisės aktus būtų įtrauktos išsamios privalomos inovatyvių gamybos procesų, biomolekulinių metodų ir skaitmeninių sprendimų naudojimo taisyklės. Reikalavimas vertinti naujas veisles pagal savybes, kuriomis prisidedama prie tvarios gamybos, būtų taikomas visiems kultūriniais augalams, o visoms valstybėms narėms būtų nustatyti išsamūs ir suderinti reikalavimai bei metodai. Sėklos išsaugojimo tinklų veiklai, parduodant ADM sodininkams mėgėjams ir natūriniais ūkininkų sėklos mainams būtų taikomi bendrieji ADM teisės aktų reikalavimai, kad visiems rinkos segmentams būtų nustatytos vienodos taisyklės.

Remdamasi poveikio vertinimo rezultatais, Komisija padarė išvadą, kad 2 politikos galimybė yra tinkamiausia galimybė, kad būtų efektyviai siekiama visų ADM teisės aktų veiksmingos ir nuoseklios peržiūros tikslų.

Tinkamiausia galimybė padidins veiklos vykdytojų ir kompetentingų nacionalinių institucijų veiksmingumą, nes: i) veiklos vykdytojams bus suteikta daugiau galimybių vykdyti veiklą oficialiai prižiūrint, ii) reikalavimai bus suderinti su augalų sveikatos teisės aktais, iii) bus pradėta vykdyti rizika grindžiama oficiali kontrolė ir iv) suteikta galimybė naudoti biomolekulinius metodus ir registracijos bei sertifikavimo sistemose taikyti skaitmeninius sprendimus. Privalomi griežtesni tvarumo reikalavimai kartu su galimybe lanksčiai prisitaikyti prie vietos agroekologinių sąlygų padės užtikrinti tvaresnę žemės ūkio maisto produktų gamybą ir apsirūpinimo maistu saugumą, nes veislių, kurios yra tinkamesnės kintančioms žemės ūkio ir klimato sąlygoms, derlingumas bus stabilesnis.

Pagal tinkamiausią galimybę reikalingos papildomos investicijos, kad būtų galima atlikti papildomus daržovių ir vaisių veislių tvarumo vertinimus, vadinasi, dėl šios galimybės veiklos vykdytojai ir kompetentingos nacionalinės institucijos patirs didelių ekonominių išlaidų. Tačiau jos yra proporcingos tikslams ir vidutinės trukmės laikotarpiu jas atsvers nauda, gaunama dėl žemės ūkio maisto produktų gamybos tvarumo. Išlaidas taip pat atsvers prisitaikymas prie klimato kaitos, nes, pvz., bus naudojama mažiau išteklių arba padidės derlingumo stabilumas. Dėl kitų priemonių veiklos vykdytojams naujų prievolių neatsiranda, tačiau jiems suteikiama naujų galimybių arba sudaromos sąlygos lengviau patekti į rinką.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Pasiūlymu nustatoma paprastesnė ir mažiau apsunkinanti reguliavimo tvarka, visų pirma susijusi su sodininkams mėgėjams parduodama ADM ir ADM, skirta augalų genetiniams ištekliams išsaugoti ir tvariai juos naudoti.

Pasiūlymu profesionaliesiems veiklos vykdytojams suteikiama galimybė sertifikuoti ADM, oficialiai prižiūrint kompetentingoms institucijoms, jei jie to pageidauja. Juo taip pat suteikiama galimybė selekcininkų patalpose, prižiūrint kompetentingai institucijai, atlikti veislių tyrimų, atliekamų siekiant įrodyti veislių ūkinį vertingumą

tvarumo aspektu, techninius patikrinimus. Abiem iš šių galimybių profesionaliesiems veiklos vykdytojams suteikiama daugiau lankstumo ir galimybių planuoti savo verslą.

Be to, pasiūlymu nustatomos paprastesnės ir patikslintos taisyklės, susijusios su:

- a) ekologiškų ir saugotinių veislių patekimu į rinką;
- b) galutiniams naudotojams (pvz., sodininkams mėgėjams) skirta ADM;
- c) ADM, kuri skirta tik tam tikriems genų bankams, organizacijoms ir tinklams, kurie ją saugo;
- d) sėkla, kurios natūrinius mainus vykdo ūkininkai.

Bus supaprastinti įvairūs procesai. Visos supaprastinimo priemonės naudingos tiek MVĮ, tiek labai mažoms įmonėms, kurios sudaro didžiąją sektoriaus verslo dalį. Be to, į pasiūlymo taikymo sritį visiškai neįtraukta ADM, parduodama arba perduodama kitais būdais, kai asmenys vieni kitų asmeniniam naudojimui parduoda arba bet koku kitu būdu perduoda ADM, nemokamai arba už užmokestį, ir tai nėra jų prekybinės veiklos dalis, taip pat ADM, naudojama tik oficialiems tyrimams, selekcijai, patikrinimams, parodoms ar moksliniams tikslams. Galiausiai pasiūlymu nustatomos naujos priemonės, susijusios su ADM sektoriaus skaitmeninimu, ir taisyklės dėl biomolekulinių metodų, siekiant padidinti veislių registravimo ir ADM sertifikavimo veiksmingumą bei efektyvumą.

- **Pagrindinės teisės**

Siūlomame reglamente paisoma visų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos nuostatų, visų pirma nustatant taisykles, kuriomis siekiama laisvės užsiimti verslu, vengti diskriminacijos ir apsaugoti vartotojus bei aplinką.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Poveikio biudžetui nėra.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Iki penktųjų metų nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos, o vėliau kas penkerius metus valstybės narės privalo pateikti Komisijai ataskaitą dėl kelių reglamento, visų pirma dėl nukrypti leidžiančių nuostatų ir politikos krypčių, kuriomis siekiama padėti išsaugoti genetinius išteklius ir tvariai juos naudoti, apsaugoti žemės ūkio biologinę įvairovę ir numatyti supaprastintas procedūras smulkiesiems gamintojams, taikymo aspektų. Tai būtina siekiant peržiūrėti šių naujų politikos krypčių veiksmingumą ir išnagrinėti, ar jas reikėtų patobulinti. Konkrečiai tai susiję su ataskaitų teikimu dėl šių dalykų:

- per metus pagamintos sertifikuotos ir etaloninės ADM kiekių ir plotų, naudojamus jos gamybai, nurodant ekologinei gamybai tinkamų ekologiškų veislių kiekius, pagal rūšis;
- per metus parduotos ADM iš heterogeninės medžiagos kiekių ir plotų, naudojamus jų gamybai, pagal rūšis;
- per metus parduotos saugotinių veislių augalų dauginamosios medžiagos kiekių pagal rūšis;

- profesionaliųjų veiklos vykdytojų, kurie naudojami nukrypti leidžiančiomis nuostatomis dėl pardavimo galutiniams naudotojams, skaičiaus, atitinkamų rūšių ir bendro ADM kiekio pagal rūšis;
- genų bankų, organizacijų ir tinklų, turinčių teisės aktais nustatytą ar kitą deklaruojamą tikslą išsaugoti augalų genetinius išteklius, skaičiaus ir atitinkamų rūšių;
- sėklos, kurių natūrinius mainus vykdo ūkininkai, kiekių pagal rūšis;
- ADM, skirtos naudoti naujų veislių selekcijos tyrimams ir bandymams, leidžiamų kiekių pagal rūšis;
- ADM, naudojamos esant laikiniams tiekimo sunkumams, kiekių pagal gentis ir rūšis;
- iš trečiųjų šalių importuotos ADM kiekių pagal gentis ir rūšis;
- valstybės narės teritorijoje įsisteigusių profesionaliųjų veiklos vykdytojų skaičiaus.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

i) Taikymo sritis

Siūlomu reglamentu bus pakeista 10 ADM prekybos direktyvų. Jis bus taikomas žemės ūkio augalų, daržovių, sodo augalų ir vynuogių rūšių, kurios yra ypač svarbios Sąjungai ekonominiu ir socialiniu požiūriu, pavyzdžiui, apsirūpinimo maistu saugumui, sąrašui.

Jis nebus taikomas miško dauginamajai medžiagai, kuri šiuo metu reglamentuojama Tarybos direktyva 1999/105/EB. Pateiktas atskiras pasiūlymas tą direktyvą pakeisti nauju Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu.

Pasiūlymas taip pat nebus taikomas dekoratyvinių augalų dauginamajai medžiagai.

Jis nebus taikomas ir į trečiąsias šalis eksportuojamai ADM.

ii) Gamybės ir prekybos reikalavimai

Siūlomame reglamente išlaikomi du pagrindiniai ADM prekybos direktyvų elementai, t. y. veislių registravimas ir atskirų ADM siuntų sertifikavimas.

Pasiūlyme nustatoma bendra taisyklė, kad ADM leidžiama gaminti ir ją prekiauti tik tuo atveju, jei ji priklauso nacionaliniuose veislių registruose registruotoms veislėms ir iš anksto nustatytoms kategorijoms: superelitinė, elitinė, sertifikuota ir standartinė medžiaga arba sėkla. Jame taip pat nustatytas reikalavimas registruoti heterogeninę medžiagą, kuri nėra nei veislė, nei veislių mišinys, taip pat klonus, atrinktus klonus, daugiaklonius mišinius ir polikloninę ADM.

ADM kaip superelitinė, elitinė, sertifikuota ir standartinė sėkla arba medžiaga turi būti gaminama ir parduodama laikantis toms kategorijoms ir atitinkamoms rūšims taikomų tarptautinių standartų. Tie standartai visų pirma turėtų būti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos tarptautinei prekybai

skirtos sėklos veislių sertifikavimo arba sėklos kontrolės schemos ⁽²²⁾(toliau – EBPO sėklų schemos) taisyklės ir nuostatai, Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (JT EEK) sėklinių bulvių standartai ir Tarptautinės sėklų tyrimų asociacijos (ISTA) sėklos mėginių ėmimo ir tyrimų taisyklės.

ADM atitiktis superelitinės, elitinės arba sertifikuotos kategorijos sėklai ar medžiagai taikomiems reikalavimams turi būti patvirtinta kompetentingų institucijų atliekamais patikrinimais, mėginių ėmimu ir tyrimais (toliau – oficialus sertifikavimas), išduodant oficialią etiketę. Pasiūlyme pateikiamas augalų rūšių, kurių sėklos gali būti gaminamos tik kaip superelitinės, elitinės arba sertifikuotos sėklos ir jomis atitinkamai prekiaujama, sąrašas. Tai dera su dabartinėmis ADM prekybos direktyvų taisyklėmis ir atitinkamais tarptautiniais standartais. Be to, tam tikrų kategorijų standartinei sėklai ir medžiagai nustatytos švelnesnės taisyklės.

Modernizuojant sertifikavimo sistemą atsakomybė suteikiama profesionaliesiems veiklos vykdytojams. Pasiūlyme numatyta, kad kompetentinga institucija taip pat galės leisti profesionaliesiems veiklos vykdytojams: i) sertifikuoti ADM (sertifikuoti oficialiai prižiūrint) ir ii) spausdinti oficialią etiketę.

Pasiūlymu nustatomos taisyklės dėl ADM ženklavimo, pakavimo, sandarinimo ir siuntų. Jos daugiausia grindžiamos EBPO sėklų schemos taisyklėmis ir nuostatais bei patirtimi, įgyta įgyvendinant ADM prekybos direktyvas.

Sėklos veisles bus leidžiama gaminti ir jomis prekiauti sudarius mišinius su kitomis tos pačios ar kitų genčių ar rūšių, kurioms taikomas šis reglamentas, sėklos veislėmis. Tačiau, siekiant išsaugoti genetinius išteklius ir gamtinę aplinką, valstybės narės turės galimybę leisti gaminti sėklų, kurioms taikomas šis reglamentas, ir sėklų, kurioms jis netaikomas, mišinius ir jais prekiauti.

Galiausiai bus atliekami kontroliniai lauko tyrimai, siekiant patikrinti atskirų sėklos siuntų veislės tapatumą ir veislinį grynį. Veislės tapatumui ir veisliniam gryniumi patikrinti gali būti naudojami biomolekuliniai tyrimai.

iii) Nukrypti leidžiančios nuostatos

Pasiūlymu nustatomas lankstus požiūris į tam tikrą veiklą, ADM ir veisles. Tokiais atvejais, remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant ADM prekybos direktyvas, tarptautiniais standartais ir ypač poreikiu remti žemės ūkio biologinę įvairovę ir genetinių išteklių išsaugojimą, nustatomi mažiau griežti reikalavimai.

Atsižvelgiant į tai, pasiūlyme nustatomos švelnesnės taisyklės dėl saugotinių veislių, heterogeninės medžiagos, galutiniams naudotojams (pvz., sodininkams mėgėjams) parduodamos ADM, kuri gali būti parduodama genų bankams, organizacijoms ir tinklams arba kuria jie gali prekiauti tarpusavyje, ir sėklų, kurių natūrinius mainus vykdo ūkininkai.

Pasiūlyme taip pat nustatomos nukrypti leidžiančios nuostatos, susijusios su prekyba i) ADM, skirta selekciniams, siekiant išvesti naujas veisles, ii) dar neregistruotų veislių ADM, kuri naudojama augalams dauginėti arba tyrimams,

²²

Sprendimas, kuriuo peržiūrimos EBPO tarptautinei prekybai skirtos sėklos veislių sertifikavimo arba sėklos kontrolės schemos [[OECD/LEGAL/0308](#)](EBPO sėklų schemos).

iii) ADM tais atvejais, kai kyla laikinų tiekimo sunkumų, iv) dar galutinai nesertifikuotomis sėklomis. Juo taip pat nustatomos nukrypti leidžiančios nuostatos dėl neatidėliotinių priemonių ir laikinų eksperimentų.

iv) Importas

ADM iš trečiųjų šalių importuoti bus leidžiama tik jei atlikus įvertinimą nustatoma, kad ji atitinka reikalavimus, lygiaverčius taikomiesiems ADM, kuri pagaminta ir kuria prekiaujama Sąjungoje. Toks vertinimas bus grindžiamas išsamiai trečiosios šalies pateiktos informacijos ir jos atitinkamų teisės aktų nagrinėjimu. Jį atliekant taip pat bus remiamasi tuo, ar Komisijos atlikto audito (jei manoma, kad toks auditas yra būtinas) atitinkamoje trečiojoje šalyje rezultatai yra palankūs.

v) Profesionalieji veiklos vykdytojai

Siekiant supaprastinimo, profesionalieji veiklos vykdytojai turi būti įregistruoti registruose, kurie turi būti tvarkomi ir atnaujinami pagal Reglamentą (ES) 2016/2031, nes iš esmės jie jau patenka į tame reglamente nurodytą taikymo sritį. Siekiant užtikrinti, kad profesionalieji veiklos vykdytojai turėtų tinkamų žinių apie ADM, už kurią jie atsakingi, ir jos tvarkymą, jie turi atitikti tam tikrus pagrindinius reikalavimus. ADM, kuria profesionalieji veiklos vykdytojai prekiauja tarpusavyje, bus taikomi atsekamumo reikalavimai.

vi) Veislių registravimas

Pasiūlyme nustatoma bendra taisyklė, kad ADM turi priklausyti registruotoms veislėms. Jame taip pat nustatoma tų veislių registravimo tvarka ir sąlygos.

Pasiūlyme nustatoma, kad veislė turi būti įtraukta į bent vieną nacionalinį veislių registrą. To pakaks, kad šia veisle būtų galima nedelsiant prekiauti visoje ES. Ta veislė taip pat bus pateikta registruoti Sąjungos veislių registre, naudojantis ES augalų veislių portalu, kuriame bus galima rasti visas veisles, kuriomis leidžiama prekiauti.

Veislės bus registruojamos pagal dvi kategorijas:

- i) oficialųjį aprašą turinčios veislės, dėl kurių atliekamas jų išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo tyrimas, ir
- ii) oficialiai pripažintą aprašą turinčios saugotinos veislės, kurių nereikia tirti dėl išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo ir kurioms taikomi mažiau griežti prekybos reikalavimai.

Veislės, kurioms taikomas išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo tyrimas (oficialusis aprašas), bus toliau tiriamos siekiant nustatyti jų ūkinį vertingumą tvarumo aspektu. Siekiant užtikrinti platesnį ir tvaresnį požiūrį į visą ADM sektorių, siūlomu reglamentu išplečiama ūkinio vertingumo tvarumo aspektu vertinimo sritis, kad ji apimtų ne tik žemės ūkio augalus (dabartinė ADM direktyvų taikymo sritis), bet ir daržovių bei vaisių rūšis. Kad būtų registruojamos, šios veislės apskritai turi pagerinti padėtį, palyginti su kitomis tų pačių genčių ar rūšių veislėmis, atsižvelgiant į šiuos aspektus:

- derlingumą, įskaitant derlingumo stabilumą ir derlių, gaunamą mažų sąnaudų ūkininkavimo sąlygomis;

- toleranciją ar atsparumą biotiniams stresoriams, įskaitant augalų ligas, kurias sukelia nematodai, grybai, bakterijos, virusai, vabzdžiai ir kiti kenkėjai;
- toleranciją ar atsparumą abiotiniams stresoriams, įskaitant prisitaikymą prie klimato kaitos sąlygų;
- efektyvesnį gamtos išteklių, kaip antai vandens ir maistinių medžiagų, naudojimą;
- mažesnę poreikį naudoti išorės medžiagas, kaip antai augalų apsaugos produktus ir trąšas;
- saugojimo, perdirbimo ir platinimo tvarumą didinančias savybes;
- kokybės ar maistinės savybes.

Šie aspektai yra svarbūs siekiant užtikrinti, kad naujos veislės prisidėtų prie tvarios žemės ūkio gamybos, kuri tenkintų ekonominius, aplinkos ir platesnio masto visuomenės poreikius.

Atsižvelgiant į išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo tyrimų svarbą, tokius tyrimus atliks tik kompetentingos institucijos. Tokiems tyrimams naudojamose patalpose Bendrijos augalų veislių tarnyba (CPVO) atliks auditą, atsižvelgdama į savo patirtį šiame sektoriuje.

Tačiau ūkinio vertingumo tvarumo aspektu tyrimus taip pat gali atlikti profesionalieji veiklos vykdytojai, oficialiai prižiūrint kompetentingoms institucijoms. Ši nuostata yra pagrįsta, nes ūkinio vertingumo tvarumo aspektu tyrimų sritis yra išplėsta įtraukiant daugiau rūšių, be to, reikia užtikrinti prieigą prie tyrimų įrangos. Profesionalių veiklos vykdytojų naudojamas patalpas tikrins kompetentingos institucijos.

Veislės, kurioms pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2100/94 arba valstybės narės teisės aktus buvo suteikta augalo veislių teisinė apsauga, taikant siūlomą reglamentą bus laikomos išskirtinėmis, vienodomis ir stabiliomis ir turinčiomis tinkamą pavadinimą. Kompetentingos institucijos, siekdamos įregistruoti veislę savo nacionaliniuose registruose, taip pat gali naudotis kitų valstybių narių institucijų atliktais išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo bei ūkinio vertingumo tvarumo aspektu tyrimais.

Be to, pasiūlyme nustatomos veislių registravimo paraiškų teikimo tvarkos, turinio, oficialaus patikrinimo ir paraiškų pateikimo datos, techninio patikrinimo ir organizavimo, papildomų techninio patikrinimo taisyklių, konfidencialumo, preliminarinio patikrinimo ataskaitos ir preliminarus oficialiojo aprašo, patikrinimo ataskaitos ir galutinio oficialiojo aprašo, veislės pavadinimo patikrinimo ir sprendimo dėl veislės įregistravimo nacionaliniame veislių registre taisyklės.

Siekiant skatinti inovacijas ir veisles pakeisti naujomis, veislės registracijos galiojimo laikotarpis bus 10 metų. Sodo augalų ir vynmedžių veislių dauginamosios medžiagos registracijos galiojimo laikotarpis bus 30 metų, nes tokių rūšių produktyviam ciklui užbaigti reikalingas ilgesnis laikotarpis. Registracijos galiojimo laikotarpį bus galima pratęsti.

Siekiant užtikrinti, kad būtų galima nustatyti veislių tapatumą, ir veiksmingą kontrolę visą jų registracijos laikotarpį, pasiūlyme nustatomos registruotų veislių palaikymo, dokumentavimo ir mėginių ėmimo taisyklės.

vii) Kitų Sąjungos aktų ir baigiamųjų nuostatų pakeitimai

Siūlomu reglamentu iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031²³, patikslinant, kad reguliuojami nekarantininiai kenkėjai reglamentuojami tik pagal tą reglamentą. Be to, numatoma galimybė, kad importuojamos ADM EBPO etiketė ir augalo pasas būtų pateikiami kartu vienu formatu.

Pasiūlymu taip pat iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625, kad ADM taisyklės būtų įtrauktos į Sąjungos teisės aktų dėl oficialios kontrolės taikymo sritį. Pagrindinės oficialios kontrolės taisyklės ir principai, įskaitant su institucijų kompetencijomis, užduočių delegavimu ir sertifikavimu susijusias taisykles ir principus, taip pat bus taikomi ADM gamybai ir prekybai. Komisijai bus suteikti įgaliojimai prireikus patvirtinti specialias ADM prekybos ir profesionaliųjų veiklos vykdytojų oficialios kontrolės taisykles. Importuojant ADM, bus taikomos bendrosios taisyklės, atsižvelgiant į riziką.

Galiausiai siūlomu reglamentu iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/848²⁴ dėl ekologinės gamybos, siekiant atnaujinti tame reglamente nurodytas augalų dauginamosios medžiagos ir ekologiškos heterogeninės medžiagos sąvokas. Jame taip pat užtikrinama, kad visos taisyklės dėl ADM iš heterogeninės medžiagos, tiek ekologiškos, tiek neekologiškos heterogeninės medžiagos, būtų nustatytos tik siūlomame reglamente.

Kad kompetentingoms institucijoms ir profesionaliesiems veiklos vykdytojams būtų suteikta pakankamai laiko prisitaikyti prie naujų nuostatų, siūlomas reglamentas bus pradėtas taikyti praėjus trejiems metams nuo jo įsigaliojimo dienos. Juo taip pat bus suteikta Komisijai laiko priimti būtinus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus. Nauji reikalavimai dėl sodo augalų ir daržovių naujų veislių ūkinio vertingumo tvarumo aspektu tyrimo bus pradėti taikyti po papildomo 2 metų pereinamojo laikotarpio.

²³ 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB (OL L 317, 2016 11 23, p. 4).

²⁴ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 (OL L 150, 2018 6 14, p. 1).

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl augalų dauginamosios medžiagos gamybos ir prekybos Sąjungoje, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) 2016/2031, 2017/625 ir 2018/848 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 66/401/EEB, 66/402/EEB, 68/193/EEB, 2002/53/EB, 2002/54/EB, 2002/55/EB, 2002/56/EB, 2002/57/EB, 2008/72/EB ir 2008/90/EB (Augalų dauginamosios medžiagos reglamentas)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
laikydami įprastą teisėkūros procedūrą,
kadangi:

- 1) Žemės ūkio augalų, daržovių, vynuogių ir sodo augalų dauginamosios medžiagos (toliau – ADM) gamybos ir prekybos taisyklės Sąjungos lygmeniu taikomos nuo XX a. septintojo dešimtmečio. Augalų dauginamosios medžiagos gamyba ir prekyba Sąjungos teritorijoje reglamentuojama Tarybos direktyva 66/401/EEB⁽²⁾; 66/402/EEB⁽³⁾; 68/193/EEB⁽⁴⁾; 2002/53/EB⁽⁵⁾; 2002/54/EB⁽⁶⁾; 2002/55/EB⁽⁷⁾; 2002/56/EB⁽⁸⁾; 2002/57/EB⁽⁹⁾; 2008/72/EB¹⁰ ir 2008/90/EB¹¹ (toliau – ADM

¹ Dar nepaskelbta.

² 1966 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 66/401/EEB dėl prekybos pašarinių augalų sėkla (OL 125, 1966 7 11, p. 2298).

³ 1966 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 66/402/EEB dėl prekybos javų sėkla (OL 125, 1966 7 11, p. 2309).

⁴ 1968 m. balandžio 9 d. Tarybos direktyva 68/193/EEB dėl prekybos vynuogių dauginimo medžiaga (OL L 93, 1968 4 17, p. 15).

⁵ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/53/EB dėl bendrojo žemės ūkio augalų veislių katalogo (OL L 193, 2002 7 20, p. 1).

⁶ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/54/EB dėl prekybos runkelių sėkla (OL L 193, 2002 7 20, p. 12).

⁷ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/55/EB dėl prekybos daržovių sėkla (OL L 193, 2002 7 20, p. 33).

⁸ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/56/EB dėl prekybos sėklinėmis bulvėmis (OL L 193, 2002 7 20, p. 60).

⁹ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/57/EB dėl prekybos aliejinių ir pluoštinių augalų sėkla (OL L 193, 2002 7 20, p. 74).

rinkodaros direktyvos). Šiais teisės aktais sukurta augalų dauginamosios medžiagos gamybos ir prekybos teisinė sistema, todėl jie buvo labai svarbūs kuriant Sąjungoje ADM vidaus rinką;

- 2) 2013 m. ir 2023 m. Komisijos atliktais poveikio vertinimais patvirtinta, kad tos direktyvos padarė didelį poveikį laisvam ADM judėjimui, prieinamumui ir aukštai kokybei Sąjungos rinkoje ir taip palengvino prekybą ADM Sąjungoje;
- 3) tačiau ADM gamybos ir prekybos taisyklės turi būti priderintos prie mokslo ir technikos raidos žemės ūkio ir sodininkystės gamybos metodų bei augalų selekcijos srityse. Be to, teisės aktus reikia atnaujinti atsižvelgiant į tarptautinių standartų pokyčius ir patirtį, įgytą taikant ADM direktyvas. Kad tas taisyklės būtų lengviau darniau įgyvendinti, jos turėtų būti patikslintos. Todėl ADM rinkodaros direktyvos turėtų būti pakeistos vienu reglamentu dėl augalų dauginamosios medžiagos gamybos ir prekybos Sąjungoje;
- 4) ADM yra Sąjungos pradinė augalų auginimo medžiaga. Todėl ji labai svarbi maisto ir pašarų žaliavų gamybai ir veiksmingam augalų išteklių naudojimui. Ji padeda apsaugoti aplinką, užtikrinti maisto grandinės kokybę ir maisto tiekimą visoje Sąjungoje. Todėl panašu, kad siekiant pereiti prie tvarių maisto sistemų, kaip raginama strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“¹², taip pat žemės ūkiui, sodininkystei, aplinkos apsaugai, klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymui prie jos, apsirūpinimo maistu ir pašarais saugumui ir apskritai ekonomikai yra itin svarbūs ADM prieinamumas, kokybė ir įvairovė;
- 5) todėl, siekiant pereiti prie tvarių maisto sistemų, Sąjungos teisės aktuose turėtų būti atsižvelgiama į poreikį užtikrinti, kad ADM gamybą būtų galima pritaikyti prie kintančių žemės ūkio, sodininkystės ir aplinkos sąlygų, spręsti klimato kaitos problemas, apsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę ir patenkinti didėjančius ūkininkų ir vartotojų lūkesčius, susijusius su ADM kokybe ir tvarumu;
- 6) šio reglamento taikymo sritis turėtų apimti tik ADM, priklausančią tam tikrų didesnės ekonominės ir socialinės svarbos gentims ir rūšims. Ši svarba turėtų būti vertinama atsižvelgiant į tai, ar tokios gentys ir rūšys užima didelį gamybos plotą arba yra labai vertingos Sąjungos gamybai, į jų vaidmenį užtikrinant maisto ir pašarų gamybos saugumą Sąjungoje ir į tai, ar jomis prekiaujama bent dviejose valstybėse narėse. Gamybos plotas ir vertingumas gali būti susiję su keliais techniniais aspektais. Priklausomai nuo aplinkybių, jie gali būti apskaičiuojami remiantis tokiais veiksniais kaip bendras derlingos žemės ploto dydis keliose skirtingose Sąjungos vietovėse, ADM pardavimo konkrečiuose sektoriuose vertė arba tų rūšių paklausa tarp ūkininkų, galutinių naudotojų ir pramonės įmonių;
- 7) tos gentys ir rūšys turėtų būti išvardytos ir klasifikuojamos suskirstant jas pagal paskirtį, t. y. kaip žemės ūkio augalai, daržovės, sodo augalai arba vynmedžiai. Toks klasifikavimas yra būtinas siekiant užtikrinti proporcingą požiūrį, nes kai kurios rūšys yra svarbios tik tam tikroms naudojimui paskirtims;

¹⁰ 2008 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 2008/72/EB dėl prekybos daržovių dauginamąja ir sodinamąja medžiaga, išskyrus sėklą (OL L 205, 2008 8 1, p. 28).

¹¹ 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos direktyva 2008/90/EB dėl prekybos vaisinių augalų dauginamąja medžiaga ir sodininkystei skirtais vaisiniais augalais (OL L 267, 2008 10 8, p. 8).

¹² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Vadovų Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ (COM(2020) 381 *final*).

- 8) be to, kai kurios veislės gali turėti tam tikrų savybių, dėl kurių, auginant augalus tam tikromis sąlygomis, galėtų būti padarytas nepageidaujamas agronominis poveikis, dėl kurio būtų kliudoma siekti reglamento tikslo – prisidėti prie žemės ūkio gamybos tvarumo. Šį tikslą galima pasiekti tik tuo atveju, jei tokios veislės auginamos tinkamomis sąlygomis, kuriomis išvengiama nepageidaujamo agronominio poveikio. Tos sąlygos turėtų būti taikomos, kai tos veislės auginamos ne tik ADM gamybai ir prekybai, bet ir maisto, pašarų ar pramoninių medžiagų gamybai. Todėl į šį reglamentą turėtų būti įtrauktos ir sąlygos, kuriomis tos veislės auginamos maisto, pašarų ar kitų produktų gamybai;
- 9) ADM turėtų būti visapusiškai apibrėžta ir apimti visus augalus, iš kurių galima išauginti sveiką augalą ir kurie yra tam skirti. Todėl šis reglamentas turėtų būti taikomas sėkloms ir visoms kitoms augalų formoms bet kuriuo augimo etapu, iš kurių galima išauginti sveiką augalą ir kurios yra tam skirtos;
- 10) šis reglamentas neturėtų būti taikomas miško dauginamajai medžiagai dėl jos ypatingų savybių, labai skirtingų sąvokų ir taikomos terminijos. Dėl šios priežasties miško dauginamajai medžiagai taikomas atskiras teisės aktas – Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES).../...¹³ +;
- 11) šis reglamentas neturėtų būti taikomas dekoratyvinių augalų dauginamajai medžiagai, nes pasikonsultavus su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais buvo padaryta išvada, kad Tarybos direktyva 98/56/EB⁽¹⁴⁾ vis dar atitinka to sektoriaus poreikius;
- 12) šis reglamentas neturėtų būti taikomas į trečiąsias šalis eksportuojamai ADM ir ADM, kuri naudojama tik oficialiems tyrimams, selekcijai, patikrinimams, parodoms ar mokslo tikslams, nes tokių kategorijų ADM nereikia taikyti konkrečių darnųjų tapatybės ar kokybės standartų ir dėl jos nekyla pavojaus kitos ADM, kuria prekiaujama Sąjungoje, tapatumui ir kokybei;
- 13) šis reglamentas neturėtų būti taikomas, kai asmenys vieni kitų asmeniniam naudojimui parduoda arba bet koku kitu būdu perduoda ADM, nemokamai arba už užmokestį, ir tai nėra jų prekybinės veiklos dalis. Būtų neproporcinga nustatyti tokio ADM naudojimo taisykles, nes toks perdavimas paprastai vyksta už labai nedideles sumas, jo paskirtis nėra komercinė, o ADM naudojama tik privačiai veiklai;
- 14) kad naudotojai galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus, ADM turėtų būti gaminama ir ja turėtų būti prekiaujama tik jei ji priklauso nacionaliniame veislių registre įregistruotoms veislėms;
- 15) tačiau, jei reikia, reikalavimas, kad medžiaga turi priklausyti veislei, gali būti netaikomas poskiepiams, nes, nors jų vertė yra didelė, jiems veislės apibrėžtis dažnai netaikoma;
- 16) siekiant užtikrinti tapatumą, kokybę ir skaidrumą ir sudaryti sąlygas naudotojams priimti informacija pagrįstus sprendimus, ADM paprastai turėtų būti gaminama arba ja turėtų būti prekiaujama pagal iš anksto nustatytas kategorijas. Tos kategorijos turėtų parodyti skirtingus kartų etapus ir kokybės lygius ir, remiantis tarptautiniu mastu

¹³ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... (OL , ... , p. ...).

+ OL: į tekstą įrašyti dokumente (... (COD)) nurodyto reglamento numerį, o išnašoje pateikti to reglamento numerį, datą, pavadinimą ir OL nuorodą.

¹⁴ 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/56/EB dėl prekybos dekoratyvinių augalų dauginamąja medžiaga (OL L 226, 1998 8 13, p. 16).

pripažinta terminija, ADM turėtų būti vadinama superelitine, elitine, sertifikuota ir standartine sėkla, o jei tai ADM, kuri nėra sėkla – superelitine, elitine, sertifikuota ir standartine medžiaga;

- 17) siekiant užtikrinti, kad kiekvienos iš šių kategorijų ADM atitiktų aukščiausią jos tapatumo ir kokybės lygį ir derėtų su naujausiais technikos ir mokslo pokyčiais, ji turėtų būti gaminama ir ja turėtų būti prekiaujama laikantis taikomų tarptautinių standartų. Tai turėtų būti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos tarptautinei prekybai skirtos sėklos veislių sertifikavimo arba sėklos kontrolės schemos ⁽¹⁵⁾(toliau – EBPO sėklų schemos), Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (JT EEK) sėklinių bulvių standartai ir Tarptautinės sėklų tyrimų asociacijos (ISTA) sėklos mėginių ėmimo ir tyrimų taisyklės;
- 18) pagal tuos standartus ADM atitiktis superelitinės, elitinės arba sertifikuotos kategorijos reikalavimams turėtų būti patvirtinta kompetentingų institucijų atliekamais patikrinimais, mėginių ėmimu, tyrimais ir oficialiais kontroliniais lauko tyrimais (toliau – oficialus sertifikavimas), išduodant oficialią etiketę;
- 19) turėtų būti nustatytos specialios klonų, atrinktų klonų, daugiaklonių mišinių ir polikloninės ADM gamybos ir prekybos taisyklės, nes jų svarba ir naudojimas ADM sektoriuje išaugo. Siekiant užtikrinti skaidrumą, galimybę naudotojams priimti informacija pagrįstus sprendimus ir veiksmingą oficialią kontrolę, klonai turėtų būti registruojami specialiaje kompetentingų institucijų sudarytame viešame registre. Taip pat turėtų būti nustatytos klonų palaikymo taisyklės, kad būtų užtikrintas jų išsaugojimas ir tapatumo nustatymas;
- 20) kompetentinga institucija turėtų suteikti leidimą profesionaliesiems veiklos vykdytojams, oficialiai prižiūrint, atlikti tam tikrų rūšių ir kategorijų ADM sertifikavimą ir atspausdinti oficialią etiketę. Turėtų būti nustatytos atitinkamos kompetentingos institucijos vykdomos oficialios priežiūros ir to leidimo panaikinimo arba jo pakeitimo taisyklės. Tos taisyklės yra būtinos siekiant užtikrinti, kad visa sertifikavimo sistema veiktų veiksmingai;
- 21) siekiant užtikrinti kuo didesnę ADM švarumą ir vienodumą, ADM turėtų būti laikoma atskirose siuntose, atskirai nuo kitų medžiagų, kurios skiriasi nuo ADM, pvz., maistui ar pašarui skirtų grūdų;
- 22) atsižvelgiant į didelę ADM įvairovę, profesionalieji veiklos vykdytojai turėtų galėti prekiauti ADM siuntomis kaip atskirais augalais, pakuotėmis, ryšuliais ar konteneriais, arba nesupakuotomis;
- 23) siekiant užtikrinti tinkamą ADM tapatumą nustatymą pagal kategoriją, turėtų būti priimtos ADM ženklinimo taisyklės, patvirtinant atitiktį atitinkamiems superelitinės, elitinės, sertifikuotos ir standartinės sėklos bei medžiagos reikalavimams;
- 24) kai tai superelitinė, elitinė ir sertifikuota sėkla bei medžiaga, kompetentinga institucija turėtų išduoti oficialią etiketę, o kai tai standartinė sėkla ar medžiaga – turėtų būti išduodama veiklos vykdytojo etiketė. Tai būtina siekiant atskirti ADM, kuri turi būti sertifikuojama (oficialiai sertifikuojama arba sertifikuojama oficialiai prižiūrint), ir ADM, už kurią atsakingas profesionalusis veiklos vykdytojas. Išduodant specialią etiketę siekiama sudaryti palankesnes sąlygas profesionaliesiems veiklos vykdytojams

¹⁵ Sprendimas, kuriuo peržiūrimos EBPO tarptautinei prekybai skirtos sėklos veislių sertifikavimo arba sėklos kontrolės schemos (angl. *Decision Revising the OECD Schemes for the Varietal Certification or the Control of Seed Moving in International Trade*) [OECD/LEGAL/0308](EBPO sėklų schemos).

ir vartotojams, kurie gali pageidauti pasirinkti ADM pagal skirtingus standartus, priimti informacija pagrįstus sprendimus. Tai taip pat palengvintų kompetentingų institucijų darbą rengiant oficialią kontrolę atsižvelgiant į atitinkamus kiekvienos kategorijos reikalavimus;

- 25) oficialią etiketę turėtų atspausdinti ir pritvirtinti leidimą turintys profesionalieji veiklos vykdytojai, oficialiai prižiūrint kompetentingoms institucijoms. Tačiau kadangi tam tikri profesionalieji veiklos vykdytojai gali neturėti išteklių visai sertifikavimo veiklai vykdyti ir oficialioms etiketėms spausdinti, todėl reikėtų numatyti, kad bet kokius sertifikavimo veiksmus profesionaliųjų veiklos vykdytojų prašymu galėtų atlikti ir kompetentingos institucijos;
- 26) siekiant užtikrinti vienodą atitinkamų kiekvienos kategorijos gamybos ir prekybos reikalavimų taikymą ir etikečių identifikavimą, turėtų būti nustatytos taisyklės dėl oficialios etiketės ir veiklos vykdytojo etiketės turinio ir formos;
- 27) kad būtų galima tinkamai nustatyti atitinkamos ADM tapatumą ir užtikrinti atsekamumą bei oficialios kontrolės veiksmingumą, kiekvienoje oficialioje etiketėje ir veiklos vykdytojo etiketėje turėtų būti nurodytas serijos numeris;
- 28) ADM rinkodaros direktyvose ir tarptautinėje praktikoje bei standartuose reikalaujama, kad tam tikrų rūšių sėklos būtų gaminamos tik kaip superelitinės, elitinės arba sertifikuotos sėklos ir jomis atitinkamai būtų prekiaujama, atsižvelgiant į jų svarbą apsirūpinimo maistu saugumui ir pramoniniam perdirbimui ir siekiant apsaugoti jas naudojančių ūkininkų interesus. Dėl šios priežasties tam tikros sėklos turėtų būti gaminamos kaip superelitinės, elitinės arba sertifikuotos sėklos ir jomis atitinkamai turėtų būti prekiaujama tik jei jų gamybos ir prekybos išlaidos yra proporcingos tikslui – užtikrinti kokybišką sėklą ūkininkams, apsirūpinimo maistu ir pašarais saugumą arba didelę pramoninio perdirbimo vertę. Tos išlaidos taip pat turėtų proporcingai atitikti siekiamų aukščiausių sėklos tapatumo ir kokybės standartų, laikantis superelitinės, elitinės ir sertifikuotai sėklai taikomų reikalavimų. Todėl turėtų būti sudarytas augalų rūšių, kurių sėkla gali būti gaminama tik kaip superelitinė, elitinė arba sertifikuota ir ja atitinkamai prekiaujama, sąrašas;
- 29) sėkla dažnai prekiaujama kaip tos pačios rūšies veislių mišiniais arba rūšių mišiniais. Tačiau genčių arba rūšių, kurioms taikomas šis reglamentas, sėklas turėtų būti leidžiama gaminti ir jomis prekiauti sudarius mišinius tik su tų genčių arba rūšių, kurioms taikomas šis reglamentas, sėklomis. Tai būtina siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi atitinkamų gamybos ir prekybos standartų. Tačiau, siekiant išsaugoti genetinius išteklius ir gamtinę aplinką, valstybės narės turėtų turėti galimybę leisti gaminti sėklą, kurioms taikomas šis reglamentas, ir sėklą, nepriklausančių gentims ar rūšims, kurioms taikomas šis reglamentas, mišinius ir jais prekiauti. Taip yra todėl, kad tos rūšys yra tinkamiausios tokiam išsaugojimo tikslui. Turėtų būti nustatytos taisyklės tų mišinių tapatumui ir kokybei užtikrinti;
- 30) turėtų būti nustatyti superelitinės, elitinės ir sertifikuotos sėklos perpakavimo ir perženklavimo reikalavimai, siekiant užtikrinti, kad atliekant tas operacijas atitinkamos ADM tapatumas ir kokybė nesikeis;
- 31) turėtų būti atliekami kontroliniai lauko tyrimai, siekiant patikrinti atskirų sėklos siuntų veislės tapatumą ir veislinį grynį. Turėtų būti nustatytos konkrečios taisyklės, susijusios su superelitinės, elitinės, sertifikuotos ir standartinės sėklos tyrimais, remiantis taikytiniais tarptautiniais standartais ir patirtimi, įgyta taikant ADM prekybos direktyvas;

- 32) tam tikri veislių tipai neatitinka nustatytų išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo reikalavimų. Tačiau tos veislės yra svarbios siekiant išsaugoti ir tvariai naudoti augalų genetinius išteklius. Tai tradiciškai auginamos arba naujos tam tikromis vietos sąlygomis išvestos ir prie tų sąlygų prisitaikiusios veislės. Dėl didelės genetinės ir fenotipinės atskirų dauginamųjų vienetų įvairovės jos yra mažiau vienodos. Šios veislės vadinamos saugotinomis veislėmis. Tų veislių gamyba ir prekyba prisidedama prie Tarptautinės sutarties dėl augalų genetinių išteklių maisto pramonei ir žemės ūkiui tikslų skatinti maisto ir žemės ūkio paskirties augalų genetinių išteklių išsaugojimą ir tausų naudojimą⁽¹⁶⁾. Sąjunga – šios Sutarties šalis – įsipareigojo remti šiuos tikslus;
- 33) atsižvelgiant į tas ypatingas saugotinių veislių savybes ir nukrypstant nuo nustatytų gamybos ir prekybos reikalavimų, turėtų būti leidžiama gaminti joms priklausančią ADM ir ją prekiauti taikant mažiau griežtus reikalavimus. Tas tikslas dera su Europos žaliojo kurso principais, visų pirma biologinės įvairovės apsaugos principu. Todėl tikslinga nustatyti, kad ta medžiaga gali tenkinti atitinkamos rūšies standartinės medžiagos reikalavimus. Todėl saugotinėms veislėms priklausanti ADM turėtų būti ženklinama nurodant žodžius „saugotinos veislės“. Kad tas veisles galėtų kontroliuoti kompetentingos institucijos, kad jų naudotojai galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus ir kad oficiali kontrolė būtų veiksminga, jos taip pat turėtų būti registruojamos;
- 34) prekybos direktyvų taikymo patirtis parodė, kad galutiniai ADM naudotojai (sodininkai mėgėjai ir kt.) dažnai yra suinteresuoti naudoti įvairesnę ADM, tenkinančią skirtingus poreikius, ir jiems nebūtinai reikia tokios pačios kokybės kaip profesionaliesiems veiklos vykdytojams. Todėl, nukrypstant nuo tam tikrų taisyklių, tikslinga leisti ADM parduoti galutiniams naudotojams, nereikalaujant laikytis veislių registravimo ir sertifikavimo arba standartinės medžiagos reikalavimų. Ši nukrypti leidžianti nuostata yra būtina, siekiant užtikrinti vartotojams didesnę pasiūlos įvairovę, kartu laikantis bendrųjų kokybės reikalavimų. Be to, siekiant skaidrumo ir geresnės kontrolės, turėtų būti nustatytos tik galutiniams naudotojams skirtos ADM pakavimo ir ženklavimo taisyklės. Dėl tos pačios priežasties profesionalieji veiklos vykdytojai, kurie naudojami šia nukrypti leidžiančia nuostata dėl pardavimo galutiniams naudotojams, apie šią veiklą turėtų pranešti kompetentingoms institucijoms;
- 35) Sąjungoje veikia daug genų bankų, organizacijų ir tinklų, kurie siekia išsaugoti augalų genetinius išteklius. Siekiant palengvinti jų veiklą, tikslinga leisti augalų dauginamajai medžiagai, kuri parduodama jiems arba kuria jie prekiauja tarpusavyje, taikyti nuostatą, leidžiančią nukrypti nuo nustatytų gamybos ir prekybos reikalavimų, ir mažiau griežtas taisykles;
- 36) ūkininkai, norėdami dinamiškai tvarkyti savo sėklą, natūrinius sėklos mainus paprastai atlieka mažais kiekiais. Todėl tikslinga numatyti nuostatą, leidžiančią nukrypti nuo nustatytų reikalavimų, kai ūkininkai keičiasi nedideliais sėklų kiekiais. Tokia nukrypti leidžianti nuostata galėtų būti taikoma, jei tos sėklos nepriklauso veislei, kuriai pagal Tarybos reglamentą (ES) 2100/94⁽¹⁷⁾ suteikta augalų veislių teisinė apsauga. Siekiant užtikrinti, kad tokia nukrypti leidžianti nuostata nebūtų netinkamai taikoma ir tai

¹⁶ 2004 m. vasario 24 d. Tarybos sprendimas 2004/869/EB dėl Tarptautinės sutarties dėl augalų genetinių išteklių maisto pramonei ir žemės ūkiui sudarymo Bendrijos vardu (OL L 378, 2004 12 23, p. 1).

¹⁷ 1994 m. liepos 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2100/94 dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje (OL L 227, 1994 9 1, p. 1).

turėtų įtakos prekybai sėklomis, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti tuos mažus kiekvienos rūšies metinius kiekius;

- 37) pagal ADM prekybos direktyvas leidžiama nukrypti nuo nustatytų reikalavimų prekiaujant ADM, priklausančia dar neregistruotoms veislėms; veislėmis, kurios dar nėra visiškai ištirtos; taikomų reikalavimų neatitinkančia sėkla, kad ją būtų galima greitai tiekti rinkai; dar galutinai nesertifikuota sėkla; ADM, kuriai turi būti suteiktas laikinas leidimas, siekiant spręsti laikinus tiekimo sunkumus, ir ADM, skirta laikiniams eksperimentams, ieškant geresnių alternatyvų tam tikroms taikomų teisės aktų nuostatomis, susijusioms su reikalavimais, kad ADM turi priklausyti registruotai veislei ir atitikti tam tikrus tapatumo ir kokybės reikalavimus. Tos nukrypti leidžiančios nuostatos buvo naudingos ir būtinos profesionaliesiems veiklos vykdytojams ir kompetentingoms institucijoms ir dėl jų nekilo problemų ADM vidaus rinkai. Todėl jas reikėtų palikti galioti. Siekiant užtikrinti, kad tomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis nebūtų piktnaudžiaujama ir kad jos nedarytų neigiamo poveikio ADM vidaus rinkai, turėtų būti nustatytos su jomis susijusios sąlygos;
- 38) naudoti ADM, nepriklausančią veislei, kuriai taikomas šis reglamentas, bet priklausančią vieno botaninio taksono, pasižyminčio didele genetinė ir fenotipinė atskirų dauginamųjų vienetų įvairove, augalų grupei (toliau – heterogeninė medžiaga), galėtų būti ypač naudinga ekologinės gamybos ir mažų sąnaudų reikalaujančiose žemės ūkio srityse, nes padidėtų auginamų augalų atsparumas ir tos pačios rūšies genetinė įvairovė. Todėl ADM iš heterogeninės medžiagos turėtų būti leidžiama gaminti ir ją prekiauti nereikalaujant laikytis veislių registravimo ir kitų šiame reglamente nustatytų gamybos ir prekybos reikalavimų. Turėtų būti nustatyti konkretūs tos medžiagos gamybos ir prekybos reikalavimai;
- 39) ADM gamyba ir prekyba Sąjungoje turi atitikti kuo aukštesnius standartus. Todėl ADM importuoti iš trečiųjų šalių turėtų būti leidžiama tik jei įvertinus jų taikomus tapatumo nustatymo ir kokybės standartus bei sertifikavimo sistemą nustatoma, kad ji atitinka reikalavimus, lygiaverčius taikomiesiems ADM, kuri pagaminta ir kuria prekiaujama Sąjungoje. Toks vertinimas turėtų būti grindžiamas išsamiau trečiosios šalies pateiktos informacijos ir jos atitinkamų teisės aktų nagrinėjimu. Jį atliekant taip pat turėtų būti remiamasi tuo, ar Komisijos atlikto audito (jei Komisija mano, kad toks auditas yra būtinas) atitinkamoje trečiojoje šalyje rezultatai yra palankūs;
- 40) kad būtų galima tinkamai nustatyti importuojamos ADM tapatumą ir ją atsekti, naudotojams suteikti pagrįsto pasirinkimo galimybę ir sudaryti sąlygas atlikti oficialią kontrolę, turėtų būti nustatytos taisyklės, susijusios su tokios ADM ženklinimu ir informacija apie ją;
- 41) siekiant užtikrinti ADM gamybos ir prekybos skaidrumą ir veiksmingesnę kontrolę, profesionalieji veiklos vykdytojai turėtų būti registruojami. Siekiant sumažinti tiems profesionaliesiems veiklos vykdytojams tenkančią administracinę naštą, tikslinga juos registruoti valstybių narių pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/2031⁽¹⁸⁾ sudarytuose registruose. Tai proporcinga taip pat todėl, kad didžioji dauguma profesionaliųjų veiklos vykdytojų, gaminančių ir ADM ir ją prekiaujančių,

¹⁸ 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB (OL L 317, 2016 11 23, p. 4).

jau yra įregistruoti pagal tą reglamentą sudarytuose profesionaliųjų veiklos vykdytojų registruose;

- 42) siekiant užtikrinti profesionaliųjų veiklos vykdytojų, kurių veikla susijusi su ADM gamyba ir prekyba, atskaitomybę, veiksmingesnę oficialią kontrolę ir tinkamą šio reglamento taikymą, turėtų būti nustatyti konkrečios tų veiklos vykdytojų prievolės;
- 43) iš patirties matyti, kad ADM, kuria prekiaujama, patikimumui ir kokybei gali kilti pavojus, jeigu neįmanoma atsekti taikomų standartų neatitinkančios medžiagos. Todėl būtina sukurti išsamią atsekamumo sistemą, pagal kurią būtų galima pašalinti produktus iš rinkos arba teikti informaciją ADM naudotojams arba kompetentingoms institucijoms. Dėl šios priežasties visi profesionalieji veiklos vykdytojai turėtų privalėti saugoti būtiną informaciją ir įrašus apie jų arba jiems perduotą medžiagą. Tačiau toks duomenų saugojimas nėra tinkamas mažmeninei prekybai;
- 44) svarbu užtikrinti, kad paprastai visai genčių ir rūšių, kurioms taikomas šis reglamentas, ADM būtų taikomas veislės, kuriai ta ADM priklauso, registravimo ir veislės aprašo reikalavimas bei atitinkamos taisyklės;
- 45) kad veislių naudotojai galėtų priimti informaciją pagrįstus sprendimus, o oficiali kontrolė būtų veiksmingesnė, veislės turėtų būti registruojamos nacionaliniame veislių registre;
- 46) nacionaliniame veislių registre turėtų būti registruojamos dviejų tipų veislės: veislės, įregistruotos remiantis oficialiuoju aprašu, jei jos atitinka išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo reikalavimus, ir veislės, įregistruotos remiantis oficialiai pripažintu saugotinių veislių aprašu. Šie du skirtingi aprašai yra būtini siekiant atskirti dvi veislių kategorijas: pirmoji grindžiama išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo tyrimų rezultatais, o kita – istoriniais duomenimis apie veislės naudojimą ir praktinę jos naudojimo patirtį. Be to, toks metodas gali suteikti būtinos informacijos apie veislių savybes ir jų tapatumą;
- 47) kad būtų galima gauti informaciją apie visas veisles, kuriomis leidžiama prekiauti Sąjungoje, informaciją apie registruotas veisles kompetentingos institucijos turėtų pateikti dar ir Sąjungos veislių registrui per ES augalų veislių portalą;
- 48) herbicidams atsparios veislės yra veislės, kurios sąmoningai buvo išvestos taip, kad būtų atsparios herbicidams ir jas būtų galima auginti kartu naudojant tuos herbicidus. Jeigu tai daroma netinkamomis sąlygomis, gali užaugti tiems herbicidams atsparių piktžolių, tokie atsparumo genai gali išplisti aplinkoje arba gali prireikti padidinti naudojamų herbicidų kiekį. Kadangi šiuo reglamentu siekiama prisidėti prie žemės ūkio gamybos tvarumo, valstybių narių kompetentingos institucijos, atsakingos už veislių registravimą, turėtų turėti galimybę tų veislių auginimui savo teritorijoje taikyti tokias auginimo sąlygas, kuriomis būtų išvengta tokio nepageidaujamo poveikio. Be to, jei veislės pasižymi ypatingomis savybėmis, išskyrus atsparumą herbicidams, dėl kurių galėtų būti padarytas nepageidaujamas agronominis poveikis, joms taip pat turėtų būti taikomos auginimo sąlygos, kad tas agronominis poveikis būtų pašalintas. Tos sąlygos turėtų būti taikomos, kai tos veislės auginamos ne tik ADM gamybai ir prekybai, bet ir maisto, pašarų ir kitų produktų gamybai. Tai būtina siekiant šio reglamento tikslų – prisidėti prie tvarios žemės ūkio gamybos pasibaigus ADM gamybos ir prekybos etapui;
- 49) siekiant prisidėti prie žemės ūkio gamybos tvarumo ir patenkinti ekonominius, aplinkos apsaugos ir platesnio masto visuomenės poreikius, naujos visų genčių ar rūšių veislės turėtų pagerinti padėtį, palyginti su kitomis tų pačių genčių ar rūšių veislėmis,

įregistruotomis tame pačiame nacionaliniame veislių registre, atsižvelgiant į tam tikrus aspektus: derlingumą, įskaitant derlingumo stabilumą ir derlių, gaunamą mažų sąnaudų ūkininkavimo sąlygomis; toleranciją ar atsparumą biotiniams stresoriams, įskaitant augalų ligas, kurias sukelia nematodai, grybai, bakterijos, virusai, vabzdžiai ir kiti kenkėjai; toleranciją ar atsparumą abiotiniams stresoriams, įskaitant prisitaikymą prie klimato kaitos sąlygų; efektyvesnį gamtos išteklių, kaip antai vandens ir maistinių medžiagų, naudojimą; mažesnę poreikį naudoti išorės medžiagas, kaip antai augalų apsaugos produktus ir trąšas; saugojimo, perdirbimo ir platinimo tvarumą didinančias savybes ir kokybės ar maistines savybes (ūkinis vertingumas tvarumo aspektu). Siekiant priimti sprendimą dėl veislių registravimo ir suteikti pakankamai lankstumo registruoti veisles, turinčias labiausiai pageidaujamų savybių, į tuos aspektus turėtų būti atsižvelgiama svarstant visus su konkrečia veisle susijusius veiksnius;

- 50) ekologinei gamybai tinkamoms ekologiškoms veislėms, apibrėžtoms Reglamento (ES) 2018/848 3 straipsnyje, būdinga didelė genetinė ir fenotipinė atskirų dauginamųjų vienetų įvairovė, todėl tikslinga, kad jos būtų registruojamos atsižvelgiant į pakoreguotas išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo savybes, visų pirma – į vienodumo reikalavimus. Be to, siekiant, kad tokios veislės būtų geriau pritaikytos prie konkrečių ekologinės gamybos poreikių, jų ūkinio vertingumo tvarumo aspektu patikrinimas turėtų būti atliekamas ekologinėmis sąlygomis;
- 51) siekiant veiksmingumo ir sumažinti administracinę naštą, veislės, kurioms pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 2100/94 62 straipsnį arba valstybės narės teisės aktus buvo suteikta augalo veislių teisinė apsauga, taikant šį reglamentą turėtų būti laikomos išskirtinėmis, vienodomis ir stabiliomis ir turinčiomis tinkamą pavadinimą;
- 52) siekiant pareiškėjams ir kompetentingoms institucijoms užtikrinti teisinį tikrumą, o visiems pareiškėjams – vienodas sąlygas, veislių registravimo procedūra turėtų būti tiksliai apibrėžta. Todėl turėtų būti nustatytos taisyklės dėl paraiškų teikimo tvarkos, turinio, oficialaus patikrinimo ir paraiškų pateikimo datos, techninio patikrinimo, audito kompetentingos institucijos patalpose, organizavimo, papildomų techninio patikrinimo taisyklių, konfidencialumo, preliminarios patikrinimo ataskaitos ir preliminararaus oficialiojo aprašo, patikrinimo ataskaitos ir galutinio oficialiojo aprašo, veislės pavadinimo patikrinimo ir sprendimo dėl veislės įregistravimo nacionaliniame veislių registre;
- 53) siekiant veiksmingumo ir siekiant sumažinti kompetentingoms institucijoms bei pareiškėjams tenkančią administracinę naštą, kompetentingos institucijos savo nacionaliniuose veislių registruose turėtų įregistruoti visas veisles, oficialiai pripažintas arba įregistruotas iki šio reglamento įsigaliojimo jų atitinkamų valstybių narių pagal direktyvas 2002/53/EB, 2002/55/EB, 2008/90/EB ir 68/193/EEB sudarytuose kataloguose, sąrašuose ar registruose. Kadangi šiomis veislėmis jau prekiaujama Sąjungoje ir jas naudoja ūkininkai bei kiti profesionalieji veiklos vykdytojai, joms neturėtų būti taikoma nauja registravimo procedūra;
- 54) reikėtų nustatyti veislių techninio patikrinimo taisykles, kad būtų galima padaryti išvadą, ar veislės yra išskirtinės, vienodos ir stabilios. Atsižvelgiant į to patikrinimo svarbą veislių selekcijos sektoriui ir į tai, kad jį atlikus parengiamas oficialusis aprašas, šį techninį patikrinimą turėtų atlikti tik kompetentinga institucija;
- 55) tačiau turėtų būti numatyta galimybė pareiškėjo patalpose ir oficialiai prižiūrint kompetentingai institucijai atlikti techninį patikrinimą, ar veislės ūkinis vertingumas tvarumo aspektu yra pakankamas. Tai būtina siekiant sumažinti administracinę naštą, užtikrinti prieigą prie tyrimų įrangos ir sumažinti kompetentingų institucijų išlaidas.

Tačiau už tyrimų tvarką turėtų būti atsakinga kompetentinga institucija. Be to, turi būti įrodyta, kad profesionalieji veiklos vykdytojai, kurių veikla susijusi su naujų veislių selekcija, remiantis jų bendradarbiavimu su kompetentingomis institucijomis, yra kvalifikuoti atlikti tokius patikrinimus, nes jie turi atitinkamos patirties, žinių ir tinkamų išteklių;

- 56) siekiant užtikrinti išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo patikrinimų patikimumą ir aukštą kokybę, Bendrijos augalų veislių tarnyba (CPVO) turėtų atlikti auditą kompetentingų institucijų patalpose, kuriose tie patikrinimai atliekami. Siekiant užtikrinti atitiktį taikomiems reikalavimams, atitinkamos kompetentingos institucijos turėtų atlikti auditą pareiškėjų patalpose, kuriose oficialiai prižiūrint atliekami patikrinimai, ar veislės ūkinis vertingumas tvarumo aspektu yra pakankamas;
- 57) siekiant skatinti inovacijas selekcijos sektoriuje, senas veisles pašalinti iš rinkos ir pakeisti jas naujomis, veislės registracijos galiojimo laikotarpis turėtų būti 10 metų. Tačiau sodo augalų ir vynmedžių genčių ar rūšių veislių registracijos galiojimo laikotarpis turėtų būti 30 metų, nes tokių genčių ar rūšių produktyviam ciklui užbaigti reikalingas ilgesnis laikotarpis;
- 58) kad būtų galima tęsti prekybą tam tikromis veislėmis, jei nustatytas poreikis ir jos vis dar atitinka taikomus reikalavimus, bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu veislės registracijos galiojimo laikotarpį turėtų būti galima pratęsti;
- 59) turėtų būti nustatytos taisyklės, susijusios su veislių palaikymu pagal pripažintą praktiką. Tai būtina siekiant užtikrinti veislės tapatumą jos registracijos laikotarpiu, o tai galima užtikrinti tik jei atitinkamą veislę palaiko pareiškėjas arba kiti asmenys, apie kuriuos pareiškėjas pranešė kompetentingai institucijai, laikydamiesi tam tikrų reikalavimų, o tą veiklą oficialiai kontroliuoja kompetentingos institucijos;
- 60) turėtų būti nustatytos taisyklės, susijusios su nacionalinių veislių registrų ir Sąjungos veislių registro turiniu ir registruotų veislių pavyzdžių (oficialaus pavyzdžio arba standartinio pavyzdžio), kurie atitinka esamą veislės aprašą, laikymu. Tai svarbu siekiant užtikrinti prieigą prie būtinos informacijos apie veislę, jos tapatumo nustatymą jos registracijos laikotarpiu ir galimybę gauti standartinius pavyzdžius kontroliniam lauko tyrimui sertifikuojant ADM;
- 61) ADM direktyvos pakeičiamos šiuo reglamentu, todėl jos turėtų būti panaikintos. Todėl Reglamentas (ES) 2016/2031 turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų išbrauktos nuorodos į tas direktyvas ir užtikrinta, kad reguliuojami nekarantininiai kenkėjai būtų reglamentuojami tik tuo reglamentu;
- 62) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625¹⁹ turėtų būti iš dalies pakeistas, kad į jo taikymo sritį būtų įtraukta ADM gamyba ir prekyba pagal šį reglamentą. Tai svarbu siekiant užtikrinti vienodą požiūrį į oficialią kontrolę visoje

¹⁹ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas) (OL L 95, 2017 4 7, p. 1).

augalų gamybos ir maisto grandinėje, nes Reglamentas (ES) 2017/625 taip pat taikomas Reglamento (ES) 2016/2031 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/848²⁰ taikymo sričiai;

- 63) šiuo atžvilgiu Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti konkrečias oficialios kontrolės ir veiksmų, kurių kompetentingos institucijos imasi dėl ADM, taisyklės, visų pirma taisyklės dėl ADM oficialios kontrolės, vykdomos siekiant patikrinti, ar laikomasi Sąjungos taisyklių, dėl ADM importo į Sąjungą ir prekybos joje, taip pat dėl veiklos vykdytojų veiklos ADM gamybos metu;
- 64) Reglamentas (ES) 2018/848 turėtų būti iš dalies pakeistas, kad augalų dauginamosios medžiagos ir heterogeninės medžiagos apibrėžtys būtų suderintos su šiame reglamente pateiktomis apibrėžtimis. Be to, Reglamentas (ES) 2018/848 neturėtų apimti Komisijos įgaliojimų priimti konkrečias nuostatas dėl prekybos ADM, kurios sudėtyje yra ekologiškos heterogeninės medžiagos, nes siekiant teisinio aiškumo šiame reglamente turėtų būti nustatytos visos taisyklės, susijusios su ADM gamyba ir prekyba;
- 65) siekiant pritaikyti ADM genčių ir rūšių, kurioms taikomas šis reglamentas, sąrašą prie pokyčių, susijusių su gamybos ploto ir vertės svarba, apsirūpinimo maistu ir (arba) pašarais saugumu ir valstybių narių, kuriose ta ADM gaminama, skaičiumi, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais tas sąrašas iš dalies keičiamas;
- 66) siekiant ADM gamybos ir prekybos taisyklės priderinti prie technikos ir mokslo raidos bei taikytinų tarptautinių standartų, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiami šio reglamento reikalavimai, susiję su superelitinės, elitinės, sertifikuotos ir standartinės medžiagos bei sėklų gamyba ir prekyba;
- 67) siekiant ADM iš heterogeninės medžiagos gamybos ir prekybos taisyklės priderinti prie technikos ir mokslo raidos ir atsižvelgti į taikant šį reglamentą įgytą patirtį, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiami šio reglamento reikalavimai, susiję su heterogeninės medžiagos gamyba ir prekyba;
- 68) siekiant suderinti veislių registrų turinį su technikos pažanga ir atsižvelgti į registruojant veisles įgytą patirtį, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiami su tuo turiniu susiję reikalavimai;
- 69) siekiant veislių auginimą priderinti prie mokslo ir technikos žinių pokyčių, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais nustatomos herbicidams atsparių arba kitų savybių, dėl kurių galėtų būti padarytas nepageidaujamas agronominis poveikis, turinčių veislių auginimo sąlygos. Tos sąlygos turėtų būti nustatomos dėl priemonių lauke, pvz., sėjomainos, stebėsenos priemonių, valstybių narių pranešimų apie tas priemones Komisijai ir kitoms valstybėms narėms, profesionalių veiklos vykdytojų tų priemonių taikymo ataskaitų teikimo kompetentingoms institucijoms ir šių sąlygų įtraukimo į nacionalinius veislių registrus;

²⁰ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 (OL L 150, 2018 6 14, p. 1).

- 70) siekiant tyrimų ir ūkinio vertingumo tvarumo aspektu reikalavimus priderinti prie galimų technikos ir mokslo tarptautinių standartų pokyčių, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais šis reglamentas papildomas tam tikrais elementais. Tie elementai – tai metodai, reikalingi auginimo bandymams, kurie turi būti atliekami siekiant įvertinti tam tikrų genčių ar rūšių ūkinį vertingumą tvarumo aspektu ir priimti atitinkamus papildomus reikalavimus;
- 71) siekiant veislių pavadinimų taisyklės priderinti prie technikos ir mokslo raidos ir atsižvelgti į taikant tas taisykles įgytą patirtį, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant konkrečius veislių pavadinimų tinkamumo kriterijus;
- 72) siekiant šio reglamento nuostatas dėl veislių techninio patikrinimo priderinti prie technikos ir mokslo raidos bei praktinių kompetentingų institucijų ir profesionalių veiklos vykdytojų poreikių ir atsižvelgti į patirtį, įgytą taikant atitinkamas taisykles, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl audito profesionalių veiklos vykdytojų patalpose, kuriose atliekamas techninis patikrinimas, ar veislės ūkinis vertingumas tvarumo aspektu yra pakankamas, taisyklių;
- 73) siekiant šio reglamento nuostatas dėl ūkinio vertingumo tvarumo aspektu patikrinimo priderinti prie technikos ar mokslo raidos ir prie bet kokios naujos Sąjungos politikos ar tvaraus žemės ūkio taisyklių, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant būtiniausius šio patikrinimo atlikimo reikalavimus, tiriamų savybių vertinimo metodikas, šio patikrinimo rezultatų vertinimo ir jų ataskaitų teikimo standartus ir iš dalies tikslinant tikrinamas savybes;
- 74) ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros²¹ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- 75) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011²²;
- 76) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas ir pagerinti profesionalių veiklos vykdytojų veiklos rezultatus bei ADM, kurią jie gamina ir kuria prekiauja, tapatumą ir kokybę, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti auditų, mokymo, patikrinimų, inspektavimo, mėginių ėmimo ir tyrimų reikalavimus dėl konkrečių genčių ar rūšių, taikomus kompetentingų institucijų vykdomai profesionalių veiklos vykdytojų oficialiai priežiūrai;

²¹ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

²² 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13–18).

- 77) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, susijusias su ADM tvarkymu ir prekyba, ir atitinkamas taisykles priderinti atsižvelgiant į patirtį, įgytą taikant šio reglamento nuostatas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti konkrečius reikalavimus, taikomus visoms arba tam tikroms ADM rūšims, susijusius su siuntų sujungimu ar padalijimu atsižvelgiant į ADM siuntų kilmę, jų identifikavimą, įrašais apie tą operaciją ir ženklavimą sujungus arba padalijus ADM siuntas;
- 78) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, atsižvelgti į praktinę patirtį, įgytą taikant jo nuostatas, ir pagerinti ADM, kuria prekiaujama, vientisumą, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti konkrečius tam tikrų rūšių ADM pakuočių, ryšulių ir konteinerių sandarinimo, uždarymo, dydžio ir formos reikalavimus;
- 79) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, visų pirma dėl etikečių įskaitomumo, matomumo ir saugumo, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti konkrečias nuostatas dėl oficialių etikečių, etikečių, naudojamų taikant tam tikras nukrypti leidžiančias nuostatas, ir etikečių, naudojamų tam tikriems konkretiems ADM tipams, ir nustatyti tų etikečių turinį, dydį, spalvą ir formą atitinkamoms ADM kategorijoms ar tipams;
- 80) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas ir atsižvelgti į praktinę patirtį, įgytą taikant atitinkamas taisykles, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti konkrečias nuostatas dėl sėklų mišinių;
- 81) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, susijusias su mažmenine prekyba ADM, ir užtikrinti, kad prekyba ADM būtų kuo praktiškesnė ir tinkamesnė kiekvienai augalų rūšiai, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti taisykles, susijusias su sėklų mažų pakuočių ir galutiniams naudotojams parduodamų kitos ADM pakuočių ir ryšulių dydžiu, forma, sandarinimu ir tvarkymu;
- 82) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas ir šalinti neatidėliotinus ADM tiekimo sunkumus, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai leisti, esant laikiniams ADM tiekimo sunkumams, ne ilgesnį kaip vienerių metų laikotarpį prekiauti superelitine, elitine arba sertifikuota medžiaga ar sėkla, kuriai taikomi mažiau griežti reikalavimai, arba nukrypti nuo reikalavimo, kad medžiaga turi priklausyti veislei, taip pat panaikinti ir iš dalies pakeisti tą leidimą;
- 83) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas ir tam tikrą lankstumą valstybėms narėms priimant nacionalines priemones, pritaikytas prie jų agroklimatinių sąlygų ir aukštesnių kokybės standartų, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai leisti valstybėms narėms visoje atitinkamos valstybės narės teritorijoje arba jos dalyje nustatyti griežtesnius ADM gamybos ar prekybos reikalavimus ir panaikinti arba iš dalies pakeisti tokias priemones, priimtas pagal ADM prekybos direktyvas;
- 84) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas ir greitą reagavimą į netikėtą riziką, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai imtis neatidėliotinių priemonių tais atvejais, kai ADM gamyba ar prekyba gali kelti didelę riziką žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatai, aplinkai arba kitų rūšių auginimui, ir tokios rizikos atitinkamos valstybės narės taikomomis priemonėmis sėkmingai išvengti neįmanoma, ir panaikinti arba iš dalies pakeisti tokias priemones, kurių ėmėsi valstybė narė;

- 85) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti sprendimą dėl laikinų eksperimentų organizavimo, ieškant geresnių šio reglamento taikymo srities ir tam tikrų nuostatų alternatyvų;
- 86) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, susijusias su ADM importu, ir užtikrinti, kad trečiosios šalies reikalavimai atitiktų lygiaverčius Sąjungos reikalavimus, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai pripažinti, ar trečiojoje šalyje arba tam tikrose trečiosios šalies teritorijose pagaminta konkrečių genčių, rūšių ar kategorijų ADM atitinka reikalavimus, lygiaverčius taikomiesiems ADM, kuri gaminama ir kuria prekiaujama Sąjungoje, kad ją būtų galima importuoti;
- 87) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas ir tinkamą registruotų veislių palaikymą trečiosiose šalyse, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai pripažinti, kad trečiojoje šalyje atliekama veislių palaikymo kontrolė suteikia tokias pačias garantijas kaip ir Sąjungoje nustatytos garantijos;
- 88) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas ir priderinti jo nuostatas prie kintančių taikytinų Tarptautinės naujų augalų veislių apsaugos sąjungos (UPOV) protokolų arba CPVO nustatytų protokolų ir atitinkamų technikos ir mokslo pokyčių, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti konkrečius reikalavimus, susijusius su kiekvienos veislių genties ar rūšies išskirtinumu, vienodumu ir stabilumu;
- 89) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti konkrečias taisykles, susijusias su oficialiai ADM *a posteriori* kontrolei naudojamo registruotų veislių standartinio mėginio dydžiu, tų mėginių atnaujinimo taisyklėmis ir tų mėginių pateikimu kitoms valstybėms narėms;
- 90) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. užtikrinti vienodą požiūrį į ADM gamybą ir prekybą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl jo poveikio, sudėtingumo ir tarptautinio pobūdžio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti. Atsižvelgiant į tai ir, jei reikia, jame nustatomos nukrypti leidžiančios nuostatos arba konkretūs reikalavimai, susiję su tam tikrų tipų ADM ir profesionaliaisiais veiklos vykdytojais;
- 91) kad kompetentingoms institucijoms ir profesionaliesiems veiklos vykdytojams būtų suteikta pakankamai laiko prisitaikyti prie šio reglamento nuostatų ir pakankamai laiko atitinkamiems deleguotiesiems ir įgyvendinimo aktams priimti, šis reglamentas turėtų būti taikomas praėjus trejiems metams nuo jo įsigaliojimo dienos. Tačiau taisyklės dėl daržovių bei sodo augalų veislių pakankamo ūkinio vertingumo tvarumo aspektu turėtų būti taikomos praėjus penkeriems metams nuo jo įsigaliojimo. Tas papildomas laikotarpis reikalingas, kad kompetentingos institucijos ir profesionalieji veiklos vykdytojai galėtų atlikti būtinus parengiamuosius darbus ir atlikti pirmuosius tyrimus tose srityse, kurios atitinka tas naujas taisykles,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos augalų dauginamosios medžiagos (toliau – ADM) gamybos ir prekybos Sąjungoje taisyklės, visų pirma reikalavimai dėl ADM gamybos lauke ir kitose vietose, medžiagos kategorijų, tapatumo ir kokybės reikalavimų, sertifikavimo, ženklinimo, pakavimo, importo ir profesionaliųjų veiklos vykdytojų bei veislių registravimo.

Šiuo reglamentu taip pat nustatomos taisyklės dėl tam tikrų veislių, kurios galėtų turėti nepageidaujamą agronominį poveikį, auginimo sąlygų, įskaitant auginimą ne tik ADM gamybai ir prekybai, bet ir maisto, pašarų ir kitų produktų gamybai.

2 straipsnis

Taikymo sritis ir tikslai

1. Šis reglamentas taikomas gentims ir rūšims, išvardytoms I priedo A–E dalyse nurodytais atitinkamais naudojimo atvejais.

Jo reikalavimai atitinkamai taikomi visų tipų ADM, tik sėkloms arba tik medžiagai, kuri nėra sėklos.

Reikalavimai dėl ADM gamybos taikomi tik kai ji skirta prekybai.

2. Šio reglamento tikslai yra:

- a) užtikrinti ADM kokybę ir pasirinkimo įvairovę, taip pat prieigą prie jos profesionaliesiems veiklos vykdytojams ir galutiniams naudotojams;
- b) užtikrinti vienodas profesionaliųjų veiklos vykdytojų konkurencijos sąlygas visoje Sąjungoje ir ADM vidaus rinkos veikimą;
- c) remti Sąjungos ADM sektoriaus inovacijas ir konkurencingumą;
- d) prisidėti prie augalų genetinių išteklių ir žemės ūkio biologinės įvairovės išsaugojimo ir tvaraus naudojimo;
- e) prisidėti prie tvarios žemės ūkio gamybos, pritaikytos prie dabartinių ir būsimų klimato sąlygų;
- f) didinti apsirūpinimo maistu saugumą.

3. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas I priedas, siekiant jį priderinti prie technikos ir mokslo žinių pokyčių ir ekonominių duomenų, susijusių su genčių ir rūšių gamyba ir prekyba, įtraukiant gentis ir rūšis į tą priedą arba jas iš jo išbraukiant.

Pirmoje pastraipoje nurodytu deleguotuoju aktu gentys arba rūšys įtraukiamos į I priedo sąrašą, jeigu jos atitinka bent du iš šių elementų:

- a) jos Sąjungoje užima didelį ADM gamybos plotą ir ADM, kuria prekiaujama Sąjungoje, turi didelės ekonominės vertės;

- b) jos yra labai svarbios maisto ir pašarų gamybos saugumui Sąjungoje, palyginti su kitomis į tą priedą neįtrauktomis gentimis ir rūšimis, ir
- c) jomis prekiaujama bent dviejose valstybėse narėse.

Jei gentys ir rūšys nebeatitinka bent dviejų iš antroje pastraipoje nurodytų kriterijų, jos pirmoje dalyje nurodytais deleguotaisiais aktais išbraukiamos iš I priedo sąrašo.

4. Šis reglamentas netaikomas:

- a) dekoratyvinių augalų dauginamajai medžiagai, apibrėžtai Direktyvos 98/56/EB 2 straipsnyje;
- b) miškų dauginamajai medžiagai, apibrėžtai Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) .../...²³+ 3 straipsnyje;
- c) ADM, kuri gaminama eksportui į trečiąsias šalis;
- d) ADM, kurią asmenys vieni kitų asmeniniam naudojimui parduoda arba bet koku kitu būdu perduoda, nemokamai arba už užmokestį, ir tai nėra jų komercinės veiklos dalis;
- e) ADM, kuri naudojama tik oficialiems tyrimams, selekcijai, patikrinimams, parodoms ar mokslo tikslams.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) augalų dauginamoji medžiaga (ADM) – augalai, apibrėžti Reglamento (ES) 2016/2031 2 straipsnio 1 dalyje, iš kurių galima išauginti sveiką augalą ir kurie yra tam skirti;
- 2) profesionalusis veiklos vykdytojas – fizinis ar juridinis asmuo, Sąjungoje profesionaliai vykdamas bent vieną ar daugiau iš toliau išvardytų veiklų, susijusių su ADM:
 - a) gamybą,
 - b) prekybą,
 - c) veislių palaikymą,
 - d) su tapatumu ir kokybe susijusių paslaugų teikimą,
 - e) išsaugojimą, saugojimą, džiovinimą, perdirbimą, apdorojimą, pakavimą, sandarinimą, ženklavimą, mėginių ėmimą arba tyrimą;
- 3) prekyba – veiksmai, kuriuos atlieka profesionalusis veiklos vykdytojas: pardavimas, laikymas, perdavimas nemokamai, siūlymas parduoti ar kitoks perdavimo, platinimo Sąjungoje arba importo į Sąjungą būdas;
- 4) veislė – veislė, apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 2100/94 5 straipsnio 2 dalyje;

²³ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... (OL , ... , p. ...).

+ OL: į tekstą įrašyti dokumente (... (COD)) nurodyto reglamento numerį, o išnašoje pateikti to reglamento numerį, datą, pavadinimą ir OL nuorodą.

- 5) klonas – atskiras augalo palikuonis, vegetatyvinio dauginimo būdu gautas iš kito pavienio augalo ir genetiškai jam identiškas;
- 6) atrinktas klonas – klonas, atrinktas ir pasirinktas dėl tam tikrų ypatingų tos pačios veislės fenotipinių požymių ir jo fitosanitarinio statuso, dėl kurių atrinktas klonas įgauna geresnių savybių, atitinkantis veislės, kuriai jis priklauso, aprašą, o jeigu atrinkti klonai nepriklauso veislei, jis atitinka rūšies, kuriai jis priklauso, aprašą;
- 7) polikloninė augalų dauginamoji medžiaga – grupė kelių skirtingų atskirų augalų palikuonių, gautų iš skirtingų genotipų, kurių kiekvienas atitinka veislės, kuriai jis priklauso, aprašą;
- 8) daugiaklonis mišinys – atrinktų tai pačiai veislei ar rūšiai priklausančių klonų, iš kurių kiekvienas buvo gautas atliekant nepriklausomą atranką, mišinys;
- 9) kompetentinga institucija – valstybės narės centrinė arba regioninė institucija arba, kai taikytina, atitinkama trečiosios šalies institucija, atsakinga už oficialios kontrolės organizavimą, registravimą, sertifikavimą ir kitą oficialią veiklą, susijusią su ADM gamyba ir prekyba, arba bet kuri kita institucija, kuriai ta atsakomybė buvo suteikta pagal Sąjungos teisę;
- 10) oficialusis aprašas – kompetentingos institucijos pripažintas saugotinos veislės aprašas, kuriame nurodytos konkrečios tos veislės savybės ir pagal kurį veislę galima atpažinti patikrinus jos išskirtinumą, vienodumą ir stabilumą;
- 11) oficialiai pripažintas aprašas – kompetentingos institucijos pripažintas saugotinos veislės aprašas, kuriame nurodytos konkrečios tos veislės savybės ir pagal kurį veislę galima atpažinti netikrinant jos išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo;
- 12) veislės palaikymas – veiksmai, kurių imamasi veisliniam gryniui ir tapatumui kontroliuoti, siekiant užtikrinti, kad per vėlesnius dauginimosi ciklus veislė atitiktų jos aprašą;
- 13) sėklos – sėklos botanine prasme;
- 14) superelitinė sėkla – sėkla, priklausanti elitinės sėklos ankstesnei kartai, skirta elitinės arba sertifikuotos sėklos gamybai ir sertifikavimui, ir per oficialaus sertifikavimo arba sertifikavimo oficialiai prižiūrint procedūrą nustatyta, kad ji atitinka atitinkamus II priedo A dalyje nustatytus reikalavimus;
- 15) elitinė sėkla – sėkla, gauta iš superelitinės arba elitinės sėklos ankstesnių kartų, skirta elitinės arba sertifikuotos sėklos vėlesnėms kartoms gaminti, ir per oficialaus sertifikavimo arba sertifikavimo oficialiai prižiūrint procedūrą nustatyta, kad ji tenkina atitinkamus II priedo A dalyje nustatytus reikalavimus;
- 16) sertifikuota sėkla – sėkla, gauta iš superelitinės, elitinės sėklos arba sertifikuotos sėklos ankstesnių kartų, ir per oficialaus sertifikavimo arba sertifikavimo oficialiai prižiūrint procedūrą nustatyta, kad ji atitinka atitinkamus II priedo A dalyje nustatytus reikalavimus;
- 17) standartinė sėkla – sėkla, kuri nėra superelitinė, elitinė arba sertifikuota sėkla, nėra skirta tolesniam dauginimui ir tenkina atitinkamus III priedo A dalyje nustatytus reikalavimus;
- 18) superelitinė medžiaga – ADM, kuri nėra sėkla ir kuri priklauso elitinės medžiagos ankstesnei kartai, skirta elitinės arba sertifikuotos medžiagos gamybai ir sertifikavimui, ir per oficialaus sertifikavimo arba sertifikavimo oficialiai prižiūrint

procedūrą nustatyta, kad ji tenkina atitinkamus II priedo B dalyje nustatytus reikalavimus;

- 19) elitinė medžiaga – ADM, kuri nėra sėkla ir yra gauta iš superelitinės medžiagos arba elitinės medžiagos ankstesnių kartų, skirta elitinės arba sertifikuotos medžiagos vėlesnėms kartoms gaminti ir sertifikuoti, ir per oficialaus sertifikavimo arba sertifikavimo oficialiai prižiūrint procedūrą nustatyta, kad ji tenkina atitinkamus II priedo B dalyje nustatytus reikalavimus;
- 20) sertifikuota medžiaga – ADM, kuri nėra sėkla ir kuri gauta iš superelitinės, elitinės medžiagos arba sertifikuotos medžiagos ankstesnių kartų, ir per oficialaus sertifikavimo arba sertifikavimo oficialiai prižiūrint procedūrą nustatyta, kad ji atitinka atitinkamus II priedo B dalyje nustatytus reikalavimus;
- 21) standartinė medžiaga – ADM, kuri nėra sėkla ir nėra superelitinė, elitinė arba sertifikuota medžiaga, nėra skirta tolesniam dauginimui ir tenkina atitinkamus III priedo B dalyje nustatytus reikalavimus;
- 22) oficialus sertifikavimas – kompetentingos institucijos oficialus patvirtinimas, kad superelitinė, elitinė arba sertifikuota sėkla ar medžiaga atitinka atitinkamus šio reglamento reikalavimus, ir ta institucija atliko visus atitinkamus patikrinimus vietoje, mėginių ėmimą ir tyrimus, įskaitant, jei reikia, kontrolinius lauko tyrimus ir padarė išvadą, kad atitinkama sėkla ar medžiaga atitinka tuos reikalavimus;
- 23) sertifikavimas oficialiai prižiūrint – specialiai įgalioto profesionaliojo veiklos vykdytojo, kuris, oficialiai prižiūrint kompetentingai institucijai, atliko bent vieną ar daugiau atitinkamų patikrinimų, mėginių ėmimą, tyrimą arba atspausdino etiketes ir padarė išvadą, kad atitinkama sėkla ar medžiaga atitinka tuos reikalavimus, patvirtinimas, kad superelitinė, elitinė arba sertifikuota sėkla ar medžiaga atitinka taikomus reikalavimus;
- 24) ADM kategorija – ADM grupė arba atskiras vienetas, kuris atitinka superelitinės, elitinės, sertifikuotos arba standartinės sėklos ar medžiagos kriterijus ir kuris atpažįstamas pagal konkrečius tapatumo ir kokybės reikalavimus;
- 25) genetiškai modifikuotas organizmas – genetiškai modifikuotas organizmas, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/18/EB⁽²⁴⁾ 2 straipsnio 2 dalyje, išskyrus organizmus, gautus taikant Direktyvos 2001/18/EB I priedo B dalyje nurodytus genetinio modifikavimo metodus;
- 26) siunta – tam tikras ADM vienetas, kuris identifikuojamas pagal jo vienodą sudėtį ir kilmę;
- 27) heterogeninė medžiaga – vieno žemiausios žinomos kategorijos botaninio taksono augalų grupė, kuri:
 - a) turi bendras fenotipines savybes;
 - b) pasižymi didele genetinė ir fenotipine atskirų dauginamųjų vienetų įvairove, todėl tą augalų grupę sudaro visa medžiaga, o ne keli vienetai;
 - c) nėra veislė ir

²⁴ 2001 m. kovo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/18/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/220/EEB (OL L 106, 2001 4 17, p. 1).

- d) nėra veislių mišinys;
- 28) galutinis naudotojas – asmuo, įsigyjantis, perduodantis ir naudojantis ADM su jo profesine veikla nesusijusioms reikmėms;
- 29) saugotina veislė – veislė, kuri:
- a) tradiciškai auginama arba naujai veisiama vietoje tam tikromis vietos sąlygomis Sąjungoje ir pritaikyta prie tų sąlygų ir
- b) pasižymi didele genetinė ir fenotipinė atskirų dauginamųjų vienetų įvairove;
- 30) nekarantininis kenkėjas – kenkėjas, atitinkantis visus šiuos reikalavimus:
- a) jis nėra nei Sąjungos karantininis kenkėjas, saugomos zonos karantininis kenkėjas ar reguliuojamas nekarantininis kenkėjas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2016/2031, nei kenkėjas, kuriam taikomos pagal to reglamento 30 straipsnio 1 dalį priimtose priemonės,
- b) jis aptinkamas gaminant arba saugant ADM ir
- c) jo buvimas daro nepriimtina neigiamą poveikį ADM kokybei ir nepriimtina ekonominį poveikį, susijusį su tos ADM naudojimu Sąjungoje;
- 31) iš esmės neužkrėstas kenkėjais – požymis, rodantis, kad nekarantininių kenkėjų ant atitinkamos ADM nėra visiškai arba yra tiek mažai, kad jie nedaro neigiamo poveikio tos ADM kokybei;
- 32) sėklinė bulvė – bulvės (lot. *Solanum tuberosum* L.) gumbai, naudojami kitoms bulvėms daugini;
- 33) ūkininkas – ūkininkas, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115²⁵ 3 straipsnio 1 punkte;
- 34) netipinis (-ė) – sėklos arba kitų augalų požymis, rodantis, kad sėkla ar kita ADM neatitinka veislės ar rūšies, kuriai ji turėtų priklausyti pagal šį reglamentą, aprašo;
- 35) hibridinė veislė – veislė, sukurta sukryžminus dvi ar daugiau kitų veislių.

4 straipsnis

Reglamento (ES) 2016/2031 laikymasis

Šis reglamentas taikomas nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2016/2031.

Bet kokia ADM siunta, kuri pagaminta ir parduodama pagal šį reglamentą, taip pat turi atitikti Reglamento (ES) 2016/2031 36, 37, 40, 41, 42, 49, 53 ir 54 straipsniuose arba pagal juos nustatytas taisykles dėl Sąjungos karantininių kenkėjų, saugomų zonų karantininių kenkėjų ir reguliuojamų nekarantininių kenkėjų, taip pat pagal to reglamento 30 straipsnio 1 dalį priimtas priemonės.

II SKYRIUS

REIKALAVIMAI, SUSIJĘ SU VEISLĖMIS, ADM

²⁵ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (OL L 435, 2021 12 6, p. 1).

KATEGORIJOMIS, ŽENKLINIMU, LEIDIMAIS, TVARKYMU, IMPORTU IR NUKRYPTI LEIDŽIANČIOMIS NUOSTATOMIS

1 SKIRSNIS

Bendrieji ADM gamybos ir prekybos reikalavimai

5 straipsnis

Reikalavimas, kad ADM priklausytų registruotai veislei

Sajungoje gali būti gaminama tik 44 straipsnyje nurodytame nacionaliniame veislių registre įregistruotai veislei priklausanti ADM ir ja prekiaujama, išskyrus kai:

- a) tai poskiepai, jei jie pagaminti ir jais prekiaujama tinkamoje etiketėje nurodant rūšis, kurioms jie priklauso;
- b) tai heterogeninė medžiaga pagal 27 straipsnį;
- c) tai ADM, parduodama galutiniams naudotojams pagal 28 straipsnį;
- d) tai ADM, kuri pagaminta ir kuria prekiaujama siekiant išsaugoti genetinius išteklius pagal 29 straipsnį;
- e) tai sėkla, kurios natūrinius mainus vykdo ūkininkai pagal 30 straipsnį;
- f) tai selekcinė sėkla pagal 31 straipsnį;
- g) tai ADM, kuri priklauso dar neregistruotoms veislėms pagal 32 straipsnį;
- h) kyla ADM tiekimo sunkumų pagal 33 straipsnį.

6 straipsnis

Reikalavimas, kad ADM priklausytų tam tikroms kategorijoms

1. Sajungoje gali būti gaminama tik vienai iš toliau nurodytų kategorijų priklausanti ADM ir ja prekiaujama, išskyrus 2 dalyje numatytus atvejus:

- a) superelitinė medžiaga arba sėkla,
- b) elitinė medžiaga arba sėkla,
- c) sertifikuota medžiaga arba sėkla,
- d) standartinė medžiaga arba sėkla.

Kai šiame reglamente daroma nuoroda į žemesnes ar aukštesnes kategorijas, susijusias su ADM tapatumu ir kokybe, remiamasi a–d punktų eilės tvarka, kai a punkte – aukščiausia kategorija, o d punkte – žemiausia.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, ADM, kuri nepriklauso a–d punktuose išvardytoms kategorijoms, gali būti gaminama ir ja prekiaujama šiais atvejais:
 - a) ADM yra iš heterogeninės medžiagos ir ja prekiaujama pagal 27 straipsnį;
 - b) ji parduodama galutiniams naudotojams pagal 28 straipsnį;
 - c) ji parduodama išsaugojimo tinklams ir tie tinklai ja prekiauja tarpusavyje, kaip nurodyta 29 straipsnyje;

- d) kaip sėkla, kurios natūrinius mainus vykdo ūkininkai pagal 30 straipsnį;
- e) tai selekcinė sėkla, kaip nurodyta 31 straipsnyje.

2 SKIRSNIS

Superelitinės, elitinės, sertifikuotos ir standartinės medžiagos bei sėklos gamybos ir prekybos reikalavimai

7 straipsnis

Superelitinės, elitinės ir sertifikuotos medžiagos bei sėklos gamybos ir prekybos reikalavimai

1. Superelitinė, elitinė ir sertifikuota sėkla gali būti gaminama ir ja prekiaujama Sąjungoje tik jei įvykdytos visos šios sąlygos:
 - a) superelitinė, elitinė arba sertifikuota sėkla iš esmės neužkrėsta nekarantininiais kenkėjais;
 - b) ji gaminama ir ja prekiaujama:
 - i) po to, kai ją oficialiai sertifikavo kompetentingos institucijos arba profesionalusis veiklos vykdytojas oficialiai prižiūrint;
 - ii) pagal II priedo A dalyje nustatytus reikalavimus, o atitiktis tiems reikalavimams patvirtinta 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta oficialia etikete.
2. Superelitinė, elitinė ir sertifikuota medžiaga gali būti gaminama ir ja prekiaujama Sąjungoje tik jei įvykdytos visos šios sąlygos:
 - a) superelitinė, elitinė arba sertifikuota medžiaga iš esmės neužkrėsta nekarantininiais kenkėjais;
 - b) ji gaminama ir ja prekiaujama:
 - i) po to, kai ją oficialiai sertifikavo kompetentingos institucijos arba profesionalusis veiklos vykdytojas oficialiai prižiūrint;
 - ii) pagal II priedo B dalyje nustatytus reikalavimus, o atitiktis tiems reikalavimams patvirtinta 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta oficialia etikete.
3. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas II priedas. Tais pakeitimais priedas priderinamas prie tarptautinių technikos ir mokslo standartų pokyčių ir gali būti susiję su reikalavimais dėl:
 - a) superelitinės, elitinės ir sertifikuotos sėklos sėjos, sodinimo ir auginimo lauke;
 - b) superelitinės, elitinės ir sertifikuotos sėklos derliaus surinkimo ir etapo po derliaus surinkimo;
 - c) prekybos sėklomis;
 - d) superelitinės, elitinės ir sertifikuotos medžiagos sėjos, sodinimo ir auginimo lauke;
 - e) superelitinės, elitinės ir sertifikuotos medžiagos derliaus surinkimo ir etapo po derliaus surinkimo;

- f) prekybos superelitine, elitine ir sertifikuota medžiaga;
 - g) klonų, atrinktų klonų, daugiaklonių mišinių ir polikloninės ADM superelitinės, elitinės ir sertifikuotos medžiagos;
 - h) superelitinės, elitinės ir sertifikuotos medžiagos, gaunamos dauginimo *in vitro* būdu, gamybos;
 - i) prekybos superelitine, elitine ir sertifikuota medžiaga, gaunama dauginimo *in vitro* būdu.
4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi II priedo A ir B dalyse nurodyti gamybos ir prekybos reikalavimai, taikomi tam tikroms ADM gentims, rūšims ar kategorijoms ir, kai tinkama, tam tikriems atitinkamos kategorijos lygiams, klasėms, kartoms ar kitiems tos kategorijos poskirsniams. Tie reikalavimai yra susiję su vienu ar daugiau iš šių dalykų:
- a) konkrečia tam tikroms gentis, rūšims arba tipams priklausančios atitinkamos ADM paskirtimi;
 - b) ADM gamybos metodais, įskaitant lytinį ir nelytinį dauginimą bei dauginimą *in vitro*;
 - c) sėjos ar sodinimo sąlygomis;
 - d) auginimu lauke;
 - e) derliaus surinkimu ir etapu po derliaus surinkimo;
 - c) daigumu, švarumu ir kitos ADM kiekiu, drėgme, gyvybingumu, žemės ar pašalinių medžiagų buvimu;
 - c) ADM sertifikavimo metodais, įskaitant biomolekulinių ar kitų techninių metodų taikymą, jų patvirtinimą ir naudojimą, taip pat Sąjungoje patvirtintų metodų sąrašą;
 - d) reikalavimais, taikomais I priede nenurodytų genčių ir rūšių ar jų hibridų poskiepiams ir kitoms augalų dalims, jei I priede nurodytos genties ar rūšies ar jos hibrido dauginamoji medžiaga yra į juos įskiepyta;
 - e) sodo augalų arba vynmedžių sėklų gamybos sąlygomis;
 - f) sodo augalų, vynmedžių ar sėklinių bulvių auginimo iš sėklų sąlygomis.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nustatytos nagrinėjimo procedūros, siekiant juos priderinti prie susijusių tarptautinių technikos ir mokslo standartų pokyčių.

8 straipsnis

Standartinės sėklos ir medžiagos gamybos ir prekybos reikalavimai

1. Standartinė sėkla gali būti gaminama ir ja prekiaujama Sąjungoje tik jei įvykdytos visos šios sąlygos:
 - a) ji iš esmės neužkrėsta nekarantininiais kenkėjais;
 - b) ji gaminama ir ja prekiaujama:
 - i) profesionaliojo veiklos vykdytojo atsakomybe;

- ii) pagal III priedo A dalyje nustatytus reikalavimus, o atitiktis tiems reikalavimams patvirtinta 16 straipsnyje nurodyta veiklos vykdytojo etikete.
- 2. Standartinė medžiaga gali būti gaminama ir ja prekiaujama Sąjungoje tik jei įvykdytos visos šios sąlygos:
 - a) ji iš esmės neužkrėsta nekarantiniais kenkėjais;
 - b) ji gaminama ir ja prekiaujama:
 - i) profesionaliojo veiklos vykdytojo atsakomybe;
 - ii) pagal III priedo B dalyje nustatytus reikalavimus, o atitiktis tiems reikalavimams patvirtinta 16 straipsnyje nurodyta veiklos vykdytojo etikete.
- 3. Kartą per metus profesionalieji veiklos vykdytojai kompetentingai institucijai pateikia deklaraciją apie jų išaugintos kiekvienos rūšies standartinės sėklos ir medžiagos kiekį.
- 4. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas III priedas, siekiant 1 ir 2 dalyje nurodytus reikalavimus priderinti prie mokslo bei technikos raidos ir taikomų tarptautinių standartų. Tie pakeitimai yra susiję su:
 - a) standartinių sėklų sėjos ir sodinimo bei auginimo lauke reikalavimais;
 - b) standartinių sėklų derliaus surinkimo ir etapo po derliaus surinkimo reikalavimais;
 - c) prekybos standartinėmis sėklomis reikalavimais;
 - d) standartinės medžiagos sėjos ir sodinimo bei auginimo lauke reikalavimais;
 - e) standartinės medžiagos derliaus surinkimo ir etapo po derliaus surinkimo reikalavimais;
 - f) prekybos standartine medžiaga reikalavimais;
 - g) standartinės medžiagos klonų, atrinktų klonų, daugiaklonių mišinių ir polikloninės ADM reikalavimais;
 - h) standartinės medžiagos, gautos dauginimo *in vitro* būdu, gamybos reikalavimais;
 - i) prekybos standartine medžiaga, gauta dauginimo *in vitro* būdu, reikalavimais.
- 5. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi III priedo A ir B dalyse nurodyti tam tikrų standartinės sėklos arba medžiagos genčių arba rūšių gamybos ir prekybos reikalavimai. Tie reikalavimai yra susiję su vienu ar daugiau iš šių dalykų:
 - a) konkrečia tam tikroms gentis, rūšims arba tipams priklausančios atitinkamos ADM paskirtimi;
 - b) ADM gamybos metodais, įskaitant lytinį ir nelytinį dauginimą bei dauginimą *in vitro*;
 - c) sėjos ar sodinimo sąlygomis;
 - d) auginimu lauke;
 - e) derliaus surinkimu ir etapu po derliaus surinkimo;

- f) daigumu, švarumu ir kitos ADM kiekiu, drėgme, gyvybingumu, žemės ar pašalinių medžiagų buvimu;
- g) biomolekulinių ar kitų techninių metodų taikymu, jų patvirtinimu ir naudojimu, taip pat Sąjungoje patvirtintų metodų sąrašu;
- h) reikalavimais, taikomais I priede nenurodytų genčių ir rūšių ar jų hibridų poskiepiams ir kitoms augalų dalims, jei I priede nurodytos genties ar rūšies ar jos hibrido dauginamoji medžiaga yra į juos įskiepyta;
- i) sodo augalų arba vynmedžių sėklų gamybos sąlygomis;
- j) sodo augalų, vynmedžių ar sėklinių bulvių auginimo iš sėklų sąlygomis.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nustatytos nagrinėjimo procedūros, siekiant juos priderinti prie susijusių tarptautinių technikos ir mokslo standartų pokyčių.

9 straipsnis

Klonų, atrinktų klonų, daugiaklonių mišinių ir polikloninės ADM gamyba, prekyba ir registracija

1. Be 4–43 straipsniuose nurodytų reikalavimų, klonų, atrinktų klonų, daugiaklonių mišinių ir polikloninės ADM superelitinė, elitinė, sertifikuota ir standartinė medžiaga gaminama ir ja prekiaujama laikantis 2 ir 3 dalyse bei atitinkamai II priedo C dalyje ir III priedo C dalyje išdėstytų reikalavimų.
2. Klonai, atrinkti klonai, daugiakloniai mišiniai ir polikloninė ADM gali būti gaminami ir jais prekiaujama tik tuo atveju, jei kompetentinga institucija juos įregistravo bent viename valstybės narės sudarytame oficialiame klonų registre.
Į tą registrą įtraukiami visi duomenys, nurodyti paraiškoje įregistruoti kloną, atrinktą kloną, daugiaklonį mišinį ir polikloninę ADM, kaip išdėstyta II priedo B dalies C dalies 2 punkte.
3. Klonai, atrinkti klonai, daugiakloniai mišiniai ir polikloninė ADM palaikomi, siekiant išsaugoti jų tapatumą. Asmenys, atsakingi už klonų, atrinktų klonų, daugiaklonių mišinių ir polikloninės ADM palaikymą, imasi visų priemonių, kad kompetentingos institucijos ar bet kuris kitas asmuo galėtų juos patikrinti, remdamiesi saugomais įrašais.

3 SKIRSNIS

Profesionaliesiems veiklos vykdytojams suteikiamas leidimas ir kompetentingų institucijų vykdoma oficiali priežiūra

10 straipsnis

Leidimas profesionaliesiems veiklos vykdytojams atlikti sertifikavimą oficialiai prižiūrint

1. Kompetentinga institucija, gavusi prašymą, turėtų suteikti leidimą profesionaliajam veiklos vykdytojui, oficialiai prižiūrint kompetentingai institucijai, atlikti visą arba tam tikrą veiklą, reikalingą superelitinės, elitinės ir sertifikuotos medžiagos arba sėklų ADM sertifikuoti, ir išduoti jų oficialią etiketę.

Norėdamas gauti tokį leidimą, priklausomai nuo to, kokia veiklai bus išduodamas leidimas, profesionalusis veiklos vykdytojas:

- a) turi reikiamų žinių, kad laikytųsi 7 straipsnyje nurodytų reikalavimų;
 - b) yra kvalifikuotas atlikti II priede nurodytus patikrinimus arba įdarbinti darbuotojus, turinčius tokiems patikrinimams atlikti reikalingą kvalifikaciją;
 - c) yra įdarbinęs darbuotojus, kvalifikuotus atlikti II priede nurodytą atranką, arba sudaro sutartis su bendrovėmis, kuriose dirba darbuotojai, kvalifikuoti vykdyti šią veiklą;
 - d) yra įdarbinęs specialistus, kvalifikuotus atlikti II priede nurodytus bandymus, ir turi tam reikalingą įrangą arba naudojami laboratorijomis, kuriose dirba darbuotojai, kvalifikuoti vykdyti šią veiklą;
 - e) nustatė ir gali stebėti kritinius gamybos proceso taškus, kurie gali turėti įtakos ADM kokybei ir tapatumui, ir saugo šios stebėsenos rezultatų įrašus;
 - f) yra įdiegęs sistemas, kuriomis užtikrinama, kad būtų vykdomi reikalavimai, susiję su siuntų identifikavimu pagal 13 straipsnį;
 - g) yra įdiegęs sistemas, kuriomis užtikrinama, kad būtų vykdomi 42 straipsnyje išdėstyti atsekamumo reikalavimai.
2. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais 1 dalis papildoma nuostatomis dėl vieno ar kelių šių dalykų:
- a) profesionaliojo veiklos vykdytojo prašymo procedūros;
 - b) konkrečių veiksmų, kurių turi imtis kompetentinga institucija, kad patvirtintų, jog laikomasi 1 dalies a–g punktų.

11 straipsnis

Profesionaliajam veiklos vykdytojui suteikto leidimo panaikinimas arba pakeitimas

Jei profesionalusis veiklos vykdytojas, kuriam suteiktas leidimas, nebeatitinka 10 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, kompetentinga institucija reikalauja, kad tas veiklos vykdytojas per nustatytą laikotarpį imtųsi taisomųjų veiksmų.

Jeigu profesionalusis veiklos vykdytojas per nustatytą laikotarpį nesiima pirmoje pastraipoje nurodytų taisomųjų veiksmų, kompetentinga institucija nedelsdama atitinkamai panaikina arba iš dalies pakeičia leidimą. Jei padaroma išvada, kad leidimas buvo suteiktas profesionaliajam veiklos vykdytojui sukčiavus, kompetentinga institucija jam taiko atitinkamas sankcijas.

12 straipsnis

Kompetentingų institucijų vykdoma oficiali priežiūra

1. Sertifikavimo oficialiai prižiūrint tikslams kompetentingos institucijos bent kartą per metus atlieka auditą, siekdamas užtikrinti, kad profesionalusis veiklos vykdytojas atitiktų 10 straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus.
Jos taip pat rengia mokymus ir egzaminus darbuotojams, atliekantiems šiame reglamente nustatytą aprobavimą, mėginių ėmimą ir bandymus.
2. Sertifikavimo oficialiai prižiūrint tikslams kompetentingos institucijos taip pat atlieka pasėlių dalies aprobavimą gamybos vietoje ir ADM siuntų oficialų

patikrinimą, ima mėginius ir atlieka tyrimus, kad patvirtintų, ar ta medžiaga atitinka 7 straipsnyje nurodytus auginimo ir kokybės reikalavimus.

Ta dalis nustatoma įvertinus galimą riziką, kad ADM neatitinka šių reikalavimų.

3. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi 1 ir 2 dalyse nurodytų audito, mokymo, egzaminų, aprobavimo, patikrinimų, mėginių ėmimo ir tyrimų, rengiamų dėl konkrečių genčių ir rūšių, reikalavimai.

Tuose įgyvendinimo aktuose gali būti nustatomi vienas ar daugiau iš šių dalykų:

- a) 2 dalyje nurodyti rizikos kriterijai ir mažiausia pasėlių ir ADM siuntų dalis, kuri turi būti tikrinama, iš kurios turi būti imami mėginiai ir atliekami tyrimai, kaip nurodyta 2 dalyje;
- b) stebėsenos veikla, kurią turi vykdyti kompetentingos institucijos;
- c) profesionaliojo veiklos vykdytojo naudojimas tam tikromis akreditavimo sistemomis ir galimybė kompetentingoms institucijoms sumažinti šiame straipsnyje nurodytų patikrinimų, mėginių ėmimo ir tyrimų bei stebėsenos veiklos mastą dėl tų sistemų naudojimo.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4 SKIRSNIS

TVARKYMO REIKALAVIMAI

13 straipsnis

Siuntos

1. ADM prekiaujama siuntomis. Kiekvienoje siuntoje turi būti pakankamai vienodas veislių ir rūšių kiekis, o naudotojai turi galėti atpažinti, kad ta siunta skiriasi nuo kitų ADM siuntų.
2. Perdirbant, pakuojant, saugant arba pristatant ADM, jos siuntas į naują siuntą galima sujungti tik jei jose esanti ADM priklauso tai pačiai veislei ir jos derlius surinktas tais pačiais metais.

Jeigu sujungiamos siuntos, sudarytos iš skirtingų sertifikavimo kategorijų, naujoji siunta priskiriama žemiausios kategorijos sudedamosios dalies kategorijai. Sujungimo operacija gali būti vykdoma tik tuose objektuose ir tų asmenų, kuriems kompetentingos institucijos šiuo konkrečiu tikslu suteikė leidimą.
3. Perdirbant, pakuojant, saugant arba pristatant ADM, jos siuntos gali būti padalytos į dvi ar daugiau siuntų.
4. Kai ADM siuntos sujungiamos arba skaidomos, kaip nurodyta 2 ir 3 dalyse, profesionalusis veiklos vykdytojas saugo įrašus apie naujų siuntų kilmę.
5. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi konkretūs reikalavimai, taikomi visų arba tam tikrų rūšių ADM, dėl didžiausio siuntų dydžio, jų identifikavimo ir ženklinimo, siuntų sujungimo ar padalijimo atsižvelgiant į ADM siuntų kilmę, tų operacijų registravimo ir ženklinimo po sujungimo ar padalijimo. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

14 straipsnis

Pakuotės, ryšuliai ir konteineriai

1. ADM prekiaujama sandariose pakuotėse, ryšuliais arba konteineriuose su sandarinimo įtaisu ir žymeniu. ADM, išskyrus sėklas, taip pat gali būti prekiaujama kaip atskirais augalais.
2. 1 dalyje nurodytos pakuotės, ryšuliai ir konteineriai turi būti uždaryti taip, kad jų nebūtų galima atidaryti nepažeidus to uždarymo mechanizmo ar nepalikus pėdsakų, įrodančių, kad pakuotė, ryšulys ar konteineris buvo atidarytas. Uždarymo mechanizmo veiksmingumas užtikrinamas į jį integruojant 15 ir 16 straipsniuose nurodytas etiketes arba naudojant plombą. Šis reikalavimas netaikomas pakuotėms ir konteineriams, kurių uždarymo mechanizmo negalima pakartotinai panaudoti.
3. Superelitinės, elitinės arba sertifikuotos ADM pakuotės, ryšulius ir konteinerius uždaro kompetentinga institucija arba profesionalusis veiklos vykdytojas, oficialiai prižiūrint kompetentingai institucijai. Tos pakuotės ir konteineriai neuždaromi pakartotinai, nebent tai darytų kompetentinga institucija arba profesionalusis veiklos vykdytojas, oficialiai prižiūrint kompetentingai institucijai. Jei pakuotė, ryšulys arba konteineris uždaromi pakartotinai, 15 straipsnyje nurodytoje etiketėje nurodoma pakartotinio uždarymo data ir informacija apie atsakingą kompetentingą instituciją.
4. Superelitinės, elitinės arba sertifikuotos ADM siuntas galima perpakuoti, perženklinti ir perplombuoti tik oficialiai kontroliuojant arba oficialiai prižiūrint kompetentingai institucijai.
5. Nukrypstant nuo 1 dalies, profesionalusis veiklos vykdytojas sėklas gali parduoti tiesiogiai ūkininkui nesupakuotas.

Kompetentinga institucija tam profesionaliajam veiklos vykdytojui suteikia atitinkamą leidimą. Jis iš anksto informuoja kompetentingą instituciją apie tokią veiklą ir siuntą, iš kurios gauta tokia sėkla.

Kai sėkla pakraunama tiesiai į ūkininko transporto priemonę ar priekabą, profesionalusis veiklos vykdytojas ir atitinkamas ūkininkas užtikrina tos sėklos atsekamumą, išduodami ir saugodami dokumentus, kuriuose nurodoma rūšis ir veislė, kiekis, perdavimo laikas ir siuntos identifikavimas.
6. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi tam tikrų rūšių ADM pakuočių, ryšulių ir konteinerių sandarinimo, uždarymo, dydžio ir formos konkretūs reikalavimai ir prekybos nesupakuotomis sėklomis sąlygos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5 SKIRSNIS

ŽENKLINIMO REIKALAVIMAI

15 straipsnis

Oficiali etiketė

1. Superelitinė, elitinė ir sertifikuota medžiaga bei sėklos identifikuojamos ir jų atitiktis šiam reglamentui patvirtinama oficialia etikete, išduota kompetentingai institucijai padarius išvadą, kad 7 straipsnyje nurodyti reikalavimai įvykdyti.
2. Oficialią etiketę išduoda kompetentinga institucija ir joje nurodomas kompetentingos institucijos suteiktas serijos numeris.

Ją atspausdina:

- a) kompetentinga institucija, jei to prašo profesionalusis veiklos vykdytojas, arba jei profesionalusis veiklos vykdytojas neturi leidimo atlikti sertifikavimo oficialiai prižiūrint, kompetentinga institucija pagal 10 straipsnį, arba
 - b) profesionalusis veiklos vykdytojas, oficialiai prižiūrint kompetentingai institucijai, jei profesionalusis veiklos vykdytojas yra įgaliotas atlikti sertifikavimą oficialiai prižiūrint pagal 10 straipsnį.
3. Oficialią etiketę ryšulio, pakuotės ar konteinerio išorėje pritvirtina profesionalusis veiklos vykdytojas, oficialiai prižiūrint kompetentingai institucijai, arba asmuo, veikiantis profesionaliojo veiklos vykdytojo atsakomybe.
 4. Oficiali etiketė turi būti nauja. Jei leidžia kompetentinga institucija, gali būti naudojamos oficialios lipnios etiketės, jei nėra rizikos, kad jas bus galima pakartotinai naudoti.
 5. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti šį straipsnį papildančius deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomos taisyklės dėl:
 - a) visų veiksmų, kurių ėmėsi profesionalieji veiklos vykdytojai ir kompetentingos institucijos, kad būtų išduota oficiali etiketė, skaitmeninio registravimo;
 - b) centralizuotos platformos, jungiančios valstybes nares ir Komisiją, siekiant palengvinti tų įrašų tvarkymą, prieigą prie jų ir jų naudojimą, sukūrimo;
 - c) elektroninių oficialių etikečių išdavimo techninių priemonių.Priėmus tokį deleguotąjį aktą oficiali etiketė taip pat gali būti išduodama elektronine forma (elektroninė oficiali etiketė).
 6. Nukrypstant nuo 1–5 dalių, superelitinė, elitinė medžiaga ir sėkla, elitinė medžiaga ir sėkla bei sertifikuota medžiaga ir sėkla, importuotomis iš trečiųjų šalių pagal 39 straipsnį, Sąjungoje prekiaujama su atitinkama EBPO etikete, kuri buvo prie jų pridėta jas importuojant.

16 straipsnis

Veiklos vykdytojo etiketė

Standartinė medžiaga ir standartinė sėkla identifikuojamos pagal veiklos vykdytojo etiketę. Ta etikete patvirtinama, kad, remiantis profesionaliojo veiklos vykdytojo atliktais patikrinimais, mėginių ėmimu ir bandymais, standartinė medžiaga arba standartinė sėkla atitinka 8 straipsnyje nurodytus atitinkamus gamybos ir prekybos reikalavimus.

Veiklos vykdytojo etiketę išduoda, atspausdina ir ryšulio, pakuotės ar konteinerio išorėje pritvirtina profesionalusis veiklos vykdytojas arba jo atsakomybe veikiantis asmuo.

17 straipsnis

Etikečių turinys

1. Oficialių ir veiklos vykdytojo etikečių tekstas rašomas bent viena iš oficialių Sąjungos kalbų.
2. Oficiali ir veiklos vykdytojo etiketė turi būti įskaitomos, neištrinamos, jas sugadinus neturi būti įmanoma jų pakeisti, atspausdintos vienoje pusėje, anksčiau nenaudotos ir lengvai matomos.

3. Kompetentinga institucija bet kurioje oficialios arba veiklos vykdytojo etiketės vietoje, išskyrus 4 dalyje nurodytus elementus, gali pateikti papildomos informacijos. Tokia informacija pateikiama ne didesnėmis raidėmis nei tos, kurios naudojamos 4 dalyje nurodytoje oficialioje arba veiklos vykdytojo etiketėje. Ta papildoma informacija turi būti tik faktinė, ji neturi būti reklaminė medžiaga ir turi būti susijusi tik su genetiškai modifikuotų organizmų arba 1 kategorijos NGM gautų augalų, apibrėžtų Reglamento (ES).../... (Leidinių biurui: įrašyti nuorodą – NGT reglamentas...) 3 straipsnio 7 dalyje, gamybos ir prekybos arba ženklavimo reikalavimais. .
4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas toliau išvardytų oficialių arba veiklos vykdytojo etikečių turinys, dydis, spalva ir forma, atsižvelgiant į atitinkamas ADM kategorijas ar tipus:
- a) oficialios etiketės, nurodytos 15 straipsnio 1 dalyje;
 - b) veiklos vykdytojo etiketės, nurodytos 16 straipsnyje;
 - c) mišinių etiketės, nurodytos 21 straipsnio 1 dalyje;
 - d) mišinių aplinkai išsaugoti etiketės, nurodytos 22 straipsnio 1 dalyje;
 - e) perpakuotų ir perženklintų sėklų etiketės, nurodytos 23 straipsnio 5 dalyje;
 - f) saugotinių veislių etiketės, nurodytos 26 straipsnio 2 dalyje;
 - g) galutiniams naudotojams parduodamos ADM etiketės, nurodytos 28 straipsnio 1 dalies a punkte;
 - h) ADM, kuri parduodama genų bankams, organizacijoms ir tinklams ir kuria jie prekiauja tarpusavyje, etiketės, nurodytos 29 straipsnyje;
 - i) selekcinės medžiagos etiketės, nurodytos 31 straipsnio 2 dalyje;
 - j) dar neregistruotų veislių ADM etiketės, nurodytos 32 straipsnio 5 dalyje;
 - k) ADM, kuria leidžiama prekiauti esant laikiniams tiekimo sunkumams, etiketės, nurodytos 33 straipsnio 2 dalyje, ir
 - l) sėklų, kurioms suteiktas laikinas prekybos leidimas, etiketės, nurodytos 34 straipsnio 3 dalyje;
 - m) 35 straipsnio 3 dalyje nurodytos sėklų, kurių sertifikavimo procedūra nebaigta, etiketės;
 - n) 40 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos iš trečiųjų šalių importuojamos ADM etiketės.
- Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
5. Kompetentinga institucija gali leisti profesionaliajam veiklos vykdytojui pateikti kitą nei 4 dalyje nurodytas turinys informaciją ir informaciją, kuri nėra reklaminė medžiaga; ji pateikiama oficialios etiketės pakraštyje, ne didesniame kaip 20 proc. bendro oficialios etiketės dydžio plote, su užrašu „Neoficiali informacija“. Tokia informacija rašoma ne didesnėmis raidėmis nei tos, kurios naudojamos 4 dalyje nurodytos oficialios arba veiklos vykdytojo etiketės turiniui.

18 straipsnis

Nuoroda į siuntas

Oficialios ir veiklos vykdytojo etiketės išduodamos kiekvienai siuntai.

Jeigu tos pačios veislės siunta padalyta į dvi ar daugiau siuntų, kiekvienai siuntai išduodama nauja oficiali arba veiklos vykdytojo etiketė.

Jeigu kelios tos pačios veislės siuntos sujungiamos į naują siuntą, tai naujai siuntai išduodama nauja oficiali etiketė.

19 straipsnis

ADM neatitiktis gamybos ir prekybos reikalavimams

Tais atvejais, kai per oficialią kontrolę, atliekamą prekiaujant ADM, nustatoma, kad superelitinės, elitinės, sertifikuotos sėklos ar medžiaga arba standartinės sėklos ar medžiaga Sąjungoje buvo gaminamos ar jomis buvo prekiaujama nesilaikant atitinkamų 7 arba 8 straipsnyje nurodytų reikalavimų, arba jei atliekant kontrolinį lauko tyrimą pagal 24 straipsnį nebuvo patvirtinti ADM veislės tapatumas ir veislinis grynis, kompetentingos institucijos užtikrina, kad atitinkamas profesionalusis veiklos vykdytojas imtųsi būtinų taisomųjų veiksmų dėl susijusios ADM ir, jei tikslinga, dėl savo patalpų bei gamybos metodų. Tais veiksmais siekiama vieno ar daugiau iš šių tikslų:

- a) kad susijusi ADM atitiktų atitinkamus reikalavimus;
- b) kad susijusi ADM būtų pašalinama iš rinkos arba naudojama kaip medžiaga, kuri nėra ADM;
- c) kad susijusi ADM, išskyrus standartinę sėklą arba standartinę medžiagą, būtų gaminama arba parduodama ją priskiriant žemesnei kategorijai, laikantis tai kategorijai taikomų reikalavimų;
- d) kad profesionaliajam veiklos vykdytojui kaip sankcija būtų taikomos ne tik 11 straipsnyje nurodytos priemonės, kaip antai leidimo panaikinimas ar pakeitimas, bet ir papildomos priemonės.

20 straipsnis

ADM, kuri turi būti gaminama tik kaip superelitinės, elitinės arba sertifikuotos sėklos arba medžiaga ir kuria turi būti atitinkamai prekiaujama

1. ADM, priklausanti IV priede išvardytoms gentims arba rūšims, gali būti gaminama tik kaip superelitinės, elitinės arba sertifikuotos sėklos arba medžiaga ir ja gali būti atitinkamai prekiaujama.
2. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo iš dalies keičiamas IV priedas.

Pirmoje pastraipoje nurodytu deleguotuoju aktu gentis arba rūšis įtraukiama į IV priedą, jei įvykdytos abi šios sąlygos:

- a) tai genčiai ar rūšiai priklausančių sėklų kokybei reikalingos aukštesnės garantijos ir
- b) sertifikavimo veiklos sąnaudos, kurių reikia, kad atitinkama sėkla būtų gaminama kaip superelitinė, elitinė ir sertifikuota ir ja būtų atitinkamai prekiaujama, yra proporcingos:

- i) siekiant užtikrinti apsirūpinimo maistu ir pašarais saugumą arba didelę pramoninio perdirbimo vertę ir
- ii) ekonominei naudai, kuri gaunama dėl aukščiausių sėklos tapatumo ir kokybės standartų ir kurią lemia tai, kad laikomasi superelitinės, elitinės ir sertifikuotos sėklos reikalavimų, palyginti su standartinės sėklos reikalavimais.

Tas proporcingumas grindžiamas bendru šių elementų derinio vertinimu: atitinkamos genties ar rūšies svarba Sąjungos apsirūpinimo maistu ir pašarų saugumui; jos gamybos Sąjungoje apimtis; jos paklausa tarp profesionaliųjų maisto ir (arba) pašarų pramonės veiklos vykdytojų; superelitinės, elitinės ir sertifikuotos sėklos gamybos sąnaudos, palyginti su kitos tos pačios genties ar rūšies sėklos gamybos sąnaudomis; taip pat ekonominė nauda, gaunama gaminant superelitinę, elitinę ir sertifikuotą sėklą ir ją prekiaujant, palyginti su kita tos pačios genties ar rūšies sėkla.

Pirmoje pastraipoje nurodytu deleguotuoju aktu gentis arba rūšis išbraukiama iš IV priedo, jei ji nebeatitinka kurios nors iš antros pastraipos b punkto i ir ii papunkčiuose nustatytų sąlygų.

6 SKIRSNIS

KONKRETŲS SĖKLŲ MIŠINIŲ, SĖKLŲ PERPAKAVIMO IR SĖKLŲ KONTROLINIŲ LAUKO TYRIMŲ REIKALAVIMAI

21 straipsnis

Sėklų mišiniai

1. Sertifikuotos sėklos mišiniai arba įvairių I priedo A dalyje išvardytų genčių ar rūšių standartinės sėklos mišiniai, atitinkantys 5–8 straipsnių reikalavimus, taip pat įvairių tų genčių ar rūšių veislių sėklos mišiniai gali būti gaminami ir jais prekiaujama Sąjungoje, jei jie atitinka šio straipsnio reikalavimus.

Kartu su šiuose mišiniuose esančiomis sėklomis pateikiama:

- a) oficiali etiketė, jei mišinį sudaro tik sertifikuotos sėklos; arba
- b) veiklos vykdytojo etiketė, jei mišinį sudaro tik standartinė sėkla arba sertifikuota ir standartinė sėkla.

Taikant antros pastraipos a punktą, profesionalieji veiklos vykdytojai kompetentingai institucijai pateikia mišinį sudarančių veislių sąrašą ir jų santykį, kad ji patikrintų, ar tos veislės atitinka reikalavimus.

2. 1 dalyje nurodytus sėklų mišinius gali gaminti tik profesionalieji veiklos vykdytojai, kuriems kompetentinga institucija šiuo tikslu suteikė leidimą. Norėdami gauti leidimą gaminti tokius mišinius, profesionalieji veiklos vykdytojai turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - a) turi turėti įrengtą tinkamą maišymo įrangą ir taikyti tinkamas procedūras, kuriomis užtikrinama, kad paruoštas mišinys būtų vienodas ir kad būtų galima pasiekti nurodytą santykį tarp kiekviename konteineryje esančių sudedamųjų veislių;
 - b) turi būti paskyręs asmenį, tiesiogiai atsakingą už maišymą ir pakavimą, ir
 - c) turi tvarkyti sėklos mišinių ir jų numatytos paskirties registrą.

3. 1 dalies a punkte nurodytų sėklų maišymas ir pakavimas atliekamas prižiūrint kompetentingai institucijai.
- Maišymas atliekamas taip, kad būtų išvengiama rizikos, kad į mišinį pateks į jį dėti neskirtų sėklų, ir taip, kad gautas mišinys būtų kuo vienodesnis.
- Viename konteineryje esančios sėklos, sudarytos iš smulkių ir didesnių nei kviečiai sėklų rūšių mišinio, svoris neturi viršyti 40 kg.
4. Komisija, remdamasi technikos ir mokslo pažanga ir taikant šį straipsnį įgyta patirtimi, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, susijusios su:
- a) maišymo įranga ir procedūra;
 - b) didžiausiais konkrečių rūšių ir veislių siuntų dydžiais.
- Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

22 straipsnis

Mišiniai aplinkai išsaugoti

1. Nukrypdamos nuo 21 straipsnio 1 dalies, valstybės narės gali leisti gaminti įvairių I priedo A dalyje išvardytų genčių ar rūšių, taip pat skirtingų tų genčių ar rūšių veislių sėklų ir kitose to priedo dalyse išvardytų genčių ar rūšių sėklų arba į tą priedą neįtrauktų genčių ar rūšių sėklų mišinį ir juo prekiauti, jeigu toks mišinys atitinka visas šias sąlygas:
- a) jis padeda išsaugoti genetinius išteklius arba atkurti gamtinę aplinką ir
 - b) jis yra natūraliai susijęs su tam tikra vietove (šaltinio vietovė) ir prisideda prie genetinių išteklių išsaugojimo arba natūralios aplinkos atkūrimo;
 - c) jis atitinka V priedo reikalavimus.
- Toks mišinys yra mišinys aplinkai išsaugoti ir tai turi būti nurodyta etiketėje.
2. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo iš dalies keičiamas V priedas dėl šių dalykų:
- a) leidimo reikalavimų sėklų, surinktų tiesiogiai iš gamtinės vietos, priklausančios nustatytai šaltinio vietovei, mišiniams, skirtiems gamtinei aplinkai išsaugoti ir atkurti (natūralūs mišiniai aplinkai išsaugoti);
 - b) leidimo reikalavimų dirbtiniams mišiniams aplinkai išsaugoti;
 - c) tam tikrų rūšių naudojimo paskirties ir kiekio;
 - d) sandarinimo ir pakavimo reikalavimų;
 - e) leidimų profesionaliesiems veiklos vykdytojams reikalavimų.
- Tie pakeitimai grindžiami įgyvendinant šį straipsnį įgyta patirtimi, taip pat visais technikos ir mokslo pokyčiais ir mišinių aplinkai išsaugoti kokybės ir tapatumo nustatymo gerinimu. Jie gali būti susiję tik su tam tikromis gentimis arba rūšimis.
3. Profesionalieji veiklos vykdytojai praneša atitinkamoms kompetentingoms institucijoms apie jų per kiekvieną gamybos sezoną pagamintų ir parduotų mišinių aplinkai išsaugoti kiekį.

Gavusios prašymą valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie jų teritorijoje pagamintų ir parduotų mišinių aplinkai išsaugoti kiekį ir, kai taikoma, už augalų genetinius išteklius atsakingų kompetentingų institucijų arba šiuo tikslu pripažintų organizacijų pavadinimus.

23 straipsnis

Sėklos siuntų perpakavimas ir perženklinimas

1. Superelitinės, elitinės ir sertifikuotos sėklos siuntos pagal šį straipsnį ir 14 bei 15 straipsnius perpakuojamos ir perženklinamos, kai tai būtina siuntoms padalyti arba sujungti.
2. Sėklos siuntą perpakuoja ir perženklina:
 - a) profesionalieji veiklos vykdytojai oficialiai prisižiūrint kompetentingai institucijai arba
 - b) sėklos mėginių ėmėjas, kuriam kompetentinga institucija šiuo tikslu suteikė leidimą, kuris yra jos šiuo tikslu prižiūrimas ir jai atskaitingas.

Kompetentinga institucija b punkte nurodytu atveju iš anksto informuoja profesionalųjį veiklos vykdytoją, kad jis galėtų pasiruošti bendradarbiauti su sėklos mėginio ėmėju.

3. Profesionalusis veiklos vykdytojas ir sėklos mėginių ėmėjas, perpakuojantis ir perženklinantis sėklos siuntas, imasi visų priemonių užtikrinti, kad perpakuojant būtų išlaikytas sėklos siuntos tapatumas ir veislinis grynys, siunta nebūtų užteršta ir gauta sėklos siunta būtų kuo vienodesnė.
4. Profesionalieji veiklos vykdytojai ir sėklos mėginių ėmėjas, perpakuodami ir perženklindami sėklos siuntas, saugo įrašus trejus metus po atitinkamo perženklinimo ir perpakavimo. Įrašuose pateikiama informacija:
 - a) sėklos pirminės siuntos numeris;
 - b) perpakuotos ar perženklintos sėklos siuntos numeris;
 - c) sėklos pirminės siuntos svoris;
 - d) perpakuotos ar perženklintos sėklos siuntos svoris;
 - e) galutinio siuntos sunaikinimo data.

Šie įrašai saugomi tokia forma, kad būtų galima nustatyti ir patikrinti sėklos pirminės siuntos, kuri perpakuojama ir perženklinama, autentiškumą. Įrašai pateikiami kompetentingai institucijai susipažinti, jei ji to prašo.

5. Pirminės plombos ir etiketės nuo sėklos siuntos pašalinamos. Profesionalieji veiklos vykdytojai ir sėklos mėginių ėmėjas taip pat saugo pakeistą kiekvienos sėklos siuntos sudedamosios dalies etiketę.

Naujose etiketėse nurodomas pirminis sėklos siuntos numeris arba kompetentingos institucijos suteiktas naujas sėklos siuntos numeris.

6. Kai kompetentinga institucija suteikia naują sėklos siuntos numerį, ji saugo ankstesnį sėklos siuntos numerį arba užtikrina, kad šis ankstesnis numeris būtų nurodytas naujose etiketėse.

7. Sertifikuotos sėklos mišiniai gali būti perpakuojami tik jei profesionalusis veiklos vykdytojas arba sėklos mėginių ėmėjas nustato, kad perpakuojuojant bus išlaikytas įvairių mišinio sudedamųjų dalių santykis.

24 straipsnis

Superelitinių, elitinių ir sertifikuotų sėklų kontroliniai lauko tyrimai

1. Pagaminus superelitines, elitines ir sertifikuotas sėklas, kompetentingos institucijos kasmet atlieka ne tik pasėlio aprobavimą, bet ir lauko bandymus iš karto po mėginių paėmimo sezono arba jo metu, plotuose, kuriuose veislė lyginama su oficialiai patvirtintu sėklos veislės mėginiu, siekdamos įsitikinti, kad veislių savybės per gamybos procesą nepasikeitė, ir patikrinti atskirų sėklos siuntų veislės tapatumą ir veislinį grynį.
Šie tyrimai atliekami siekiant įvertinti:
 - a) ar laikomasi kitoms kategorijoms ar kartoms taikomų reikalavimų. Jeigu atlikus tokius iš karto mažėjančios kategorijos ar kartos tyrimus nustatoma, kad sėklų veislės tapatumas ar veislinis grynys nebuvo palaikytas, kompetentinga institucija iš atitinkamos siuntos gautos sėklos nesertifikuoja;
 - b) ar tokia sėkla atitinka atitinkamus tapatumo, kokybės ir kitus sertifikavimo reikalavimus. Jeigu atlikus tokį tyrimą nustatoma, kad 7 straipsnio reikalavimų nesilaikoma, kompetentinga institucija pašalina atitinkamą siuntą iš rinkos arba užtikrina, kad ji atitiktų taikomus reikalavimus.
2. Superelitinės, elitinės ir sertifikuotos sėklos kontrolinių lauko tyrimų dalis nustatoma remiantis rizikos, kad sėkla gali neatitikti atitinkamų reikalavimų, analize.
3. Remiantis 2 dalyje nurodyta rizikos analize, kontroliniai lauko tyrimai atliekami naudojant mėginius, kuriuos kompetentinga institucija paima iš surinktos sėklos derliaus.
4. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas, nustatant kiekvienos genties arba rūšies sėklos kontrolinių lauko tyrimų taisykles. Tos taisyklės priderinamos prie mokslo ir technikos žinių bei tarptautinių standartų pokyčių ir gali būti nustatomos konkrečioms gentims, rūšims ar kategorijoms. Jos gali būti susijusios su:
 - a) 2 dalyje nurodytos rizikos analizės atlikimo kriterijais;
 - b) tyrimo procedūra;
 - c) tyrimų rezultatų vertinimu.
5. Jei 1 dalyje nurodytų kontrolinių lauko tyrimų rezultatai nėra įtikinami, kaip papildoma priemonė veislės tapatumo ir veislinio gryno kontrolėi gali būti naudojami biomolekuliniai metodai.

25 straipsnis

Standartinių sėklų kontroliniai lauko tyrimai

1. Pardavus standartines sėklas kompetentingos institucijos atlieka kontrolinius lauko tyrimus, kad patikrintų, ar sėklos atitinka atitinkamus veislės tapatumo ir veislinio gryno bei kitus reikalavimus.

2. Kontrolinių lauko tyrimų dalis nustatoma remiantis rizikos, kad atitinkama sėkla gali neatitikti atitinkamų reikalavimų, analize.
3. Remiantis rizikos, kad gali būti nesilaikoma atitinkamų taisyklių, analize, 1 dalyje nurodyti kontroliniai lauko tyrimai atliekami kasmet, naudojant kompetentingos institucijos paimtus vienodų sėklos siuntų mėginius. Šiais tyrimais įvertinamas susijusios sėklos tapatumas ir veislinis grynis, jos daigumas ir analitinis grynis.
4. Jei 1 dalyje nurodytų kontrolinių lauko tyrimų rezultatai nėra įtikinami, kaip papildoma priemonė veislės tapatumo ir veislinio gryno kontrolėi gali būti naudojami biomolekuliniai metodai.

7 SKIRSNIS

Nuo 5–25 straipsnių reikalavimų nukrypti leidžiančios nuostatos

26 straipsnis

ADM, priklausanti saugotinoms veislėms

1. Nukrypstant nuo 20 straipsnio, ADM, priklausančią saugotinai veislei, įregistruotai 44 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytame nacionaliniame veislių registre, galima gaminti Sąjungoje kaip standartinę sėklą arba medžiagą ir ją atitinkamai prekiauti, jei ji atitinka visus 8 straipsnyje nurodytus reikalavimus, susijusius su atitinkamų rūšių standartinė sėkla ir medžiaga.
2. Kartu su 1 dalyje nurodyta ADM pateikiama veiklos vykdytojo etiketė su nuoroda „Saugotina veislė“.
3. Profesionalusis veiklos vykdytojas, kuris naudojasi šia nukrypti leidžiančia nuostata, kasmet praneša kompetentingai institucijai apie šią veiklą, nurodydamas atitinkamas rūšis ir kiekius.

27 straipsnis

ADM iš heterogeninės medžiagos

1. Nukrypstant nuo 5 straipsnio, ADM iš heterogeninės medžiagos gali būti gaminama ir ją prekiaujama Sąjungoje ir tada, kai ji nepriklauso veislei. Pagal VI priede nustatytus reikalavimus prieš gaminant heterogeninę medžiagą ir (arba) ją prekiaujant apie ją pranešama kompetentingai institucijai, o ji ją įregistruoja.
2. Nukrypstant nuo 7 straipsnio 1 ir 3 dalių ir 8 straipsnio 1 ir 3 dalių, 1 dalyje nurodyta ADM iš heterogeninės medžiagos gaminama ir ją prekiaujama laikantis VI priede nustatytų reikalavimų.
3. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas VI priedas. Tie pakeitimai gali būti susiję su visomis arba tam tikromis gentimis ar rūšimis ir turi:
 - a) gerinti informacijos teikimą pranešimuose, įvairiarūšės ADM aprašą ir tapatumo nustatymą, remiantis taikant atitinkamas taisykles įgyta patirtimi;
 - b) tobulinti heterogeninės ADM pakavimo ir ženklavimo taisykles, remiantis kompetentingų institucijų patirtimi, įgyta atliekant patikrinimus;
 - c) tobulinti įvairiarūšės ADM palaikymo taisykles, remiantis sukaupta geriausia patirtimi.

Tie pakeitimai priimami siekiant prisitaikyti prie atitinkamų technikos ir mokslo įrodymų bei tarptautinių standartų pažangos ir atsižvelgti į patirtį, įgytą taikant šį straipsnį dėl visų arba tik tam tikrų genčių ar rūšių.

4. Bet kuris profesionalusis veiklos vykdytojas, gaminantis ADM iš heterogeninės medžiagos ir (arba) ketinantis ją prekiauti, prieš pateikdamas ją rinkai pateikia pranešimą kompetentingai institucijai. Jei per kompetentingos institucijos nustatytą laikotarpį nacionalinė kompetentinga institucija neprašo pateikti papildomos informacijos, galima prekiauti ADM iš heterogeninės medžiagos.
5. Profesionalusis veiklos vykdytojas užtikrina ADM iš heterogeninės medžiagos atsekamumą saugodamas informaciją, pagal kurią galima nustatyti profesionaliuosius veiklos vykdytojus, kurie jam tiekė pradinę medžiagą, naudotą heterogeninei medžiagai (motininei medžiagai) gaminti.

Profesionalusis veiklos vykdytojas tą informaciją saugo 5 metus.

Profesionalusis veiklos vykdytojas, gaminantis prekybai skirtą ADM iš heterogeninės medžiagos, taip pat registruoja ir saugo šią informaciją:

- a) rūšies pavadinimą ir kiekvienai heterogeninei medžiagai, apie kurią pranešta, naudojamą pavadinimą;
- b) 1 dalyje nurodytos heterogeninės medžiagos gamybos metodo tipą;
- c) heterogeninės medžiagos, apie kurią pranešta, apibūdinimą;
- d) ADM iš heterogeninės medžiagos selekcijos vietą ir gamybos vietą;
- e) ADM iš heterogeninės medžiagos gamybos plotą ir pagamintą kiekį.

Kompetentingoms institucijoms suteikiama prieiga prie šioje dalyje nurodytos informacijos.

6. 54 straipsnis atitinkamai taikomas heterogeninės medžiagos pavadinimo tinkamumui.
7. Heterogeninę medžiagą, apie kurią pranešta pagal 1 dalį, kompetentingos institucijos registruoja specialiaame registre (toliau – heterogeninių medžiagų registras).

Kompetentingos institucijos tvarko, atnaujina ir skelbia tą registrą ir nedelsdamos praneša apie jo turinį ir atnaujinimus Komisijai.

28 straipsnis

ADM, parduodama galutiniams naudotojams

1. Nukrypstant nuo 5–12, 14, 15 ir 20 straipsnių, ADM galima parduoti galutiniams naudotojams, jei ji atitinka visus šiuos reikalavimus:
 - a) ji yra paženklinta veiklos vykdytojo etikete su nurodytu ADM pavadinimu ir nuoroda „Augalų dauginamoji medžiaga galutiniams naudotojams – oficialiai nesertifikuota“ arba, jei tai sėklos, „Sėklos galutiniams naudotojams – oficialiai nesertifikuotos“;
 - b) jeigu ADM nepriklauso jokiai 44 straipsnyje nurodytame nacionaliniame veislių registre įregistruotai veislei, jos aprašas, remiantis privačiais dokumentais, yra viešai paskelbtas profesionaliojo veiklos vykdytojo tvarkomame komerciniame kataloge. Profesionalusis veiklos vykdytojas

pateikia šiuos privačius dokumentus kompetentingai institucijai, jei ji to paprašo;

- c) ji iš esmės neužkrėsta nekarantininiais kenkėjais, neturi defektų, kurie galėtų pabloginti jos, kaip dauginamosios medžiagos kokybę, yra pakankamai gyvybinga ir pagal matmenis atitinka savo, kaip dauginamosios medžiagos, naudingumo reikalavimus, o jei tai sėkla, ji yra pakankamo daigumo ir
- d) ja prekiaujama kaip atskirais augalais arba, jei tai sėklos ir gumbai, mažose pakuotėse.

Profesionalusis veiklos vykdytojas, kuris naudojasi šia nukrypti leidžiančia nuostata, kasmet praneša kompetentingai institucijai apie šią veiklą, nurodydamas atitinkamas rūšis ir kiekius.

- 2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl 1 dalies d punkte nurodytų mažų pakuočių dydžio, formos, sandarinimo ir tvarkymo reikalavimų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

29 straipsnis

ADM, kuri parduodama genų bankams, organizacijoms ir tinklams ir kuria jie prekiauja tarpusavyje

- 1. Nukrypstant nuo 5–25 straipsnių, ADM gali būti parduodama genų bankams, organizacijoms ir tinklams arba jie gali ją prekiauti tarpusavyje, siekiant teisės aktais nustatyto augalų genetinio išsaugojimo tikslo arba tikslo, apie kurį pranešta kompetentingai institucijai, kai bet kuri veikla vykdoma ne pelno tikslais.

Tie genų bankai, organizacijos ir tinklai ją taip pat gali parduoti asmenims, kurie, būdami galutiniai vartotojai ir nesiekdami pelno, saugo tos ADM išteklius.

Pirmoje ir antroje pastraipose numatytais atvejais ADM turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) ji yra įtraukta į tų genų bankų, organizacijų ir tinklų tvarkomą registrą su tinkamu tos ADM aprašu;
 - b) jos išteklius saugo tie genų bankai, organizacijos ir tinklai, o kompetentingos institucijos prašymu jie pateikia joms tos ADM mėginius, ir
 - c) ji iš esmės neužkrėsta nekarantininiais kenkėjais, neturi defektų, kurie galėtų pabloginti jos, kaip dauginamosios medžiagos kokybę, yra pakankamai gyvybinga ir pagal matmenis atitinka savo, kaip dauginamosios medžiagos, naudingumo reikalavimus, o jei tai sėkla, ji yra pakankamo daigumo.
- 2. Genų bankai, organizacijos ir tinklai praneša kompetentingai institucijai apie 1 dalyje nurodytos leidžiančios nukrypti nuostatos taikymą ir atitinkamas rūšis.

30 straipsnis

Sėkla, kurios natūrinius mainus vykdo ūkininkai

- 1. Nukrypstant nuo 5–25 straipsnių, ūkininkai natūrinius sėklos mainus gali vykdyti, jei tokios sėklos atitinka visas šias sąlygas:

- 1) yra pagamintos atitinkamo ūkininko patalpose;
 - 2) jų derlių surinko pats ūkininkas;
 - 3) joms netaikoma paslaugų sutartis, kurią atitinkamas ūkininkas sudarė su profesionaliuoju sėklų gamybos veiklos vykdytoju, ir
 - 4) sėkla naudojama dinamiškam paties ūkininko sėklų tvarkymui siekiant prisidėti prie žemės ūkio įvairovės.
2. Tokios sėklos turi atitikti šiuos reikalavimus:
- a) jos nepriklauso veislei, kuriai pagal Reglamentą (ES) 2100/94 suteikta augalų veislių teisinė apsauga;
 - b) turimi nedideli jos kiekiai, kuriuos kompetentingos institucijos nustato konkrečioms rūšims vienims metams ir vienam ūkininkui, nenaudojant komercinių tarpininkų paslaugų ar viešų rinkodaros paslaugų, ir
 - c) jos iš esmės neužkrėstos nekarantiniais kenkėjais, neturi defektų, kurie galėtų pabloginti jų, kaip sėklų, kokybę ir jos yra pakankamo daigumo.
3. Valstybės narės kasmet praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie kiekvienos rūšies kiekį, nurodytą pagal 2 dalies b punktą.

31 straipsnis

Selekcinė sėkla

1. Nukrypstant nuo 5–25 straipsnių, kompetentinga institucija gali leisti veiklos vykdytojams parduoti sėklą, kuri priklauso superelitinės kategorijos ankstesnėms kartoms, kitiems veiklos vykdytojams, siekiant išvesti naujas veisles (selekcinė sėkla).
Išduodama leidimą, kompetentinga institucija nustato leidimo galiojimo trukmę ir kiekvienos rūšies kiekius.
2. Kartu su 1 dalyje nurodyta ADM pateikiama profesionaliojo veiklos vykdytojo išduota etiketė su nuoroda „Selekcinė sėkla“, atitinkamai pritvirtinta ant tos medžiagos konteinerio, ryšulio ar pakuotės.
Ji sandariai uždaroma ir paženklinama užrašant siuntos numerį, naudotiną jai identifikuoti ir kontroliniams lauko tyrimams atlikti, prieš ją naudojant kaip superelitinę sėklą.

32 straipsnis

Dar neregistruotų veislių ADM

1. Nukrypstant nuo 5 straipsnio, kompetentinga institucija gali leisti profesionaliesiems veiklos vykdytojams dauginimo tikslais gaminti superelitines sėklas, superelitinę medžiagą, elitines sėklas ir elitinę medžiagą, priklausančias 44 straipsnyje nurodytame nacionaliniame veislių registre dar neįregistruotai veislei, ir jomis prekiauti, jeigu laikomasi visų šių reikalavimų:
 - a) atitinkami prekybos sektoriai tą medžiagą ar sėklas turi įsigyti iš anksto, kad turėtų pakankamai atsargų, kai atitinkama veislė bus įregistruota, ir
 - b) nėra rizikos, kad dėl tokio leidimo nebus galima pakankamai tiksliai nustatyti parduodamos ADM tapatumą arba jos kokybę bus nepakankamai gera, ir

- c) atitinkama ADM priklauso veislei, dėl kurios pateikta registracijos nacionaliniame veislių registre paraiška pagal 55 straipsnį.

Toks leidimas gali būti suteiktas ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui dėl sėklų ir ne ilgesniam kaip 5 metų laikotarpiui dėl ADM, kuri nėra sėklos, ir dėl nedidelių kiekvienos rūšies kiekių, kaip nurodo kompetentinga institucija.

2. Nukrypstant nuo 5, 7, 10–12, 15, 20, 23 ir 24 straipsnių, kompetentinga institucija gali leisti profesionaliesiems veiklos vykdytojams ne ilgiau kaip 3 metus (kai tai sėklos) ir penkerius metus (kai tai ADM, kuri nėra sėklos) gaminti ir parduoti nedidelius kiekvienos rūšies ADM, priklausančios 44 straipsnyje nurodytame nacionaliniame veislių registre dar neįregistruotai veislei, kiekius, kuriuos nustato kompetentinga institucija, jei laikomasi visų šių reikalavimų:
- a) ADM, dėl kurios suteiktas leidimas, naudoja tik profesionalieji veiklos vykdytojai, atlikdami tyrimus ar bandymus, siekdami surinkti informaciją apie atitinkamos veislės auginimą arba naudojimą ūkiuose;
 - b) parduodama tik tiems profesionaliesiems veiklos vykdytojams, kurie parengia bandymų ar tyrimų rezultatų ataskaitą, susijusią su informacija apie tos veislės auginimą ar naudojimą, ir vėliau prekyba nevyksta;
 - c) nėra rizikos, kad dėl tokio leidimo nebus galima pakankamai tiksliai nustatyti parduodamos ADM tapatumą arba jos kokybę bus nepakankamai gera, ir
 - d) ADM, dėl kurios suteiktas leidimas, atitinka standartinės ADM reikalavimus, taikomus atitinkamoms rūšims.
3. Siekdamas gauti 1 ir 2 dalyse nurodytą leidimą, profesionalusis veiklos vykdytojas kompetentingoms institucijoms pateikia prašymą, kuriame nurodo informaciją apie:
- a) superelitinių sėklų ir medžiagos, elitinių sėklų ir medžiagos, sertifikuotų sėklų ir medžiagos, turimų prieš registruojant veislę, atsargų gamybą ir numatomus standartinių sėklų ir medžiagos bandymus bei tyrimus;
 - b) registracijos paraiškoje nurodytą selekcinę veislę;
 - c) jei taikoma, veislės palaikymo tvarką;
 - d) instituciją, kuri nagrinėja paraišką registruoti veislę, ir tos paraiškos nuorodos numerį;
 - e) vietą, kurioje bus vykdoma gamyba, ir
 - f) medžiagos, kurią ketinama tiekti rinkai, kiekius.
4. Valstybės narės, kurių kompetentingos institucijos suteikė 1 ir 2 dalyse nurodytą leidimą, kasmet apie tai informuoja kitas valstybes nares ir Komisiją.
5. Kartu su 1 ir 2 dalyse nurodyta ADM turi būti pateikiama profesionaliojo veiklos vykdytojo išduota etiketė su nuoroda „Dar neįtraukta į sąrašą veislė“.

33 straipsnis

Leidimas, suteikiamas esant laikiniams tiekimo sunkumams

1. Siekdama pašalinti laikinus bendro ADM tiekimo sunkumus, kurių gali kilti Sąjungoje dėl nepalankių klimato sąlygų ar kitų nenumatytų aplinkybių, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo gali leisti valstybėms narėms ne ilgesnį kaip

vienų metų laikotarpį prekiauti superelitine, elitine arba sertifikuota medžiaga ar sėkla, kuri atitinka vieną iš šių sąlygų:

- a) priklauso veislei, neįtrauktai į nacionalinį veislių registrą, arba
- b) atitinka mažiau griežtus reikalavimus nei nustatyti 7 straipsnio 1 dalyje.

a punktas taikomas nukrypstant nuo 5 straipsnio, o b punktas – nukrypstant nuo 7 straipsnio 1 dalies.

Tuo įgyvendinimo aktu gali būti nustatyti leidžiami didžiausi kiekvienai genčiai ar rūšiai numatyti prekybos kiekiai.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

- 2. Kartu su 1 dalyje nurodyta ADM turi būti pateikiama etiketė, kurioje, jei taikoma, nurodoma, kad atitinkama ADM priklauso neregistruotai veislei arba atitinka mažiau griežtus kokybės reikalavimus nei nurodyti 7 straipsnio 1 dalyje.
- 3. Jei Komisija padaro išvadą, kad leidimas nebėra būtinas ar proporcingas siekiant pašalinti laikinus bendro atitinkamos ADM tiekimo sunkumus, ji gali priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatoma, kad atitinkamas leidimas turi būti panaikintas arba iš dalies pakeistas. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
- 4. Valstybės narės be 1 dalyje nurodyto Komisijos leidimo gali leisti ne ilgiau kaip vienus metus gaminti nedidelį kiekį kiekvienos genties ar rūšies, kurių reikia dėl atitinkamų tiekimo sunkumų, sėklų, kurių daigumas sumažintas iki 15 procentinių punktų, palyginti su kiekiu, nustatytu pagal 7 straipsnio 3 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, ir juo prekiauti.

34 straipsnis

Laikinas leidimas skubos atvejais prekiauti sėklomis, kurios nėra sertifikuotos kaip atitinkančios taikomus kokybės reikalavimus

- 1. Kompetentingos institucijos gali leisti ne ilgiau kaip 1 mėnesį prekiauti sėklomis kaip superelitinėmis, elitinėmis arba sertifikuotomis sėklomis, kurios dar nėra sertifikuotos kaip atitinkančios 7 straipsnyje nurodytus reikalavimus dėl daigumo, didžiausio kitų rūšių sėklų kiekio arba švarumo, jei tą sėklą reikia skubiai tiekti rinkai, kad būtų patenkinti neatidėliotini tiekimo poreikiai.
- 2. 1 dalyje nurodytas leidimas suteikiamas remiantis profesionaliojo veiklos vykdytojo išduota sėklos analizės ataskaita, patvirtinančia, kad sėkla atitinka daigumo, kitų rūšių sėklų kiekio ar švarumo reikalavimus, nustatytus pagal 7 straipsnio 1 dalį.

Profesionalusis veiklos vykdytojas kompetentingai institucijai pateikia pirmojo sėklų gavėjo vardą, pavardę (pavadinimą) ir adresą. Profesionalusis veiklos vykdytojas saugo informaciją apie preliminarą analizės ataskaitą, kad galėtų ją pateikti kompetentingai institucijai.
- 3. 1 dalyje nurodytos sėklos ženklinamos etikete, kurioje nurodoma „Laikinas prekybos leidimas“.

35 straipsnis

ADM, kuri dar nesertifikuota

1. Sąjungoje pagaminta ADM, kuri dar nebuvo sertifikuota kaip superelitinė, elitinė arba sertifikuota sėkla pagal 7 straipsnį, gali būti prekiaujama nurodant bet kurią iš tų kategorijų, jei laikomasi visų šių reikalavimų:
 - a) prieš derliaus surinkimą kompetentinga institucija arba profesionalusis veiklos vykdytojas kompetentingai institucijai oficialiai prižiūrint atliko aprobavimą ir patvirtino, kad medžiaga atitinka 7 straipsnio 1 dalyje nurodytus gamybos ir kokybės reikalavimus;
 - b) vyksta jos sertifikavimo procesas, kurį vykdo kompetentinga institucija arba profesionalusis veiklos vykdytojas kompetentingai institucijai oficialiai prižiūrint, ir
 - c) laikomasi 2–5 dalyse išdėstytų reikalavimų.
2. 1 dalyje nurodytą ADM gali parduoti tik tą ADM pagaminęs profesionalusis veiklos vykdytojas profesionaliajam veiklos vykdytojui, kuris turi ją sertifikuoti. Tokia ADM negali būti toliau perduodama jokiai kitam asmeniui iki ji bus galutinai sertifikuota.
3. Kartu su 1 dalyje nurodyta ADM pateikiama profesionaliojo veiklos vykdytojo išduota etiketė su nuoroda „Dar galutinai nesertifikuotos sėklos / medžiaga“.
4. Jei kompetentinga institucija, atsakinga už ADM derliaus surinkimą (toliau – gamybos kompetentinga institucija), ir kompetentinga institucija, atsakinga už ADM sertifikavimą pagal 7 straipsnį (toliau – sertifikavimo kompetentinga institucija), yra skirtingos institucijos, jos keičiasi atitinkama informacija apie tos ADM gamybą ir prekybą.
5. ADM, kurios derlius buvo surinktas trečiojoje šalyje, bet kuri dar nebuvo sertifikuota kaip superelitinė, elitinė arba sertifikuota medžiaga pagal 7 straipsnį, gali būti prekiaujama Sąjungoje nurodant bet kurią iš tų kategorijų, jei laikomasi visų šių reikalavimų:
 - a) pagal 39 straipsnį yra priimtas sprendimas dėl lygiavertiškumo tos trečiosios šalies atžvilgiu;
 - b) tenkinami 1 dalies a ir b punktuose bei 2 ir 3 dalyse nustatyti reikalavimai, o atitinkamos trečiosios šalies profesionaliuosius veiklos vykdytojus oficialiai prižiūrėjo jų kompetentingos institucijos;
 - c) valstybės narės ir atitinkamos trečiosios šalies kompetentingos institucijos keičiasi svarbia informacija apie tos medžiagos prekybą ir
 - d) gavusios prašymą atitinkamos trečiosios šalies kompetentingos institucijos pateikia visą svarbią su gamyba susijusią informaciją sertifikavimo valstybei narei.

Taikant šią dalį, 1–5 dalyse pateiktos nuorodos į gamybos kompetentingą instituciją suprantamos kaip nuorodos į atitinkamos trečiosios šalies kompetentingą instituciją, o jose pateiktos nuorodos į reikalavimus, nustatytus pagal 7 straipsnio 1 dalį, suprantamos kaip nuorodos į lygiaverčius trečiosios šalies reikalavimus, pripažintus pagal 39 straipsnio 2 dalį.

36 straipsnis

Griežtesnė gamyba ir reikalavimai

1. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais leidžiama valstybėms narėms visoje atitinkamos valstybės narės teritorijoje arba jos dalyje nustatyti griežtesnius nei nurodytieji 7 ir 8 straipsniuose reikalavimus, susijusius su ADM gamyba ir prekyba, su sąlyga, kad tie griežtesni reikalavimai atitinka konkrečias tos valstybės narės gamybos sąlygas ir agroklimatinius poreikius, susijusius su atitinkama ADM.
Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. Siekdamos gauti 1 dalyje nurodytą leidimą, valstybės narės pateikia Komisijai prašymą, kuriame išdėsto:
 - a) siūlomų reikalavimų nuostatų projektą ir
 - b) tokių reikalavimų būtinumo ir proporcingumo pagrindimą.
3. 1 dalyje nurodytas leidimas suteikiamas, tik jeigu įvykdytos šios sąlygos:
 - a) įgyvendinant 2 dalies a punkte nurodytame nuostatų projekte numatytas nuostatas užtikrinamas geresnis atitinkamos ADM tapatumo nustatymas ir kokybė ir tai pateisinama atsižvelgiant į konkrečias atitinkamos valstybės narės žemės ūkio ar klimato sąlygas, ir
 - b) nuostatų projekte numatytos nuostatos yra būtinos ir proporcingos 2 dalies a punkte nurodytos priemonės tikslui.
4. Kai taikytina, kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip... [vieni metai po šio reglamento taikymo pradžios dienos] peržiūri priemones, kurias ji priėmė pagal Direktyvos 66/401/EEB 5 straipsnį, Direktyvos 66/402/EEB 5 straipsnį, Direktyvos 2002/54/EB 7 straipsnį, Direktyvos 2002/55/EB 24 straipsnį, Direktyvos 2002/56/EB 5 straipsnį ir Direktyvos 2002/57/EB 7 straipsnį, ir tas priemones panaikina arba iš dalies pakeičia, kad jos atitiktų 7 ir 8 straipsniuose nustatytus ir pagal juos priimtus gamybos ir prekybos reikalavimus.
Apie tokius veiksmus atitinkama valstybė narė praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.
Jei manoma, kad pirmoje pastraipoje nurodytos priemonės nėra būtinos ir (arba) neproporcingos jų tikslui, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma, kad tos priemonės turi būti panaikintos arba iš dalies pakeistos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

37 straipsnis

Neatidėliotinos priemonės

1. Kai ADM gamyba arba prekyba gali kelti didelę riziką žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatai, aplinkai arba kitų rūšių auginimui ir tokios rizikos atitinkamos valstybės narės taikomomis priemonėmis sėkmingai išvengti neįmanoma, Komisija nedelsdama priima įgyvendinimo aktus, kuriais priimamos tinkamos laikinos neatidėliotinos priemonės. Tokios priemonės taikomos nustatytą laiką. Tai gali būti nuostatos, kuriomis ribojama arba draudžiama prekiauti atitinkama ADM arba nustatomos atitinkamos jos gamybos ar prekybos sąlygos, atsižvelgiant į padėties sunkumą.

Tokios priemonės priimamos Komisijos iniciatyva arba valstybės narės prašymu. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubiai pašalinti didelę riziką žmonių sveikatai, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi 76 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros.

2. Jei valstybė narė oficialiai praneša Komisijai, kad būtina imtis neatidėliotinių priemonių, ir jei Komisija nesiėmė veiksmų pagal 1 dalį, ta valstybė narė gali imtis tinkamų laikinų neatidėliotinių priemonių. Tai gali būti nuostatos, kuriomis ribojama arba draudžiama gaminti ADM arba ją prekiauti, arba nustatomos tinkamos ADM gamybos ar prekybos sąlygos tos valstybės narės teritorijoje, atsižvelgiant į padėties sunkumą. Atitinkama valstybė narė nedelsdama praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai apie priemones, kurių ji ėmėsi, ir nurodo savo sprendimo priežastis.
3. Jei Komisija mano, kad 2 dalyje nurodytos nacionalinės laikinos neatidėliotinos priemonės yra nepagrįstos atsižvelgiant į atitinkamą riziką, kaip nurodyta 1 dalyje, ji gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma, kad tos priemonės turi būti panaikintos arba iš dalies pakeistos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Nacionalines laikinas neatidėliotinas priemones atitinkama valstybė narė gali taikyti iki šioje dalyje nurodytų įgyvendinimo aktų taikymo pradžios dienos.

38 straipsnis

Laikini eksperimentai ieškant geresnių alternatyvų šio reglamento nuostatomis

1. Nukrypstant nuo 2, 5, 6, 7, 8 ir 20 straipsnių, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus dėl laikinų eksperimentų organizavimo, kad būtų ieškoma geresnių alternatyvų šio reglamento nuostatomis dėl genčių ir rūšių, kurioms jis taikomas, dėl reikalavimų, kad medžiaga turi priklausyti registruotai veislei, dėl superelitinės, elitinės, sertifikuotos ir standartinės medžiagos arba sėklos gamybos ir prekybos reikalavimų ir reikalavimo, kad tai būtų superelitinė, elitinė ir sertifikuota medžiaga arba sėkla.

Tie eksperimentai gali būti atliekami kaip techniniai arba moksliniai tyrimai, per kuriuos nagrinėjamas naujų reikalavimų pagrindumas ir tinkamumas, palyginti su šio reglamento 2, 5, 6, 7, 8 ir 20 straipsniuose nustatytais reikalavimais.
2. 1 dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros ir juose nurodomas vienas ar daugiau iš šių dalykų:
 - a) atitinkama gentis arba rūšis;
 - b) su kiekviena gentimi arba rūšimi susijusių eksperimentų sąlygos;
 - c) eksperimento trukmė;
 - d) dalyvaujančių valstybių narių stebėsenos ir ataskaitų teikimo prievolės.
Tie aktai pritaikomi prie atitinkamos ADM gamybos metodų raidos ir turi būti pagrįsti visais valstybių narių atliktais lyginamaisiais tyrimais.
3. Komisija peržiūri tų eksperimentų rezultatus ir pateikia jų apibendrinimo ataskaitą, prireikus nurodydama, ar reikia iš dalies pakeisti 2, 5, 6, 7, 8 arba 20 straipsnius.

8 SKIRSNIS

IMPORTAS IŠ TREČIŲJŲ ŠALIŲ

39 straipsnis

Importas remiantis Sąjungos lygiavertiškumu

1. ADM iš trečiųjų šalių gali būti importuojama tik jei pagal 2 dalį nustatoma, kad ji atitinka reikalavimus, lygiaverčius taikomiesiems ADM, kuri pagaminta ir kuria prekiaujama Sąjungoje.

Tačiau neleidžiama importuoti mišinių aplinkai išsaugoti, kurie nurodyti 22 straipsnyje, ir ADM, kuriai taikomos 26–30 straipsniuose nustatytos nukrypti leidžiančios nuostatos, taip pat nepripažįstamas jų lygiavertiškumas.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais pripažįstama, kad trečiojoje šalyje ar tam tikrose jos dalyse pagaminta konkrečių genčių, rūšių ar kategorijų ADM atitinka reikalavimus, lygiaverčius taikomiesiems ADM, kuri pagaminta ir kuria prekiaujama Sąjungoje, remdamasi visais šiais aspektais:

- a) nuodugniai išnagrinėta atitinkamos trečiosios šalies pateikta informacija ir duomenimis
- b) atitinkamoje trečiojoje šalyje Komisijos atlikto audito rezultatais, iš kurių matyti, kad atitinkama ADM atitinka reikalavimus, lygiaverčius taikomiesiems ADM, kuri pagaminta ir kuria prekiaujama Sąjungoje (jei Komisija mano, kad tas auditas yra būtinas), ir
- c) tuo, kad ta trečioji šalis yra EBPO tarptautinei prekybai skirtos sėklos veislių sertifikavimo arba sėklos kontrolės schemos dalyvė ir įgyvendina Tarptautinės sėklų tyrimų asociacijos (ISTA) metodus, arba, prireikus, laikosi Oficialiai patvirtintų sėklų tyrėjų asociacijos (AOSA) taisyklių.

Tuo tikslu Komisija išnagrinėja:

- a) atitinkamas rūšis reglamentuojančius trečiosios šalies teisės aktus;
- b) trečiosios šalies kompetentingų institucijų ir jos kontrolės tarnybų struktūrą, joms suteiktus įgaliojimus, garantijas, kurios gali būti suteikiamos dėl trečiosios šalies teisės aktų, taikomų atitinkamam sektoriui, taikymo ir vykdymo užtikrinimo, ir oficialaus sertifikavimo procedūrų patikimumą;
- c) trečiosios šalies kompetentingų institucijų vykdomą tinkamą oficialią kontrolę, susijusią su atitinkamos rūšies ADM tapatumo nustatymu ir kokybe;
- d) trečiosios šalies pateikiamas garantijas, kad:
 - i) sąlygos, taikomos gamybos vietos dalims, iš kurių ADM eksportuojama į Sąjungą, atitinka reikalavimus, kurie yra lygiaverčiai nurodytiesiems šiame straipsnyje, ir
 - ii) trečiosios šalies kompetentingos institucijos tose gamybos vietos dalyse reguliariai ir veiksmingai vykdo kontrolę.

Komisija taip pat gali atlikti auditą, kad patikrintų, ar laikomasi antros pastraipos b–d punktų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Įgyvendinimo akte, nurodytame 2 dalyje, atitinkamai gali būti nustatytas vienas ar daugiau iš šių elementų:
- a) sąlygos, susijusios su trečiosiose šalyse atliekamais patikrinimais gamybos vietos dalyje;
 - b) jei tai sėklos, sąlygos, susijusios su trečiosios šalies išduodamu Tarptautinės sėklų tyrimų asociacijos sertifikatu;
 - c) reikalavimai, taikomi dar galutinai nesertifikuotai sėklai;
 - d) sąlygos, susijusios su ADM pakavimu, sandarinimu ir ženklinimu;
 - e) ne tik trečiosios šalies teisės aktuose nustatytos sąlygos, bet ir sąlygos, susijusios su ADM gamyba, tapatumu ir prekyba, jei to reikia siekiant atsižvelgti į konkrečius aspektus, susijusius su tos ADM tapatumu ir kokybe;
 - f) reikalavimus, kurių turi laikytis tą ADM gaminantys ir ja prekiaujantys profesionalieji veiklos vykdytojai.
4. Jeigu nacionaliniame veislių registre arba Sąjungos veislių registre įregistruotos veislės turėtų būti palaikomos atitinkamoje trečiojoje šalyje, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais pripažįstama, kad trečiojoje šalyje atlikta veislės palaikymo kontrolė suteikia tokias pačias garantijas, kokios numatytos 72 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse.
- Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

40 straipsnis

Iš trečiųjų šalių importuojamos ADM ženklavimas ir apie ją teiktina informacija

1. 39 straipsnyje nurodytos superelitinės, elitinės ir sertifikuotos sėklos iš trečiųjų šalių gali būti importuojamos tik su EBPO etikete.
- 39 straipsnyje nurodyta superelitinė, elitinė ir sertifikuota medžiaga iš trečiųjų šalių gali būti importuojamos tik su atitinkamos trečiosios šalies kompetentingos institucijos išduota oficialia etikete.
- Tose etiketėse pateikiama visa toliau nurodyta informacija:
- a) nuoroda „Atitinka ES taisykles ir standartus“;
 - b) atitinkamos ADM rūšis, veislė, kategorija ir siuntos numeris;
 - c) uždarymo data, jei prekiaujama kontaineriuose arba pakuotėse;
 - d) gamybos trečioji šalis ir atitinkama kompetentinga institucija;
 - e) kai taikoma, paskutinė trečioji šalis, iš kurios ADM importuojama, ir paskutinė trečioji šalis, kurioje ADM buvo pagaminta;
 - f) jei tai sėklos, deklaruojamas importuojamų sėklų grynas arba bendrasis svoris arba deklaruojamas importuojamų sėklų siuntų skaičius;
 - g) asmens, importuojančio ADM, vardas ir pavardė.
2. 39 straipsnyje nurodytą standartinę sėklą ir medžiagą iš trečiųjų šalių galima importuoti tik jei prie jų pridėta veiklos vykdytojo etiketė, kurioje pateikiama visa ši informacija:

- a) nuoroda „Atitinka ES taisykles ir standartus“;
 - b) atitinkamos ADM rūšis, veislė, kategorija ir siuntos numeris;
 - c) uždarymo data, jei prekiaujama konteineriuose arba pakuotėse;
 - d) gamybos trečioji šalis;
 - e) kai taikoma, paskutinė trečioji šalis, iš kurios ADM importuojama, ir paskutinė trečioji šalis, kurioje ADM buvo pagaminta;
 - f) jei tai sėklos, deklaruojamas importuojamų sėklų grynasis arba bendrasis svoris arba deklaruojamas importuojamų sėklų siuntų skaičius;
 - g) asmens, importuojančio ADM, vardas ir pavardė.
3. ADM galima importuoti į Sąjungą tik po to, kai importuotojas importo valstybės narės kompetentingai institucijai elektroniniu būdu pateikia 1 arba 2 dalyje nurodytą informaciją.
4. Valstybės narės nedelsdamos pateikia Reglamento (ES) 2017/625 131 straipsnyje nurodytai oficialios kontrolės informacijos valdymo sistemoje (IMSOC) informaciją apie visus nustatytus importuotos ADM neatitikimo 1 ir 2 dalių reikalavimams atvejus.

III SKYRIUS

REIKALAVIMAI PROFESIONALIESIEMS VEIKLOS VYKDYTOJAMS

41 straipsnis

ADM gaminančių profesionalių veiklos vykdytojų prievolės

ADM gaminantys profesionalieji veiklos vykdytojai:

- a) turi būti įsisteigę Sąjungoje;
- b) turi būti registruoti Reglamento (ES) 2016/2031 65 straipsnyje nurodytame registre pagal to reglamento 66 straipsnį;
- c) asmeniškai palaiko ryšius su kompetentingomis institucijomis, kad palengvintų oficialią kontrolę, arba paskiria tam kitą atsakingą asmenį;
- d) nustato ir stebi gamybos proceso arba prekybos kritinius taškus, galinčius turėti įtakos ADM tapatumui ir kokybei;
- e) saugo b punkte nurodytų kritinių taškų stebėsenos įrašus, kuriuos pateikia kompetentingai institucijai patikrinti, jei ji to paprašo;
- f) užtikrina, kad būtų galima atskirai identifikuoti ADM siuntas;
- g) nuolat atnaujina informaciją apie patalpų ir kitų vietų, naudojamų ADM gaminti, adresus;
- h) užtikrina, kad kompetentingos institucijos turėtų galimybę patekti į gamybos patalpas ir kitas ADM gamybos vietas, įskaitant trečiųjų susitariančiųjų šalių patalpas ir laukus, ir galėtų susipažinti su stebėsenos įrašais ir visais susijusiais dokumentais;
- i) kai tinkama, imasi priemonių, kad palaikytų ADM tapatumą pagal taikomus šio reglamento reikalavimus;

- j) kompetentingų institucijų prašymu pateikia joms susipažinti visas sutartis su trečiosiomis susitariančiosiomis šalimis.

42 straipsnis

Atsekamumas

1. Profesionalieji veiklos vykdytojai užtikrina, kad ADM būtų galima atsekti visais gamybos ir prekybos etapais.
2. Taikant 1 dalį, profesionalieji veiklos vykdytojai saugo informaciją, pagal kurią jie gali nustatyti:
 - a) kurie profesionalieji veiklos vykdytojai jiems tiekė atitinkamas sėklas ir medžiagą;
 - b) kuriems asmenis jie tiekė ADM, ir atitinkamą ADM, išskyrus atvejus, kai jie ją tiekė galutiniams naudotojams.Paprašyti jie sudaro galimybes kompetentingoms institucijoms susipažinti su šia informacija.
3. Profesionalieji veiklos vykdytojai saugo įrašus apie ADM ir 2 dalyje nurodytus profesionaliuosius veiklos vykdytojus bei asmenis trejus metus po to, kai ta medžiaga buvo jiems arba jų tiekama.

43 straipsnis

Metinis pranešimas apie numatomą superelitinės, elitinės ir sertifikuotos sėklos bei medžiagos gamybą ir sertifikavimą

Kiekvienais metais profesionalieji veiklos vykdytojai kompetentingoms institucijoms praneša apie:

- a) savo ketinimus gaminti superelitinę, elitinę ir sertifikuotą medžiagą arba superelitinę, elitinę ir sertifikuotą sėklą, likus ne mažiau kaip mėnesiui iki tos gamybos pradžios, ir
- b) superelitinės, elitinės ir sertifikuotos medžiagos gamybą, kuri pradėta ankstesniais ir tęsiasi atitinkamais metais.

Tame pranešime nurodomos atitinkamos augalų rūšys, veislės ir kategorijos bei tiksli gamybos vieta.

IV SKYRIUS VEISLIŲ REGISTRAVIMAS

1 SKIRSNIS

VEISLIŲ REGISTRAI

44 straipsnis

Nacionalinių veislių registrų sukūrimas

1. Kiekviena valstybė narė sukuria, elektroniniu formatu skelbia ir nuolat atnaujina vieną nacionalinį veislių registrą (toliau – nacionalinis veislių registras), kuriame registruojamos:

- a) visos veislės, registruojamos 55–68 straipsniuose nustatyta tvarka;
 - b) saugotinos veislės, nurodytos 26 straipsnyje ir registruojamos pagal 53 straipsnį.
- 2. ADM, priklausanti bent viename nacionaliniame veislių registre įregistruotai veislei, gali būti gaminama ir ja prekiaujama Sąjungoje pagal šį reglamentą.
 - 3. Sukūrusios savo nacionalinius veislių registrus ir juos atnaujinusios, valstybės narės nedelsdamos apie tai praneša Komisijai, kad jie būtų įtraukti į 45 straipsnyje nurodytą Sąjungos veislių registrą.
 - 4. Šis straipsnis ir 45–74 straipsniai negali būti taikomi veislėms, kurios išvedamos tik kaip hibridinių veislių sudedamosios dalys.

45 straipsnis

Sąjungos veislių registro sukūrimas

- 1. Komisija sukuria, elektroniniu formatu skelbia ir nuolat atnaujinama vieną veislių registrą (toliau – Sąjungos veislių registras).
- 2. Į Sąjungos veislių registrą įtraukiamos nacionaliniuose veislių registruose ir apie kurias pranešta pagal 44 straipsnį.

Sąjungos veislių registras gali būti prieinamas per elektroninį portalą, kuriame pateikiami kiti augalų veislių teisinės apsaugos, miško dauginamosios medžiagos ar kitų augalų registrai.

46 straipsnis

Nacionalinių ir Sąjungos veislių registrų turinys

- 1. Nacionaliniuose veislių registruose ir Sąjungos veislių registre pateikiami visi VII priede nustatyti elementai, susiję su 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytomis veislėmis.

Tuose registruose pateikiama bent trumpa 44 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų saugotinų veislių oficialiai pripažinto aprašo santrauka, pradinis jų kilmės regionas, jų pavadinimas ir jas palaikantis asmuo.
- 2. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo iš dalies keičiamas VII priedas, atsižvelgiant į technikos ir mokslo raidą ir remiantis įgyta patirtimi, iš kurios matyti, kad kompetentingoms institucijoms arba profesionaliesiems veiklos vykdytojams reikia gauti tikslesnės informacijos apie registruotas veisles.

2 SKIRSNIS

VEISLIŲ REGISTRAVIMO REIKALAVIMAI

47 straipsnis

Registravimo nacionaliniuose veislių registruose reikalavimai

- 1. Veislės registruojamos nacionaliniame veislių registre pagal 55–68 straipsnius tik jei:
 - a) jos atitinka šiuos reikalavimus:

- i) turi oficialųjį aprašą, kuriuo įrodoma atitiktis 48, 49 ir 50 straipsniuose nustatytiems išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo reikalavimams, ir atitinka 52 straipsnyje nustatytus reikalavimus dėl pakankamo ūkinio vertingumo tvarumo aspektu, arba
- ii) turi oficialiai pripažintą aprašą pagal 53 straipsnį, jei jos yra saugotinos veislės;
- b) jų pavadinimas laikomas tinkamu pagal 54 straipsnį;
- c) jeigu veislių sudėtyje yra arba jos sudarytos iš genetiškai modifikuotų organizmų, tą organizmą leidžiama auginti atitinkamoje valstybėje narėje pagal Direktyvos 2001/18/EB 19 straipsnį arba Reglamento (EB) 1829/2003 7 ir 19 straipsnius arba, kai taikoma, atitinkamoje valstybėje narėje pagal Direktyvos 2001/18/EB 26b straipsnį;
- d) jeigu veislių sudėtyje yra arba jos sudarytos iš 1 kategorijos NGM gauto augalo, apibrėžto Reglamento (ES).../... (Leidinių biurui: įrašyti nuorodą – NGM reglamentas...) 3 straipsnio 7 dalyje, tam augalui yra gautas 1 kategorijos NGM gauto augalo statuso pripažinimas pagal to reglamento 6 arba 7 straipsnį arba jis yra tokių augalų palikuonis;
- e) jeigu veislių sudėtyje yra arba jos sudarytos iš 2 kategorijos NGM gauto augalo, apibrėžto Reglamento (ES).../... (Leidinių biurui: įrašyti nuorodą – NGM reglamentas...) 3 straipsnio 8 dalyje, tą augalą leidžiama naudoti pagal to reglamento III skyrių;
- f) jei veislės yra atsparios herbicidams, joms taikomos pagal 3 dalį nustatytos auginimo sąlygos, kai jos naudojamos ADM gamybai ar bet kokiam kitam tikslui, arba, jei jos nebuvo nustatytos, – sąlygos, kurias nustatė už registraciją atsakingos kompetentingos institucijos, siekiant išvengti, kad dėl jų naudojimo neišsivystytų piktžolių atsparumas herbicidams;
- g) jei veislėms būdingos ypatingos savybės, išskyrus nurodytas f punkte, dėl kurių galėtų būti padarytas nepageidaujamas agronominis poveikis, joms taikomos pagal 3 dalį nustatytos auginimo sąlygos, kai jos naudojamos ADM gamybai ar bet kokiam kitam tikslui, arba, jei jos nebuvo nustatytos, – sąlygos, kurias nustatė už registraciją atsakingos kompetentingos institucijos, siekiant išvengti tokio ypatingo nepageidaujamo agronominio poveikio, pavyzdžiui, kenkėjų atsparumo atitinkamoms veislėms išsivystymo arba nepageidaujamo poveikio apdulkintojams.

Negali būti registruojama veislė, turinti ir oficialųjį aprašą, ir oficialiai pripažintą aprašą.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi konkretūs reikalavimai dėl:

- a) išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo pagal veislių gentis ar rūšis, kaip nurodyta 1 dalies a punkte, remiantis taikytiniais Tarptautinės naujų augalų veislių apsaugos sąjungos (UPOV) protokolais, Bendrijos augalų veislių tarnybos (CPVO) nustatytais protokolais ar kitais atitinkamais techniniais ir moksliniais įrodymais, ir
- b) konkretūs reikalavimai dėl ekologinei gamybai tinkamų ekologiškų veislių, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2018/848 3 straipsnyje, išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo pagal gentis ar rūšis, kaip nurodyta a punkte, remiantis

taikytiniais UPOV arba CPVO nustatytais protokolais, visų pirma patikslinant vienodumo reikalavimus.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Prireikus jais atitinkami reikalavimai priderinami atsižvelgiant į tarptautinių standartų pokyčius ir naujas mokslo bei technikos žinias.

Kol bus nustatyti 2 dalies b punkte nurodyti reikalavimai, ekologinei gamybai tinkamų veislių, išskyrus 68 straipsnio 1 dalyje nurodytas veisles, vienodumas vertinamas remiantis netipiškais augalais. Savidulkėms rūšims taikomas 10 proc. standartinis generalinės aibės nuokrypis ir bent 90 proc. priėmimo tikimybė. Kryžmadulkėms rūšims taikomas 20 proc. standartinis generalinės aibės nuokrypis ir bent 80 proc. priėmimo tikimybė.

3. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas būtiniausiomis auginimo sąlygomis, kurias kompetentingos institucijos turi nustatyti pagal 1 dalies f ir g punktus, dėl:

- i) priemonių lauke, įskaitant sėjomainą;
- ii) stebėsenos priemonių;
- iii) pranešimo Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie i punkte nurodytas sąlygas būdo;
- iv) profesionalių veiklos vykdytojų i papunktyje nurodytų sąlygų taikymo ataskaitų teikimo kompetentingoms institucijoms taisyklių;
- v) i papunktyje nurodytų sąlygų įtraukimo į nacionalinius veislių registrus.

Tos sąlygos grindžiamos naujausiomis mokslo ir technikos žiniomis.

4. Kad veislę būtų galima įregistruoti nacionaliniame veislių registre, kompetentinga institucija be jokio papildomo nagrinėjimo priima kitos valstybės narės kompetentingos institucijos parengtą oficialųjį aprašą arba oficialų ūkinio vertingumo tvarumo aspektu reikalavimų, kaip nurodyta 1 dalies a punkto i papunktyje, tyrimą.

48 straipsnis

Išskirtinumas

- 1. 47 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto oficialiojo aprašo reikmėms veislė yra laikoma išskirtine, jei ji tam tikromis savybėmis, kurias lemia genotipas ar genotipų derinys, aiškiai skiriasi nuo bet kurios kitos veislės, kuri yra visuotinai žinoma pagal 58 straipsnį nustatytą paraiškos pateikimo dieną.
- 2. Kitos veislės buvimas, kaip nurodyta 1 dalyje, laikomas visuotinai žinomu, jei įvykdyta viena ar daugiau iš šių sąlygų:
 - a) veislė yra įtraukta į nacionalinį veislių registrą;
 - b) Sąjungoje pateikta veislės registravimo paraiška arba paraiška tai veislei suteikti augalo veislės teisinę apsaugą, arba

- c) Sąjungoje parengtas oficialusis šios veislės aprašas ir ji visuotinai žinoma visame pasaulyje, arba pagal 59 straipsnį atlikta techninė ekspertizė.
3. Kai taikomas 2 dalies c punktas, už technines ekspertizes atsakingas (-i) asmuo (-enys) kompetentingoms institucijoms pateikia jų ištirtos veislės oficialųjį aprašą.

49 straipsnis

Vienodumas

Oficialiojo aprašo reikmėms veislė yra laikoma vienoda, jeigu, nepaisant galimų nukrypimų, susijusių su tam tikrais jos dauginimo ir tipo ypatumais, ji yra pakankamai vienoda pagal požymius, naudojamus tiriant išskirtinumą, ir kitus požymius, naudojamus oficialiajam veislės aprašui.

50 straipsnis

Stabilumas

Oficialiojo aprašo reikmėms veislė yra laikoma stabilia, jei veislės požymiai, naudojami tiriant išskirtinumą, taip pat bet kurie kiti požymiai, naudojami veislei aprašyti, lieka nepakitę po daugkartinio dauginimo, o dauginimo ciklo atveju – kiekvieno tokio dauginimo ciklo pabaigoje.

51 straipsnis

Suteikta augalo veislės teisinė apsauga

Jeigu pagal Reglamento (EB) Nr. 2100/1994 62 straipsnį arba valstybės narės teisės aktus veislei suteikta augalo veislės teisinė apsauga, 47 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto oficialiojo aprašo reikmėms ta veislė laikoma išskirtine, vienoda ir stabilia ir kad jos pavadinimas tinkamas.

52 straipsnis

Ūkinis vertingumas tvarumo aspektu

1. Taikant 47 straipsnio 1 dalies c punktą, veislės ūkinis vertingumas tvarumo aspektu laikomas pakankamu, jei, palyginti su kitomis tos pačios rūšies veislėmis, įregistruotomis atitinkamos valstybės narės nacionaliniame veislių registre, jos savybės, vertinamos kaip visuma, akivaizdžiai pagerina tvarų kultūrinių ar kitų augalų ar iš jų gautų produktų auginimą, gamybą ir naudojimą.

Pirmoje pastraipoje nurodytos savybės, atitinkamai pagal rūšis, regionus, agroekologines sąlygas ir naudojimo paskirtis, yra šios:

- a) derlingumas, įskaitant derlingumo stabilumą ir derlių, gaunamą mažų sąnaudų ūkininkavimo sąlygomis;
- b) tolerancija ar atsparumas biotiniams stresoriams, įskaitant augalų ligas, kurias sukelia nematodai, grybai, bakterijos, virusai, vabzdžiai ir kiti kenkėjai;
- c) tolerancija ar atsparumas abiotiniams stresoriams, įskaitant prisitaikymą prie klimato kaitos sąlygų;
- d) efektyvesnis gamtos išteklių, kaip antai vandens ir maistinių medžiagų, naudojimas;

- e) mažesnis poreikis naudoti išorės medžiagas, kaip antai augalų apsaugos produktus ir trąšas.
 - f) saugojimo, perdirbimo ir platinimo tvarumą didinančios savybės;
 - g) kokybės ar maistinės savybės.
2. Taikydamos 1 dalies nuostatas, valstybės narės gali bendradarbiauti su kitomis valstybėmis narėmis, kurių agroekologinės sąlygos panašios. Tos valstybės narės gali sukurti bendrą infrastruktūrą, kad būtų galima atlikti ūkinio vertingumo tvarumo aspektu patikrinimą.
3. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas:
- a) nustatant minimalius reikalavimus 1 dalyje nurodytam tyrimui atlikti;
 - b) nustatant 1 dalies a–g punktuose išvardytų savybių vertinimo metodus;
 - c) nustatant ūkinio vertingumo tvarumo aspektu tyrimo rezultatų vertinimo ir ataskaitų teikimo standartus.

Tais deleguotaisiais aktais a–c punktų reikalavimai, metodai ir standartai priderinami prie taikytinų technikos ar mokslo pokyčių ir prie bet kokios naujos Sąjungos politikos ar tvaraus žemės ūkio taisyklių.

Jei tos taisyklės dar nėra nustatytos, valstybės narės gali priimti tokias taisykles savo atitinkamoms teritorijoms. Jos apie tai praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.

Jei, remiantis turimais moksliniais ir techniniais įrodymais, tos taisyklės laikomos netinkamomis, kad būtų galima atlikti veislės ūkinio vertingumo tvarumo aspektu patikrinimą, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais priimamas sprendimas, kuriuo valstybės narės prašoma panaikinti arba iš dalies pakeisti tas taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Siekiant registruoti ekologiškai gamybai tinkamas ekologiškas veisles, apibrėžtas Reglamento (ES) 2018/848 3 straipsnio 19 punkte, ūkinio vertingumo tvarumo aspektu patikrinimas atliekamas ekologinėmis sąlygomis pagal tą reglamentą, visų pirma jo 5 straipsnio d, e, f ir g punktus, 12 straipsnį ir II priedo I dalį.

Jei kompetentingos institucijos negali atlikti tyrimo ekologinėmis sąlygomis arba ištirti tam tikrų savybių, įskaitant imlumą ligoms, tyrimas gali būti atliekamas mažų sąnaudų sąlygomis ir tik tada, kai tai besąlygiškai būtina siekiant užbaigti apdorojimą pesticidais ir kitomis išorinėmis medžiagomis.

53 straipsnis

Saugotinų veislių registravimas

1. Nukrypstant nuo 48, 49, 50, 52 straipsnių, 55 straipsnio 2 dalies, 56, 57 ir 59–65 straipsnių, saugotina veislė registruojama nacionaliniame veislių registre, jeigu ji atitinka šias sąlygas:
- a) ji turi oficialiai pripažintą aprašą, kuriame nurodomos savybės, pagal kurias ji laikoma saugotina veisle pagal 3 straipsnio 29 punkte pateiktą apibrėžtį;
 - b) nurodytas jos pirminis kilmės regionas;

- c) jos pavadinimas atitinka 54 straipsnį;
 - d) ji palaikoma Sąjungoje.
2. Saugotina veislė registruojama nacionaliniame veislių registre Sąjungoje įsisteigusiam profesionaliajam veiklos vykdytojui pateikus paraišką. Toje paraiškoje pateikiami visi 1 dalies a–d punktuose nurodyti elementai.
- Kompetentinga institucija, patikrinusi, ar veislė atitinka 1 dalies reikalavimus, pritaria arba nepitaria saugotinos veislės registravimui.
3. Veislė nacionaliniame veislių registre neregistruojama kaip saugotina veislė, jeigu:
- a) ji jau įtraukta į Sąjungos veislių registrą su oficialiuoju aprašu pagal 44 straipsnio 1 dalies a punktą arba per pastaruosius dvejus metus arba per dvejus metus nuo laikotarpio, suteikto pagal 71 straipsnio 2 dalį, pabaigos buvo išbraukta iš Sąjungos veislių registro kaip veislė, turinti oficialųjį aprašą, arba
 - b) ji saugoma pagal augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje nuostatas, nustatytas Reglamente (EB) Nr. 2100/94, arba pagal nacionalinės augalų veislių teisinės apsaugos nuostatas, arba buvo pateikta paraiška taikyti tokią teisinę apsaugą.
4. 1 dalies a punkte nurodytas oficialiai pripažintas aprašas grindžiamas neoficialių tyrimų rezultatais, praktinės auginimo, dauginimo ir naudojimo patirties žiniomis arba kita informacija, visų pirma gauta iš augalų genetinių išteklių institucijų arba šiuo tikslu valstybių narių pripažintų organizacijų.
- Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos savybės ir informacija, kuri, jei reikia, tame apraše turėtų būti pateikiama apie konkrečias rūšis. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
5. Už saugotinos veislės išlaikymą atsakingas asmuo saugo jos mėginius ir pateikia juos kompetentingoms institucijoms, jie jos to paprašo.

54 straipsnis

Veislių pavadinimų tinkamumas

1. Taikant 47 straipsnio 1 dalies b punktą veislės pavadinimas nelaikomas tinkamu, jeigu:
- a) jo vartojimui Sąjungos teritorijoje užkerta kelią trečiajam asmeniui priklausanti pirmumo teisė;
 - b) jis gali kelti keblumų vartotojams dėl atpažinimo ar dauginimo;
 - c) jis yra tapatus veislės pavadinimui arba gali būti painiojamas su veislės pavadinimu:
 - i) kuriuo kita tos pačios arba artimai giminingos rūšies veislė yra įtraukta į nacionalinį veislių registrą arba į Sąjungos veislių registrą, arba
 - ii) arba kuriuo kitos veislės medžiaga buvo tiekama rinkai valstybėje narėje ar Tarptautinei naujų augalų veislių apsaugos sąjungai priklausančioje valstybėje,
- jei i arba ii papunktyje nurodyta veislė nenustojo egzistavusi ir jos pavadinimas neįgijo specialios reikšmės;

- d) jis yra tapatus kitiems pavadinimams ar gali būti painiojamas su kitais pavadinimais, kurie yra paprastai vartojami tiekiant rinkai prekes ar už kurių naudojimą nemokamas mokestis pagal kitus Sąjungos teisės aktus;
 - e) vienoje iš valstybių narių jis gali būti įžeidžiantis arba prieštarauja viešajai tvarkai;
 - f) jis gali klaidinti ar sukelti painiavą dėl veislės savybių, vertės ar tapatumo arba dėl selekcininko tapatybės.
2. Nepažeidžiant 1 dalies, jeigu veislė įregistruota kituose nacionaliniuose veislių registruose, pavadinimas laikomas tinkamu tik jeigu jis yra tapatus tam pavadinimui, kuris užrašytas tuose registruose.
- Ši dalis netaikoma, jei:
- a) pavadinimas gali klaidinti ar sukelti painiavą dėl atitinkamos veislės vienoje valstybėje narėje ar keliose arba
 - b) trečiosios šalies teisės trukdo laisvai vartoti tą minėtos veislės pavadinimą.
3. Jeigu įregistravus veislę kompetentinga institucija nustato, kad registravimo metu veislės pavadinimas nebuvo tinkamas pagal 1 ir 2 dalis, pareiškėjas pateikia paraišką dėl naujo pavadinimo. Pasikonsultavusi su CPVO, kompetentinga institucija priima sprendimą dėl tos paraiškos.
- Kompetentinga institucija gali leisti laikinai naudoti ankstesnį pavadinimą.
4. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant konkrečius veislių pavadinimų tinkamumo kriterijus, atsižvelgiant į:
- a) jų santykį su prekių ženklais;
 - b) jų santykį su žemės ūkio produktų geografinėmis nuorodomis arba kilmės vietos nuorodomis;
 - c) pirmumo teisių turėtojų rašytinį sutikimą pašalinti pavadinimo tinkamumo kliūtis;
 - d) kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, ar pavadinimas klaidina ar kelia painiavą, kaip nurodyta 1 dalies f punkte, ir
 - e) pavadinimo naudojimą kodo forma.

3 SKIRSNIS

VEISLIŲ REGISTRAVIMO NACIONALINIUISE VEISLIŲ REGISTRUOSE TVARKA

55 straipsnis

Paraiškos teikimas

Bet kuris Sąjungoje įsisteigęs profesionalusis veiklos vykdytojas gali kompetentingai institucijai pateikti elektroninę paraišką įregistruoti veislę nacionaliniame veislių registre.

Už tos paraiškos pateikimą gali būti imamas kompetentingos institucijos nustatytas mokestis, kurį moka pareiškėjas.

Veislės registravimo paraiškos turinys

1. Paraiškoje registruoti veislę nacionaliniame veislių registre pateikiama ši informacija:
 - a) prašymas įregistruoti;
 - b) nurodomas botaninis taksonas, kuriam priklauso veislė;
 - c) kai taikoma, paraiškėjo registracijos numeris, taip pat jo vardas ir pavardė (pavadinimas) bei adresas arba, kai tinkama, bendrą paraišką teikiančių pareiškėjų vardai ir pavardės (pavadinimai), taip pat procedūroje dalyvaujančių atstovų skiriamieji raštai;
 - d) siūlomas pavadinimas;
 - e) už veislės palaikymą atsakingo asmens vardas, pavardė ir adresas ir, kai taikoma, to asmens registracijos numeris;
 - f) pagrindinių veislės savybių aprašas, informacija apie tai, ar ji pritaikyta tik tam tikriems metų sezonams, ir užpildytas techninis klausimynas, jeigu jis yra;
 - g) veislės palaikymo procedūros aprašas;
 - h) veislės išvedimo vieta ir, jei taikoma, konkretus jos kilmės regionas;
 - i) informacija apie tai, ar veislė įregistruota kitame nacionaliniame veislių registre ir ar pareiškėjui žinoma, kad nagrinėjama registracijos viename iš tų registru paraiška;
 - j) jeigu veislės sudėtyje yra arba ji sudaryta iš genetiškai modifikuotų organizmų, įrodymas, kad tą organizmą leidžiama auginti Sąjungoj pagal Direktyvą 2001/18/EB arba Reglamentą (EB) 1829/2003 arba, kai taikoma, atitinkamoje valstybėje narėje pagal Direktyvos 2001/18/EB 26b straipsnį;
 - k) jeigu paraiška teikiama dėl saugotinių veislių, – informacija, susijusi su oficialiai pripažinto veislės aprašo sudarymu, to aprašo įrodymas ir bet koks patvirtinamasis dokumentas ar leidinys;
 - l) jeigu paraiška teikiama dėl veislių, kurioms suteikta augalo veislės teisinė apsauga pagal Reglamentą (EB) Nr. 2100/94 arba valstybės narės teisės aktą, – įrodymas, kad veislei suteikta tokia teisinė apsauga, taip pat atitinkamas oficialusis aprašas;
 - m) jeigu veislės sudėtyje yra arba ji sudaryta iš 1 kategorijos NGM gauto augalo, apibrėžto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES).../... (Leidinių biurui: įrašyti nuorodą – NGM reglamentas...)²⁶ 3 straipsnio 7 dalyje, – įrodymas, kad tam augalui yra gautas 1 kategorijos NGM gauto augalo statuso pripažinimas pagal to reglamento 6 arba 7 straipsnį arba jis yra tokio (-ių) augalo (-ų) palikuonis;
 - n) jeigu veislės sudėtyje yra arba ji sudaryta iš 2 kategorijos NGM gauto augalo, apibrėžto Reglamento (ES).../... (Leidinių biurui: įrašyti nuorodą – NGM reglamentas...) 3 straipsnio 8 dalyje, – nurodomas tas faktas;

²⁶

... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... (....., p.).

- o) numatoma veislės naudojimo paskirtis arba auginimo sąlygos, jei taikoma pagal 47 straipsnio 2 dalį.
- 2. Kartu su paraiška registruoti veislę nacionaliniame veislių registre pateikiamas mėginys, naudotinas tai veislei tirti. Atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija nustato to mėginio pateikimo terminą ir nurodo jo kokybę bei kiekį.

57 straipsnis

Oficialus paraiškos nagrinėjimas

- 1. Atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija registruoja ir nagrinėja kiekvieną 55 straipsnyje nurodytą paraišką, kad nustatytų, ar ji atitinka 56 straipsnyje nustatytus reikalavimus.
- 2. Jeigu paraiška neatitinka 56 straipsnyje nustatytų reikalavimų, kompetentinga institucija suteikia pareiškėjui galimybę per nustatytą laiką pataisyti paraišką. Jeigu paraiška neatitinka šių reikalavimų iki nurodyto termino pabaigos, kompetentinga institucija atmeta paraišką ir nutraukia veislės registraciją.

58 straipsnis

Registracijos paraiškos pateikimo data

Registracijos paraiškos pateikimo data yra ta diena, kurią atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija gauna paraišką, atitinkančią visus 56 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

Kompetentingos institucijos nedelsdamos nusiunčia pareiškėjui patvirtinimą, kad paraiška buvo pateikta sėkmingai, įskaitant informaciją apie tos paraiškos pateikimo datą.

59 straipsnis

Veislės techninis patikrinimas

- 1. Kai oficialiai išnagrinėjus paraišką nustatoma, kad ji atitinka 56 straipsnyje nustatytus reikalavimus, atliekamas veislės techninis patikrinimas.

Techninis patikrinimas atliekamas auginant veislę, atsižvelgiant į numatomą veislės paskirtį ir auginimo sąlygas. Gali būti naudojamos kitos papildomos priemonės, įskaitant biomolekulinius metodus, atsižvelgiant į techninio patikrinimo tikslus, atitinkamas rūšis arba tikrintinas savybes, kaip nustatyta 47 straipsnio 2 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte dėl išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo.

Atliekant techninį patikrinimą patikrinama:

- a) ar laikomasi 48–50 straipsniuose nustatytų veislės išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo reikalavimų;
- b) ar veislė yra ūkiškai vertinga tvarumo aspektu pagal 52 straipsnį, jei tai 47 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktyje nurodytos veislės.
- 2. 1 dalyje nurodytą techninį patikrinimą kompetentingos institucijos atlieka laikydamosi 60 straipsnyje nurodytų reikalavimų, jeigu netaikoma 61 straipsnio 1 dalyje nurodyta nukrypti leidžianti nuostata.

3. Jeigu jau turima CPVO arba kitos kompetentingos institucijos parengta oficiali veislės išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo ataskaita, kompetentinga institucija, baigdama techninį patikrinimą, atsižvelgia į tos ataskaitos išvadas.
4. Už 1 dalyje nurodyto techninio patikrinimo atlikimą gali būti imamas kompetentingos institucijos nustatytas mokestis, kurį moka pareiškėjas.

60 straipsnis

Auditas kompetentingos institucijos patalpose

Atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija techninį patikrinimą, susijusį su 48–50 straipsniuose nurodytų išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo reikalavimų laikymusi, gali atlikti tik po to, kai CPVO arba Komisijos atlikto audito metu buvo nustatyta, kad jos patalpos ir šiam tikslui skirtos darbo sąlygos yra tinkami šiam patikrinimui atlikti.

Jei tinkama, remdamasi pirmoje pastraipoje nurodyto audito išvadomis, Komisija gali rekomenduoti kompetentingai institucijai imtis veiksmų jos patalpų ir organizacinės struktūros tinkamumui užtikrinti. Komisija gali atlikti papildomus auditus ir, kai taikoma, rekomenduoti kompetentingoms institucijoms imtis taisomųjų veiksmų jų patalpų ir organizacinės struktūros tinkamumui užtikrinti.

61 straipsnis

Leidimas pareiškėjui atlikti ūkinio vertingumo tvarumo aspektu techninį patikrinimą

1. Nukrypstant nuo 59 straipsnio 2 dalies, pareiškėjas gali atlikti techninį patikrinimą, kad nustatytų veislės ūkinį vertingumą tvarumo aspektu pagal 52 straipsnį, arba jo dalį, jeigu:
 - a) tam pareiškėjui atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija suteikė leidimą;
 - b) patikrinimas atliekamas oficialiai prižiūrint ir vadovaujant atitinkamai kompetentingai institucijai ir
 - c) patikrinimas atliekamas tam tikslui skirtose patalpose.
2. Prieš suteikdama leidimą atlikti techninį patikrinimą selekcininkų patalpose, kompetentinga institucija atlieka pareiškėjo patalpų, išteklių ir organizacinės struktūros auditą. Per tą auditą patikrinama, ar patalpos, laboratorijos įranga, auginimo bandymų organizavimas ir atlikimas yra tinkami techniniam patikrinimui selekcininkų patalpose atlikti, siekiant nustatyti, ar laikomasi 52 straipsnyje nurodytų ūkinio vertingumo tvarumo aspektu reikalavimų.
3. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant taisykles dėl 2 dalyje nurodyto audito.
4. Jei tinkama, atsižvelgdama į 2 dalyje nurodytą auditą, kompetentinga institucija gali rekomenduoti pareiškėjui imtis veiksmų jo patalpų ir patikrinimų tinkamumui užtikrinti.
5. Kompetentinga institucija gali atlikti ne tik 2 dalyje nurodytą, bet papildomą auditą ir, kai taikytina, rekomenduoti pareiškėjui per nustatytą laikotarpį imtis taisomųjų veiksmų, susijusių su jos patalpomis ir darbo sąlygomis. Jeigu kompetentinga institucija padaro išvadą, kad pasibaigus tam laikotarpiui pareiškėjo patalpos ir

organizacinė struktūra netinkami, ji gali atšaukti arba iš dalies pakeisti 1 dalyje nurodytą leidimą.

62 straipsnis

Papildomos techninio patikrinimo taisyklės

1. Komisijai pagal 75 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomi 59 straipsnyje nustatyti techninio patikrinimo reikalavimai. Tie deleguotieji aktai gali būti susiję su:
 - a) kompetentingos institucijos arba pareiškėjo darbuotojų kvalifikacija, mokymais ir veikla 61 straipsnyje nurodyto techninio patikrinimo reikmėms;
 - b) techniniam patikrinimui atlikti būtina įranga, įskaitant laboratorijas bandymams atlikti;
 - c) veislių palyginamosios kolekcijos sukūrimu, siekiant palyginti tikrinamą veislę su kitomis veislėmis ir įvertinti išskirtinumą, taip pat tokios palyginamosios kolekcijos saugojimo valdymu;
 - d) techniniam patikrinimui naudotinų kokybės valdymo sistemų, įskaitant veiklos įrašus ir protokolus arba gaires, nustatymu;
 - e) konkrečių genčių arba rūšių auginimo tyrimų ir laboratorinių bandymų vykdymu, įskaitant biomolekulinių metodų naudojimą.

Tais deleguotaisiais aktais reikalavimai priderinami prie esamų tarptautinių techninių ir mokslinių protokolų.

2. Jeigu pagal 1 dalį nenustatyta jokių reikalavimų, techniniai patikrinimai, susiję su 1 dalies a–e punktuose nurodytais elementais, atliekami pagal nacionalinius protokolus.

63 straipsnis

Konfidencialumas

1. Jeigu atliekant 59 straipsnyje nustatytą techninį patikrinimą atrodo reikalinga patikrinti genealogines sudedamąsias dalis, to patikrinimo rezultatai ir genealoginių sudedamųjų dalių aprašas laikomi konfidencialiais, jei pareiškėjas to paprašo.
2. Tam tikri ADM veislių, skirtų tik pramoninėms žemės ūkio žaliavoms gaminti, techninio patikrinimo elementai ir numatyta tų veislių paskirtis, kurių viešas atskleidimas gali turėti įtakos pareiškėjo konkurencinei padėčiai, laikomi konfidencialiais, jei pareiškėjas to prašo.
3. Šis straipsnis taikomas nepažeidžiant Reglamento (ES) 2017/625 8 straipsnio nuostatų.

64 straipsnis

Preliminari patikrinimo ataskaita ir preliminarus oficialusis aprašas

1. Po 59 straipsnyje nustatyto techninio patikrinimo kompetentinga institucija parengia preliminarą patikrinimo ataskaitą, kurioje nurodo, jei taikoma, kaip laikomasi 48,

49, 50 ir 52 straipsniuose išdėstytų reikalavimų dėl išskirtinumo, vienodumo bei stabilumo ir ūkinio vertingumo tvarumo aspektu savybių, ir išduoda ta ataskaita grindžiamą preliminarų oficialųjų veislės aprašą.

2. Preliminarioje patikrinimo ataskaitoje gali būti nurodomos atitinkamos kompetentingos institucijos, kitų kompetentingų institucijų arba CPVO atitinkamos veislės patikrinimų ataskaitų išvados.
3. Kompetentinga institucija preliminarį patikrinimo ataskaitą ir preliminarų oficialųjų veislės aprašą pateikia pareiškėjui. Pareiškėjas gali per 15 kalendorinių dienų pateikti pastabų dėl šių dokumentų.
4. Jeigu kompetentinga institucija nemano, kad preliminarį patikrinimo ataskaitą yra pakankamas pagrindas priimti sprendimą dėl veislės registravimo, ji prašo pareiškėjo, jei reikia, pateikti papildomos informacijos, atlikti patikrinimus ar imtis kitų veiksmų, kad būtų užtikrinta veislės atitiktis išskirtinumo, vienodumo, stabilumo ir ūkinio vertingumo tvarumo aspektu reikalavimams, nustatytiems atitinkamai 48, 49, 50 ir 52 straipsniuose.

65 straipsnis

Patikrinimo ataskaita ir galutinis oficialusis aprašas

Atsižvelgusi į visas pastabas dėl preliminarios patikrinimo ataskaitos ir į pareiškėjo pateiktą preliminarų oficialųjų aprašą, kompetentinga institucija parengia galutinę patikrinimo ataskaitą ir galutinį oficialųjų veislės išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo aprašą, įskaitant ūkinio vertingumo tvarumo aspektu patikrinimo rezultatų santrauką.

Gavusios pagrįstą prašymą, kompetentingos institucijos pagal nacionalines arba Sąjungos nuostatas dėl duomenų apsaugos ir taikomas konfidencialumo taisykles suteikia galimybę trečiosioms šalims susipažinti su patikrinimų ataskaitomis ir oficialiuoju aprašu.

66 straipsnis

Veislės pavadinimo tikrinimas

Po 57 straipsnyje nustatytos paraiškos oficialaus patikrinimo ir prieš veislės įregistravimą nacionaliniame veislių registre pagal 67 straipsnį kompetentinga institucija konsultuojasi su CPVO dėl pareiškėjo pasiūlyto veislės pavadinimo.

CPVO pateikia kompetentingai institucijai rekomendaciją dėl pareiškėjo pasiūlyto veislės pavadinimo tinkamumo pagal 54 straipsnį. Kompetentinga institucija praneša pareiškėjui apie tą rekomendaciją.

67 straipsnis

Sprendimas dėl veislės registravimo nacionaliniame veislių registre

1. Jeigu atlikus 55–66 straipsniuose nustatytą procedūrą padaroma išvada, kad veislė atitinka 47 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus, atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija nusprendžia įregistruoti veislę nacionaliniame veislių registre.
2. Kompetentinga institucija priima sprendimą atsisakyti įregistruoti veislę nacionaliniame veislių registre, jeigu:

- a) ji nustato, kad nesilaikoma atitinkamų 47 straipsnio 1 dalyje išdėstytų reikalavimų, arba
 - b) pareiškėjas nesilaiko kurių nors iš 55–64 straipsniuose nustatytų prievolių.
3. Sprendimuose atsisakyti įregistruoti veislę nacionaliniame veislių registre nurodomos tokį atsisakymą pagrindžiančios priežastys.
 4. Kompetentinga institucija 1 ir 2 dalyse nurodytą sprendimą pateikia pareiškėjui.
 5. 1 ir 2 dalyse nurodyti sprendimai gali būti skundžiami pagal atitinkamos valstybės narės administracines taisykles. Bet koks skundas dėl 1 dalyje nurodyto sprendimo sustabdo atitinkamos veislės registraciją.
 6. Už 1 dalyje nurodyto sprendimo priėmimą gali būti imamas kompetentingos institucijos nustatytas mokestis, kurį moka pareiškėjas.

68 straipsnis

Veislės, registruojamos pagal direktyvas 68/193/EEB, 2002/53/EB, 2002/55/EB ir 2008/90/EB

1. Nukrypdomos nuo 54–67 straipsnių, kompetentingos institucijos savo nacionaliniuose veislių registruose nedelsdamos įregistruoja visas veisles, kurios buvo iki... [*šio reglamento įsigaliojimo data*] oficialiai patvirtintos arba įregistruotos kataloguose, sąrašuose ar registruose, kuriuos atitinkamos valstybės narės sudarė pagal Direktyvos 68/193/EEB 5 straipsnį, Direktyvos 2002/53/EB 3 straipsnį, Direktyvos 2002/55/EB 3 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2008/90/EB 7 straipsnio 4 dalį, netaikydamos tuose straipsniuose nustatytos registravimo tvarkos.
2. Nukrypstant nuo 53 straipsnio, veislės, patvirtintos pagal Direktyvos 2008/62/EB 3 straipsnį ir Direktyvos 2009/145/EB 3 straipsnio 1 dalį iki... [*OL: įrašyti šio reglamento įsigaliojimo datą*], nacionaliniuose veislių registruose nedelsiant įregistruojamos kaip saugotinos veislės su oficialiai pripažintu aprašu, netaikant tame straipsnyje nustatytos registravimo procedūros.

4 SKIRSNIS

REGISTRACIJOS LAIKOTARPIS IR VEISLĖS PALAIKYMAS

69 straipsnis

Registracijos laikotarpis

1. Veislės registracijos nacionaliniame veislių registre galiojimo laikotarpis (registracijos laikotarpis) yra 10 metų.
Tačiau sodo augalų ir vynmedžių rūšių veislių, išvardytų atitinkamai I priedo C ir D dalyse, dauginamosios medžiagos registracijos galiojimo laikotarpis yra 30 metų.
Veislių, kurių sudėtyje yra arba kurios sudarytos iš genetiškai modifikuotų organizmų, registracijos laikotarpis yra ne ilgesnis negu laikotarpis, kurį pagal Direktyvą 2001/18/EB arba Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama auginti tuos genetiškai modifikuotus organizmus.
Veislių, kurių sudėtyje yra arba kurios sudarytos iš 2 kategorijos NGM gauto augalo, apibrėžto Reglamento (ES).../... (Leidinių biurui: įrašyti nuorodą – NGM

reglamentas...) 3 straipsnio 8 dalyje, registracijos laikotarpis trunką tik tiek, kiek tą augalą leidžiama naudoti pagal tą reglamentą.

2. Veislės registracijos nacionaliniame veislių registre laikotarpis gali būti atitinkamai pratęsiamas dar vieną kartą 10 arba 30 metų laikotarpiu, laikantis 70 straipsnyje nustatytos procedūros ir sąlygų.

Veislių, kurių sudėtyje yra arba kurios sudarytos iš genetiškai modifikuotų organizmų, registracijos galiojimo laikotarpis pratęsiamas ne ilgiau negu trunka laikotarpis, kurį pagal Direktyvą 2001/18/EB arba Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama auginti tuos genetiškai modifikuotus organizmus.

3. Už veislės registraciją gali būti imamas kompetentingos institucijos nustatytas metinis mokestis, kurį moka pareiškėjas.

70 straipsnis

Registracijos galiojimo pratęsimo procedūra ir sąlygos

1. Bet kuris asmuo, ketinantis pratęsti veislės registracijos galiojimą, paraišką pateikia ne anksčiau negu 12 mėnesių ir ne vėliau negu 6 mėnesiai iki 69 straipsnio 1 dalyje nurodyto registracijos laikotarpio pabaigos.
2. Paraiška teikiama elektroniniu būdu. Kartu pateikiami įrodymai, kad įvykdytos 3 dalyje nustatytos sąlygos.
3. Veislės registracijos nacionaliniame veislių registre galiojimas pratęsiamas, tik jeigu įvykdytos šios sąlygos:
 - a) pareiškėjas pateikė pakankamai įrodymų, kad veislė ir toliau atitinka atitinkamus 47 straipsnio 1 dalies reikalavimus, ir
 - b) atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija nustatė, kad yra asmuo, atsakingas už veislės palaikymą pagal 72 straipsnį.
4. Kompetentinga institucija gali savo iniciatyva pratęsti veislės registracijos galiojimą, jeigu ji tebėra labai paklausė tarp atitinkamų profesionalių veiklos vykdytojų ir ūkininkų arba jeigu ją reikia išsaugoti augalų genetiniams ištekliams.

71 straipsnis

Išbraukimas iš nacionalinių veislių registru

1. Atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija išbraukia veislę iš nacionalinio veislių registro, jeigu:
 - a) ji, remdamasi naujais įrodymais, padaro išvadą, kad nebesilaikoma 47 straipsnio 1 dalyje išdėstytų registravimo reikalavimų;
 - b) pareiškėjas nesumoka mokesčio, kurį kompetentinga institucija nustatė pagal 55 straipsnį, 59 straipsnio 4 dalį, 67 straipsnio 6 dalį ir 69 straipsnio 3 dalį;
 - c) to prašo už veislės palaikymą atsakingas asmuo, kaip nurodyta 72 straipsnyje, arba tas asmuo nutraukė veislės palaikymą ir nėra jokio kito už veislės palaikymą atsakingo asmens;
 - d) jeigu veislė nebepalaikoma pagal 72 straipsnio reikalavimus;
 - e) jeigu veislė palaikoma trečiojoje šalyje, kuri nesuteikė pagalbos dėl to palaikymo kontrolės pagal 72 straipsnio 7 dalį;

- f) jeigu pateikiant paraišką buvo pateikti neteisingi arba suklastoti faktai, kuriais remiantis veislė buvo įregistruota;
 - g) iki 70 straipsnio 1 dalyje nurodyto termino nebuvo pateikta paraiška dėl pratęsimo, o 69 straipsnio 1 dalyje nurodytas registracijos galiojimo laikotarpis pasibaigė.
2. Pareiškėjo prašymu kompetentinga institucija gali leisti pagal 1 dalies g punktą iš nacionalinio veislių registro išbrauktą veislę toliau tiekti rinkai iki trečių metų po išbraukimo iš registro birželio 30 d.
- Tas prašymas pateikiamas ne vėliau kaip registracijos galiojimo laikotarpio pabaigos dieną.
3. Išbraukus atitinkamą veislę iš nacionalinio veislių registro, kaip nurodyta 1 dalyje, ji nedelsiant išbraukiama iš Sąjungos veislių registro, jei ji nėra įregistruota jokiam kitame nacionaliniame veislių registre.

72 straipsnis

Veislės palaikymas

1. Nacionaliniame veislių registre įregistruotas veisles palaiko pareiškėjas arba bet kuris kitas asmuo, apie kurį pareiškėjas pranešė kompetentingai institucijai. Kompetentinga institucija leidžia tam kitam asmeniui vykdyti veislės palaikymą, jei tas asmuo įrodo, kad yra pajėgus atlikti tą užduotį, o jei tas asmuo to padaryti nebegali, kompetentinga institucija tą leidimą panaikina. Pareiškėjas praneša valstybės narės kompetentingai institucijai to asmens vardą, pavardę ir registracijos numerį.
2. Palaikymas vykdomas pagal priimtą praktiką, atitinkamai susijusią su gentimis, rūšimis arba konkrečiais veislių tipais.
3. 1 dalyje nurodyti asmenys saugo įrašus apie veislės palaikymą. Kompetentinga institucija bet kuriuo metu gali pagal tuos įrašus patikrinti, kaip palaikoma veislė. Šie įrašai taip pat apima informaciją apie superelitinės, elitinės, sertifikuotos ir standartinės medžiagos gamybą ir gamybos etapus iki gaunant superelitinę medžiagą. Kompetentingos institucijos prašymu jai pateikiamas standartinis atitinkamos veislės mėginys.
4. Kompetentinga institucija atlieka veislės palaikymo vykdymo kontrolę ir šiuo tikslu gali paimti atitinkamų veislių mėginių. Tokios kontrolės dažnumas grindžiamas tikimybe, ar bus nesilaikoma 1–3 dalių nuostatų.
5. Jeigu kompetentinga institucija nustato, kad už veislės palaikymą atsakingas asmuo nesilaiko 1–3 dalyse nustatytų sąlygų, ji suteikia tam asmeniui tinkamo laiko imtis taisomųjų veiksmų arba pareikalauja, kad užduotį vykdytų kitas asmuo. Jei per tą laiką tokių veiksmų nesiimama, kompetentinga institucija pagal 71 straipsnį išbraukia veislę iš nacionalinio veislių registro.
6. Kai veislė palaikoma ne toje valstybėje narėje, kurios nacionaliniame veislių registre veislė įregistruota, dviejų atitinkamų valstybių narių kompetentingos institucijos viena kitai padeda vykdyti veislės palaikymo kontrolę. Jei per pagrįstą laikotarpį tokia pagalba nesuteikiama arba jei padaroma išvada, kad veislė nepalaikoma pagal šį straipsnį, atitinkama kompetentinga institucija pagal 71 straipsnį išbraukia veislę iš nacionalinio veislių registro.

7. Kai veislė palaikoma trečiojoje šalyje ir toks palaikymas buvo pripažintas lygiaverčiu pagal 39 straipsnio 5 dalį, valstybės narės, kurios nacionaliniame veislių registre veislė įregistruota, kompetentinga institucija paprašo trečiosios šalies institucijų padėti vykdyti veislės palaikymo kontrolę. Jei per pagrįstą laikotarpį tokia pagalba nesuteikiama arba jei padaroma išvada, kad veislė nepalaikoma pagal šį straipsnį, atitinkama kompetentinga institucija pagal 71 straipsnį išbraukia veislę iš nacionalinio veislių registro.

5 SKIRSNIS

DOKUMENTŲ IR MĖGINIŲ SAUGOJIMAS

73 straipsnis

Nacionalinių veislių registrų dokumentai

Atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija saugo bylą apie kiekvieną nacionaliniame veislių registre įregistruotą veislę, kurioje yra ši informacija:

- a) oficialusis veislės aprašas arba oficialiai pripažintas veislės aprašas;
- b) patikrinimo ataskaita ir
- c) bet kokia papildoma patikrinimo ataskaita pagal 64 straipsnio 4 dalį.

Kai byloje pateikiamas oficialiai pripažintas aprašas – pateikiamas tik tas aprašas ir jį patvirtinantys dokumentai.

74 straipsnis

Registruotų veislių pavyzdžiai

Kompetentingos institucijos saugo nacionaliniuose veislių registruose įregistruotų veislių pavyzdžius ir leidžia su jais susipažinti tretiesiems asmenims, jei jie to prašo.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas tų pavyzdžių dydis, taisyklės dėl jų pakeitimo tuo atveju, kai pirminio pavyzdžio kiekis yra per mažas arba nebetinkamas, nes jis naudojamas kitiems tyrimams, ir dėl jų pateikimo kitoms kompetentingoms institucijoms. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

V SKYRIUS

PROCEDŪRINĖS NUOSTATOS

75 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 2 straipsnio 3 dalyje, 7 straipsnio 3 dalyje, 8 straipsnio 4 dalyje, 10 straipsnio 2 dalyje, 15 straipsnio 5 dalyje, 20 straipsnio 2 dalyje, 22 straipsnio 2 dalyje, 24 straipsnio 4 dalyje, 27 straipsnio 3 dalyje, 46 straipsnio 2 dalyje, 47 straipsnio 3 dalyje, 52 straipsnio 3 dalyje, 54 straipsnio 4 dalyje, 61 straipsnio 3 dalyje ir 62 straipsnio 1 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami 5 metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi penkerių metų laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki pirmojo penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 2 straipsnio 3 dalyje, 7 straipsnio 3 dalyje, 8 straipsnio 4 dalyje, 10 straipsnio 2 dalyje, 15 straipsnio 5 dalyje, 20 straipsnio 2 dalyje, 22 straipsnio 2 dalyje, 24 straipsnio 4 dalyje, 27 straipsnio 3 dalyje, 46 straipsnio 2 dalyje, 47 straipsnio 3 dalyje, 52 straipsnio 3 dalyje, 54 straipsnio 4 dalyje, 61 straipsnio 3 dalyje ir 62 straipsnio 1 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 2 straipsnio 3 dalį, 7 straipsnio 3 dalį, 8 straipsnio 4 dalį, 10 straipsnio 2 dalį, 15 straipsnio 5 dalį, 20 straipsnio 2 dalį, 22 straipsnio 2 dalį, 24 straipsnio 4 dalį, 27 straipsnio 3 dalį, 46 straipsnio 2 dalį, 47 straipsnio 3 dalį, 52 straipsnio 3 dalį, 54 straipsnio 4 dalį, 61 straipsnio 3 dalį ir 62 straipsnio 1 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nesibaigus tam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

76 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinis komitetas, įsteigtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002²⁷ 58 straipsnio 1 dalimi. Tas komitetas – tai komitetas, kaip suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
Kai komiteto nuomonei gauti būtina rašytinė procedūra, tokia procedūra laikoma baigta be rezultato, jei per nuomonei pateikti nustatytą laikotarpį taip nusprendžia komiteto pirmininkas arba to prašo paprastoji komiteto narių dauguma.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

²⁷ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

VI SKYRIUS

ATASKAITŲ TEIKIMAS, SANKCIJOS IR REGLAMENTŲ (ES) 2016/2031, 2017/625 BEI 2018/848 PAKEITIMAI

77 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Ne vėliau kaip... [5 metai po šio reglamento taikymo pradžios dienos], o vėliau kas penkerius metus valstybės narės Komisijai pateikia ataskaitą, kurioje nurodo:
 - a) per metus pagamintos sertifikuotos ir standartinės ADM kiekius ir plotus, naudojamus jų gamybai, nurodant ekologiinei gamybai tinkamų ekologiškų veislių kiekius, pagal rūšis;
 - b) per metus parduotos ADM iš heterogeninės medžiagos kiekius ir plotus, naudojamus jų gamybai, pagal rūšis;
 - c) per metus parduotos saugotinių veislių augalų dauginamosios medžiagos kiekius pagal rūšis;
 - d) profesionalių veiklos vykdytojų, kurie naudojami nukrypti leidžiančiomis nuostatomis dėl pardavimo galutiniam naudotojams pagal 28 straipsnį, skaičių, atitinkamas rūšis ir bendrą ADM kiekį pagal rūšis;
 - e) genų bankų, organizacijų ir tinklų, turinčių teisės aktais nustatytą ar kitą deklaruojamą tikslą išsaugoti augalų genetinius išteklius pagal 29 straipsnį, skaičių ir atitinkamas rūšis;
 - f) sėklų, kurių natūrinius mainus vykdo ūkininkai pagal 30 straipsnį, kiekius pagal rūšis;
 - g) ADM kiekius, kuriuos leidžiama naudoti naujų veislių išvedimo tyrimams ir bandymams pagal 31 straipsnį pagal rūšis;
 - h) ADM kiekius, kuriems taikoma 33 straipsnio 4 dalis, pagal atskiras gentis ir rūšis;
 - i) pagal 39 straipsnį iš trečiųjų šalių importuotos ADM kiekį pagal gentis ir rūšis;
 - j) pagal 78 straipsnį nustatytas sankcijas;
 - k) jų teritorijoje įsisteigusių profesionalių veiklos vykdytojų skaičius.
2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas 1 dalyje numatytos ataskaitos teikimo techninis formatas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 76 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

78 straipsnis

Sankcijos

1. Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės nedelsdamos Komisijai praneša apie tas taisykles, priemones ir visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad finansinės sankcijos, taikomos už šio reglamento pažeidimus, padarytus užsiimant nesąžininga praktika, prilygtų, laikantis nacionalinės teisės, bent profesionaliojo veiklos vykdytojo gautai ekonominei naudai arba profesionaliojo veiklos vykdytojo apyvartos procentinei daliai.

79 straipsnis

Reglamento (ES) 2016/2031 pakeitimai

Reglamento (ES) 2016/2031 37 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

- „4. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo, kai tinkama, nustatomos priemonės, kad būtų užkirstas kelias Sąjungos reguliuojamų nekarantininių kenkėjų patekimui ant atitinkamų sodinti skirtų augalų, kaip nurodyta 36 straipsnio f punkte. Tos priemonės, kai tinkama, turi būti susijusios su tų augalų įvežimu į Sąjungą ir vežimu joje.“.

80 straipsnis

Reglamento (ES) 2017/625 pakeitimai

Reglamentas (ES) 2017/625 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 1 straipsnio 2 dalis papildoma šiuo punktu:
„k) augalų dauginamosios medžiagos gamyba ir prekyba.“;
- 2) 3 straipsnis papildomas šiuo punktu:
„52) augalų dauginamoji medžiaga – augalų dauginamoji medžiaga, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) .../...(*)+ 3 straipsnio 1 punkte.“.

(*) ... Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... (OL , ... , p. ...).
[išnaša, kuri bus tame reglamente, įrašoma čia]

[+ OL: Į tekstą įrašyti šio reglamento numerį, o išnašoje pateikti šio reglamento numerį, datą, pavadinimą ir OL nuorodą.]

- 3) po 22 straipsnio įterpiamas šis straipsnis:

„22a straipsnis

Konkrečios taisyklės dėl oficialios kontrolės ir dėl veiksmų, kurių imasi kompetentingos institucijos dėl augalų dauginamosios medžiagos

1. Oficiali kontrolė, kuria siekiama patikrinti, ar laikomasi 1 straipsnio 2 dalies k punkte nurodytų taisyklių, apima augalų dauginamosios medžiagos, veiklos vykdytojų ir kitų asmenų, kuriems taikomos tos taisyklės, oficialią kontrolę.
2. Komisijai pagal 144 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant taisykles dėl augalų dauginamosios medžiagos oficialios kontrolės, kuria siekiama patikrinti, ar laikomasi toms prekėms taikytinų 1 straipsnio 2 dalies k punkte nurodytų Sąjungos taisyklių, vykdymo ir dėl veiksmų, kurių imasi kompetentingos institucijos atlikus tą oficialią kontrolę.

Tais deleguotaisiais aktais nustatomos taisyklės dėl konkrečių tokios oficialios kontrolės vykdymo reikalavimų dėl:

- a) konkrečios augalų dauginamosios medžiagos, kuriai taikomos 1 straipsnio 2 dalies k punkte nurodytos jos tapatumo nustatymo ir kokybės taisyklės, importo į Sąjungą ir prekybos joje, ir
 - b) konkrečių tokios oficialios kontrolės vykdymo reikalavimų, taikomų veiklos vykdytojų veiklai, susijusiai su tam tikros augalų dauginamosios medžiagos, kuriai taikomos 1 straipsnio 2 dalies k punkte nurodytos taisyklės, gavyba.
3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl augalų dauginamosios medžiagos oficialios kontrolės, siekiant patikrinti, ar laikomasi 1 straipsnio 2 dalies k punkte nurodytų Sąjungos taisyklių, taikytinų toms prekėms, vykdymo ir veiksmų, kurių imasi kompetentingos institucijos po tokios oficialios kontrolės, vienodos praktinės tvarkos, susijusios su:
- a) vienodu minimaliu tokios oficialios kontrolės dažnumu, kai minimalaus lygio oficiali kontrolė būtina siekiant reaguoti į pripažintą vienodą konkrečios kilmės ar kilmės vietos augalų dauginamajai medžiagai taikomų taisyklių nesilaikymo riziką;
 - b) kompetentingų institucijų vykdomos veiklos vykdytojų, įgaliotų atlikti oficialų sertifikavimą oficialiai prižiūrint, vienodu oficialios kontrolės dažnumu pagal Reglamento (ES) .../...*++ 12 straipsnio 1 dalį.
- Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 145 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

++ OL: įrašyti tekste šio reglamento numerį.

4. Taikant 30 straipsnį tam tikras šiame straipsnyje nurodytos oficialios kontrolės užduotis leidžiama pavesti vienam ar daugiau fizinių asmenų.“.
- 4) 40 straipsnio 1 dalis papildoma šiuo punktu:
- „c) laboratorijas, kurias Tarptautinė sėklų tyrimų asociacija akreditavo sėklų mėginių analizėms, tyrimams ir diagnostiniams tyrimams atlikti.“.

81 straipsnis

Reglamento (ES) 2018/848 pakeitimas

Reglamentas (ES) 2018/848 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
 - a) 17 punktas pakeičiamas taip:

„17) augalų dauginamoji medžiaga – augalų dauginamoji medžiaga, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) .../...(*)+ 3 straipsnio 1 punkte;“;
-
- (*) ... Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... (OL , ... , p. ...).
[išnaša, kuri bus tame reglamente, įrašoma čia]

[+ OL: Į tekstą įrašyti šio reglamento numerį, o išnašoje pateikti šio reglamento numerį, datą, pavadinimą ir OL nuorodą.]

b) 18 punktas pakeičiamas taip:

„18) ekologiška heterogeninė medžiaga – heterogeninė medžiaga, kaip apibrėžta Reglamento (ES).../...(*)++ 3 straipsnio 27 punkte, pagaminta pagal šį reglamentą;“;

(*) ... Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... (OL , ... , p. ...).
[išnaša, kuri bus tame reglamente, įrašoma čia]

[++ OL: Į tekstą įrašyti šio reglamento numerį.]

2) 13 straipsnis išbraukiamas;

3) Reglamento (ES) 2018/848 II priedo I dalies 1.8.4 punkto antra pastraipa pakeičiama taip: „Bet kokia dauginimo praktika, išskyrus augalų audinių kultūras, ląstelių kultūras, genetinę medžiagą, meristemas, chimerinius klonus, mikrodauginimo būdu gautą medžiagą, vykdoma pagal sertifikuoto ekologinio valdymo reikalavimus.“.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

82 straipsnis

Panaikinimas

Direktyvos 66/401/EEB, 66/402/EEB, 68/193/EEB, 2002/53/EB, 2002/54/EB, 2002/55/EB, 2002/56/EB, 2002/57/EB, 2008/72/EB ir 2008/90/EB panaikinamos.

Nuorodos į panaikintus aktus laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal VIII priede pateiktą atitikties lentelę.

83 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo... [36 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos].

Tačiau

a) 40 straipsnio 4 dalis taikoma praėjus trims dienoms nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos;

b) 52 straipsnis taikomas I priedo B ir C dalyse išvardytoms rūšims nuo ... [60 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos]. Jis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

*Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė*

*Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė*